

W Gids 2016

NOORD-KENNEMERLAND

Voor ouders en leerlingen groep 8

**Win al je
schoolspullen**

voor het nieuwe
schooljaar!
Zie pagina 68

**Alles wat je
moet weten over
jouw stap naar
het voortgezet
onderwijs!**

**Checklist
open dagen**

Gebruik de checklist op de
open dagen!! Zie pagina 69

Jouw overzicht

van de vo-scholen in je regio
Draai de gids om.

Het stappenplan van de VO Gids!

De VO Gids helpt je bij je schoolkeuze. En een school kiezen doe je niet zomaar! Daarom hebben wij een stappenplan voor je gemaakt om je een beetje te helpen.

Een school kiezen doe je niet zomaar!

Stap 1

Waar liggen jouw talenten? Kijk eens wat je sterke punten zijn. Ben je praktisch, technisch, behulpzaam, sportief of creatief? Kun je goed met kinderen of dieren omgaan? Leer je makkelijk, ben je goed in rekenen of spreek je al Engels? En: wat geeft je de meeste voldoening? Houd hiermee bij je schoolkeuze rekening. Lees meer hierover op pagina 4.

Stap 2

Kijk naar het schooladvies dat de basisschool je heeft gegeven. De meesters en juffen hebben de kinderen de afgelopen jaren goed leren kennen en adviseren op welk schoolniveau zij het beste tot hun recht zullen komen: praktijkschool, vmbo, havo of vwo. Welke niveaus er zijn, wat je daar dan mee kan en hoe het schooladvies werkt, daarover lees je op pagina 7 t/m 11.

Stap 3

Wat wil je later (misschien) worden? Vind je mensen helpen leuk? Help je graag met klussen of hou je van lezen? Houd daar rekening mee bij je schoolkeuze. Op het vwo zit je veel met je neus in de boeken en daar moet je wel van houden. Op de havo is dat iets minder. Op het VMBO krijg je extra veel praktijkvakken, misschien is dat iets voor jou? Het artikel op pagina 12 kan je daarbij helpen.

Stap 4

Met het schooladvies (bijna) in je zak en een beetje een idee wat jou leuk lijkt, kun je kiezen voor een thema of een bijzonder onderwijsconcept. Je krijgt op die scholen aparte vakken of misschien wel op een bijzondere manier les. Lees hierover meer op pagina 16 t/m 31.

Stap 5

Een goed idee is misschien te kijken welke scholen leuke en bijzondere vakken aanbieden? Het maakt je schooltijd extra leuk en je leert er ook veel van. Op de pagina's 50 t/m 61 kun je lezen wat er op sommige scholen als extra's wordt aangeboden.

Stap 6

Nu heb je een goed idee naar wat voor soort school je wilt gaan! Kijk achterin de VO Gids (omdraaien) welke school dat zou kunnen zijn. In de SchoolWijzer vind je goede scholen bij jou in de buurt. Kijk vooral ook naar de pagina's van de scholen. Deze scholen willen graag kennis met je maken. Daar lees je ook wat zij je kunnen bieden. Ga vooral de open dagen bezoeken (kijk op de OpenDagenPlanner van de VO Gids in de gids of op www.devogids.nl). Gebruik daarbij het artikel op pagina 66 en de checklist op pagina 69.

Succes bij je schoolkeuze!
De redactie van de VO Gids.

*Bereid je voor.
Hoe maak je straks nieuwe vrienden?
Hoe pak je het aan met dat huiswerk? Het
wordt natuurlijk even wennen, maar je kunt het!
Ook daarbij helpt de VO Gids. Zie pagina 40-49.*

Editie 2016 6e jaargang

COLOFON

De VO Gids is een uitgave van de Onderwijs Communicatie Groep (OCGroep). De VO Gids is een initiatief van ouders die vinden dat er een betere informatievoorziening moet zijn voor groep 8-leerlingen en hun ouders bij de overgang naar het voortgezet onderwijs. De VO Gids is geheel onafhankelijk en verschijnt met 61 regionale edities op 6.300 basisscholen. De bestelde oplage is ruim 190.000 exemplaren. De VO Gids wordt gefinancierd door de deelnemende onderwijsinstellingen.

DE VO GIDS WORDT JOU KOSTELOOS AANGEBODEN OP DE BASISCHOOL.

UITGEVER:

Axel van 't Hoen

HOOFDREDACTIE:

Lucy Beker

REDACTIE:

Karin van Breugel, Kim Broos, Marieke Buijs, Gerda Hoekstra, Ina IJsinga, Liesbeth Rosendaal, Claudia Witteveen, Marie-José van der Wielen

SCHOOLCONTACTEN (VO):

Lindy van Munster, Annetta Koetsier, Ingrid den Heijer, Joyce Otte, Katinka Hengst

VORMGEVING EN PRE-PRESS:

Campaigns & Results Leiderdorp

ICT en DATABASETECHNIEK:

Marco van de Water (vandewatersolutions.nl)

FOTOCREDITS:

Indien niet afzonderlijk vermeld: Ton Muller, Nationale Beeldbank en Techniekbeeldbank.nu

REDACTIERAAD:

Martin van den Bogaerd (VOS/ABB)
Frank Cok (Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs)
Stan Termeer (VO-raad)
Gerda Hoekstra (Stichting Het Zelfstandig Gymnasium)

CONTACT:

020-57.08.981
info@devogids.nl
De VO Gids is een uitgave van de OCGroep
(www.ocgroep.nl)

DIRECTIE:

Axel van 't Hoen & Lindy van Munster
Bergweg Zuid 126
2661 CW Bergschenhoek
020-57.08.981

SECRETARIAAT & OFFICEMANAGEMENT:

Karin onder de Linden

Uitsluitend basisscholen is het toegestaan kosteloos en zonder toestemming artikelen uit de VO Gids te kopiëren indien de inhoud wordt gebruikt voor onderwijsdoeleinden voor hun leerlingen. Voor alle anderen geldt dat niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De inhoud van de VO Gids en de website www.devogids.nl is met de grootste zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor onverhoopte onjuistheden en/of wijzigingen.

© OCGroep 2015

Beste bijna-brugklasser,

Dit is een spannend jaar voor jou. Je gaat straks de eindtoets maken en afscheid nemen van je vertrouwde basisschool. En je gaat een nieuwe school kiezen voor voortgezet onderwijs. Dat is misschien nog wel het spannendst! Waar ga je volgend jaar naar toe? Het leuke is dat de middelbare scholen van nu zijn heel verschillend zijn. Het gaat niet alleen om de keuze tussen vmbo, havo of vwo – waarbij je juf of meester wel zal helpen. Er is veel meer te kiezen, want scholen bieden veel extra's: bijvoorbeeld

techniek, sport, of talen, creatieve vakken of lessen in ondernemerschap. Wat vind jij leuk, waar liggen je talenten en hoe weet je nou welke school het beste bij jou past?

Deze VO Gids helpt je bij het kiezen. Lees hem samen met je ouders, kijk wat jou het meeste aanspreekt.

Beste ouders

Uw zoon of dochter gaat volgend schooljaar naar het voortgezet onderwijs. Een belangrijk moment in het leven van een kind, want het voortgezet onderwijs is al een beetje bepalend voor zijn of haar toekomst. Logisch dus dat u er goed over nadent voordat u uw zoon of dochter ergens inschrijft. Er is tegenwoordig veel te kiezen in het voortgezet onderwijs. Scholen van hetzelfde niveau kunnen heel verschillend zijn, bijvoorbeeld door het onderwijsconcept, de manier waarop wordt lesgegeven, en de extra's die ze aanbieden. Maak er samen met uw kind een leuke en interessante ontdekkingstocht van!

Een van de winnaars van de Opendagactie! Zie pagina 68.

Draai de gids dan om en kijk welke scholen er in jouw regio staan. Ga eens naar een open dag, proef de sfeer en neem de checklist uit deze gids mee. Beter nog: neem de hele VO Gids mee en zet 'm op de foto. Dan maak je nog kans op een mooie prijs ook. Kijk maar eens op pagina 68.

Veel leesplezier en vooral: veel succes met kiezen!

PS O ja, en als je volgend jaar naar je nieuwe school gaat, lees dan in deze VO Gids nog eens de tips over huiswerk en vrienden maken. Bewaar hem dus goed!

De VO Gids die nu voor u ligt, is speciaal samengesteld als startpunt voor uw zoektocht, om u en uw kind alvast een beetje wegwijs te maken in de wereld van het voortgezet onderwijs. En als u deze gids omdraait, vindt u presentaties van verschillende scholen in uw eigen regio. De volgende stap is het bezoeken van open dagen van verschillende scholen, om sfeer te proeven en vragen te stellen. Bereid zo'n bezoek goed voor: kijk eens naar de checklist op pagina 69-70. Ik wens u veel wijsheid bij het kiezen van een nieuwe school.

Lucy Beker
hoofdredacteur

Inhoud

Kies je school met de VO Gids

pagina 4

*Iedereen heeft talent.
Ga op zoek naar je
eigen kracht!*

4 **Ontdek die talenten**

Alles over talent en motivatie

7 **Het begint bij het advies van de basisschool.**

10 **Schooladvies**

belangrijker dan eindtoets

12 **Zó krijg je later**

het beroep dat bij je past

14 **Hoe het gaat op de middelbare school**

Brugklassers vertellen

16 **Dan pas je helemaal op een zelfstandig gymnasium**

18 **Op het Entreprenasium**

krijg je LOL

20 **Het Technasium**

denken én doen!

22 **Alle aandacht in kleine klassen:** particulier onderwijs

24 **Wij zijn groen!**

Groen onderwijs is overal

26 **Montessorionderwijs**

méér dan een diploma

28 **De vrijeschool:**

echt jezelf zijn

30 **Praktijkonderwijs werkt**

31 **Daltononderwijs:**

voor zelfstandige types

32 **Openbaar onderwijs**

maken we samen

34 **Reformatorisch onderwijs:**

vanuit Bijbelse visie

pagina 20

*Het Technasium:
Je gaat onderzoeken en
ontwerpen, vaak in opdracht
van een echt bedrijf.*

35 **Christelijk en
katholiek onderwijs:**
leren dat er meer is

36 Naar een andere toekomst met
21e-eeuwse vaardigheden

38 **De beste school:**
is de school die bij je past

40 **Zó maak je nieuwe
vrienden!**
Tips en trucs

42 **BN'ers over
hun VO-tijd.**
Nick, Yolanne, Coen en Hannah

44 **Vaak is het even wennen.**
Soms wat langer

46 **Veel huiswerk?**
Je kunt het!

48 **Leuk, die social media!**
Dit zijn de spelregels

50 **Wat is hier speciaal?**

52 **De cultuurprofielschool:**
als je creatief bent

54 **Tweetalig onderwijs:**
omdat Engels steeds belangrijker wordt

56 **Cambridge Engels:**
leer het op hoog niveau

57 **Vecon Business School**
voor ondernemers in de dop

58 **De WON-school:**
kennismaken met de wetenschap

59 **Themascholen:**
theater, ballet, grafisch, media, mode

pagina 42

*Yolanne: 'Ik was
goed in Frans, maar
mijn favoriete vak was
handvaardigheid'*

*Goed
voorbereid?
Ga dan pas een
school kiezen.
Draai de VO
Gids om!*

60 **Ben je
topsporter?**
Kies een TTS-school!

61 **De Sportaccentschool:**
let's move!

62 **De schoolkosten.**
Hoe het precies zit

64 **VO-Nieuws.**
Van stoere meerpalen tot bètadesignbrugklas

66 **Goed voorbereid naar
de open dag.**
Zó pak je dat aan!

68 **Win je schoolspullen**
met een foto van je VO Gids!

69 **Checklist.**
Om mee te nemen en in te vullen

Leerlingen Markland College
winnen Technasium
Top Award 2014

Talent & Motivatie

Ontdek die talenten

Door Kim Broos, kinder- & jeugdpsycholoog

Nog even en je kind gaat naar het voortgezet onderwijs. Dat betekent dat er belangrijke keuzes aan komen. Want welke school wordt het, welk niveau, welk profiel? De keuzes die je kind nu maakt, zijn van invloed op de toegang tot vervolgstudies en beroepen later. Dit is dus het moment om samen met je kind te bedenken wat hij* wil en waar zijn talenten liggen. De VO Gids helpt jullie op weg, op weg naar een goede toekomst!

Ergens talent voor hebben betekent dat je er een natuurlijke aanleg voor hebt, je pakt het makkelijk op. Daarnaast is er motivatie: de wil om er voor te gaan. Vaak gaan talent en motivatie hand in hand, want als iets je goed afgaat, vind je het vaak leuk en doe je harder je best. Om succesvol te zijn is die combinatie van talent en motivatie nodig. Want als mensen talenten hebben, maar niet gemotiveerd zijn ze te gebruiken, blijft succes uit. En andersom kun je pas ontdekken dat je ergens goed in bent als je het minstens leuk genoeg vindt om het een aantal keer te doen!

Vind een school die aansluit bij je talenten of die je helpt deze te ontdekken!

Als je jouw kind wil helpen zijn talenten maximaal te benutten is het heel belangrijk ze eerst te ontdekken. Onze tips van (ervarings)deskundigen zoals ouders, leraren en Stichting Emergo kunnen hierbij misschien helpen. Al die tips vind je op deze pagina's.

Ontdek je talenten, samen met je ouders en je school

Je schoolkeuze is belangrijk, maar ook leuk. De VO Gids helpt jou en je ouders om deze keuze goed te maken. Want het wordt nog leuker als je een school vindt die aansluit bij jouw talenten of een school die je de ruimte geeft om deze te ontdekken! Misschien weet je al een beetje waar je talenten liggen. Maar als je dat nog niet weet, geen zorgen! Je hebt je eigen unieke combinatie van talenten, eigenschappen en motivatie, die je geschikt maakt voor bepaalde bezigheden, en minder geschikt voor andere. Daar kom je wel achter. Kijk maar op pagina 6.

Tips voor ouders

WAAR LIGT DE KRACHT VAN JOUW KIND?

- Besef dat er veel dingen zijn waarin iemand getalenteerd kan zijn. Bekende voorbeelden zijn 'goed in talen', 'creatief' of 'sportief'. Maar je kind kan ook andere sterke punten hebben. Bijvoorbeeld: is je kind een echte teamplayer of werkt hij het beste alleen? Is het een binnenkind of een buitenkind? Werkt hij graag met mensen of liever met dingen? Gebruikt hij liever handen of hoofd? Kijk naar je kind! Waar ligt zijn kracht, wat geeft hem voldoening en welke vaardigheden gebruikt hij het liefst?
- Soms zijn zelfs eigenschappen die jij als ouder niet altijd kan waarderen toch ook echt talenten die van waarde kunnen zijn. Marga, moeder van Eva (10) en Iris (12): "Eva kan eindeloos discussiëren over van alles en nog wat. Mijn man en ik zeggen wel eens grappend dat ze zo de politiek in kan. Hoewel het wel eens irritant is, moet ik toegeven dat ze goed is in scherpe argumenten bedenken en prima kan verwoorden wat ze vindt."
- Zoek niet alleen op rapporten en CITO-uitslagen naar de talenten van je kind. Kijk ook waar zijn krachten liggen in bijvoorbeeld zijn sociale leven, tijdens sport of hobby's, en natuurlijk waar hij blij en enthousiast van wordt. Karien van Hinsberg (decaan Graaf Huyn College, een school waar veel aandacht wordt besteed aan talentontwikkeling): "Onder welke omstandigheden functioneert je kind het beste? Dat is essentieel om te ontdekken waar zijn talenten en motivaties liggen."
- Niet alleen het heden is van belang. Karien van Hinsberg: "Kijk terug naar hoe je kind was van nul tot nu. Waar speelde het mee? Waar had het plezier in? Waar was en ben je trots op? Dat zijn vaak belangrijke aanwijzingen voor die natuurlijke aanleg."
- Vinden jij en je kind het moeilijk te ontdekken welke talenten hij bezit en dus welk beroep of welke studie bij hem past? Aarzel dan niet om hulp in te schakelen van professionals. Via school of bijvoorbeeld een bureau voor studieadvies of talentontwikkeling. Laat je kind ook eens de tips "Speciaal voor jou!" lezen.

TALENT STIMULEREN

Als je eenmaal weet waar de krachten van je kind liggen, komt de volgende vraag: hoe ontwikkel en stimuleer je dit? School speelt daarin een rol, maar als ouders kun je ook veel doen.

- Besef dat je kind niet alleen van school en huiswerk leert. Geef hem ook thuis de kans andere sterke kanten te ontwikkelen, bijvoorbeeld de sociale, creatieve en sportieve talenten. Zoals Erik, vader van Mark (14) en Esther (11): "School gaat allebei mijn kinderen vrij makkelijk af. Daarnaast is Mark erg sportief; hij hockeyt op een hoog niveau en is er ook erg gek op. Hij denkt er zelfs over de opleiding tot sportleraar te gaan doen. We hebben dan ook afgesproken dat hij, zo lang hij zijn cijfers houdt zoals ze nu zijn, wat extra uurtjes op het hockeyveld mag doorbrengen, onder andere als coach van de mini's."
- Bedenk als ouder goed waarom je voor een bepaalde vo-school kiest. Het gaat niet zozeer om de hoogste opleiding, maar om de school die het beste bij het kind past. Dat zorgt voor het meeste geluk én succes in het uiteindelijke werk. Zo doen jongeren die baat hebben bij structuur het veel beter op het hbo dan op de universiteit, waar je veel meer losgelaten wordt. En de vakopleidingen van het vmbo zijn perfect voor jongeren met een specifieke interesse, die bijvoorbeeld graag met hun handen werken of een passie hebben voor de zorg.
- Lees je samen goed in over alle studiemogelijkheden die er zijn. Welke vaardigheden zijn nodig om de opleiding succesvol af te ronden? Wat kan je kind er later mee? Passen zowel de studie als de beroepsmogelijkheden bij je kind?
- Heeft jouw kind een overduidelijk talent? Leg daar dan niet alle nadruk op. Hij heeft er ongetwijfeld nog meer en misschien ligt zijn passie juist bij een ander talent. Vergeet in zo'n geval niet dat motivatie essentieel is om succesvol te worden.
- Weet je kind zelf al heel goed voor welke studie of beroep hij wil gaan? Steun en stimuleer dat. Maar wees voorzichtig: sommige kinderen kunnen onzeker en faalangstig worden als iedereen maar blijft zeggen hoe goed ze ergens in zijn.

*Overal waar in dit artikel 'hij' staat, kun je natuurlijk ook 'zij' lezen!

6 Op zoek naar je eigen talent

Op deze pagina's staat hoe jouw ouders of school je kunnen helpen de juiste studie of het ideale beroep of beroepsrichting voor jou te vinden. Maar zelf kun je ook veel doen!

- Denk allereerst eens heel goed na over wat jij leuk en interessant vindt.
  - * Met welk onderwerp ben ik vaak en graag bezig? Sport, computergames, vrienden of vriendinnen, woorden, getallen, muziek?
  - * Zit daar veel uitdaging in, krijg ik waardering en erkenning, ben ik graag verantwoordelijk, ben ik gericht op een doel, is daarbij veel vrijheid of zijn er juist regels (zoals bij voetballen)?
  - * Wat doe ik dan precies: onderzoeken, dingen aan het leren of organiseren, kan ik anderen erbij betrekken of leidinggeven, treed ik graag op voor publiek, maak of repareer ik dingen?
  - * Welke plaats neem ik in als ik samen met anderen iets doe? Doe ik vooral mijn eigen ding, kom ik met de ideeën of neem ik de leiding?
  - * En wat maakt het leuk voor me? Waar word ik blij van?

- Stel jezelf daarbij vragen over het heden en verleden, zoals:
  - * Waar was en ben ik goed in?
  - * Waar werd en word ik blij van?
  - * Waar was en ben ik trots op?
- Laat je niet te veel leiden door wat vrienden en mensen in je omgeving doen! Het kan nu aantrekkelijk lijken om naar dezelfde opleiding te gaan als je beste vrienden, maar je maakt daarmee ook een belangrijke keuze voor je toekomst! Denk dus verder dan alleen de studie, want die duurt maar een paar jaar. Het gaat om de lange termijn, om het beroep dat je misschien wel je hele leven houdt.
- Laat geld geen te grote rol spelen als je denkt aan een beroep. Geld is niet het belangrijkste, maar bovendien is je kans op financieel succes het grootst als je iets doet waar je talent en passie voor hebt!
- Heb je een paar 'kansmakers' gevonden (een opleiding of beroep dat bij je past) hebt, bestudeer ze dan goed! Kijk niet alleen naar de inhoud van het beroep of de studie, maar ook bijvoorbeeld of de manier van werken/lesgeven bij je past.
- Heb je echt geen idee? Of blijf je twijfelen? Schakel gerust hulptroepen in, via school of je ouders. Dat is bij zo'n belangrijke beslissing echt de moeite waard!

Anton Philips van Emergo tussen de jeugd.

MotivatieKompas

Voor dit artikel werden we geïnspireerd door Stichting Emergo. Deze organisatie helpt scholieren te ontdekken waar hun specifieke talenten en drijfveren liggen. Daarvoor hebben ze interactieve programma's ontwikkeld die op sommige scholen klassikaal worden gegeven. De leerlingen gaan dan zelf kijken naar dingen die ze eerder met plezier en voldoening gedaan hebben. Dit leidt tot een persoonlijk 'MotivatieKompas'. Oprichter Anton Philips van Emergo: "Als je bij het onderwijs begint, geef je jongeren de beste kans op een loopbaan waarin ze hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen en met voldoening kunnen werken."

Voor meer informatie over Stichting Emergo: www.stichtingemergo.nl

Het begint bij het advies van de basisschool

Het is heel belangrijk om de goede school en het goede schoolniveau te kiezen. Dat zijn de school en het niveau die het best passen bij wat jij kunt, wat jij leuk vindt en waarbij jij je fijn voelt. School moet niet te makkelijk, maar ook niet te moeilijk zijn. In groep 8 krijg je een advies waarin staat voor welk schoolniveau het beste bij jou past. Verder is het slim om naar open dagen te gaan, om te kijken op welke school jij het 't leukst vindt.

Op de volgende pagina's staat een schema over de onderwijsniveaus in Nederland. Misschien weet je nu al waar je ongeveer gaat starten?

Dan kun je in het schema goed zien hoe lang de opleiding duurt en wat je daarna kunt doen.

Welk advies krijg jij?

*Op tijd inschrijven
Kijk op de website van de school wanneer
en hoe je je kind kunt inschrijven
en welke papieren daarvoor
nodig zijn.*

MIDDELBAAR BEROEPS ONDERWIJS

ASSISTENT OPLEIDING

(1 JAAR)

BASISBEROEPS- OPLEIDING

(2 TOT 3 JAAR)

VAK- OPLEIDING

(3 JAAR)

Na het praktijkonderwijs:

ga je werken of kun je doorstromen naar het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) niveau 1 of 2.

Na vmbo-basis:

stroom je door naar een basisberoepsopleiding op het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) niveau 2.

Na vmbo-kader:

stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) niveau 3 of 4.

PRAKTIJK- ONDERWIJS (4 OF 5 JAAR).

Praktijkgericht onderwijs, waarna je meteen aan de slag kunt. Je leert in kleine groepjes ook koken, klussen in huis, rekeningen betalen en formulieren invullen.

VMBO (4 JAAR)

Na twee jaar vmbo kun je kiezen uit verschillende sectoren, bijvoorbeeld Zorg en Welzijn, Techniek of Economie.

VMBO BASISBEROEPS- GERICHTE LEERWEG

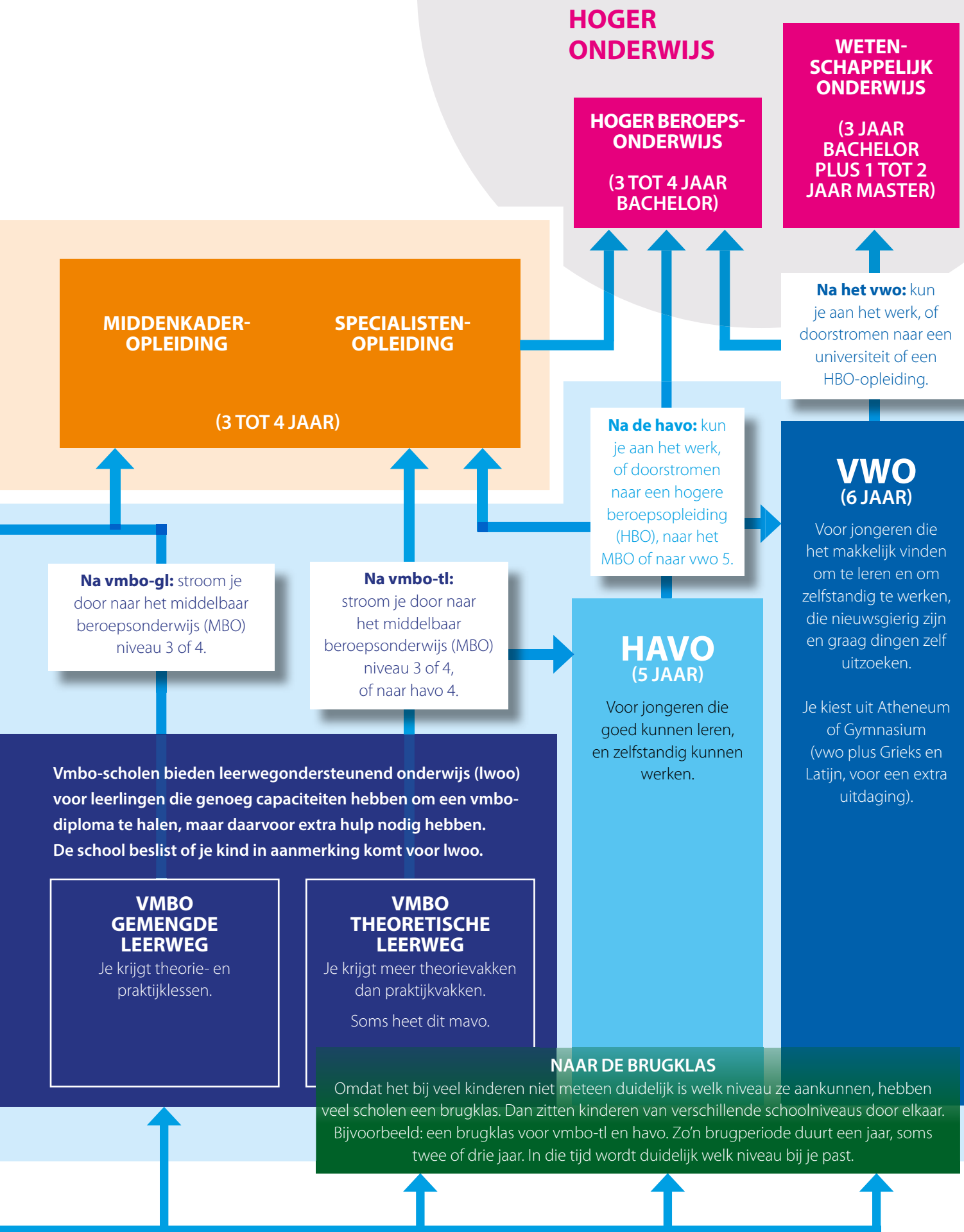
Veel praktijkvakken. Voor jongeren die liever bezig zijn dan dat ze met hun neus in de boeken zitten.

VMBO KADERBEROEPS- GERICHTE LEERWEG

Je krijgt meer praktijkvakken dan theorievakken.

VOORTGEZET ONDERWIJS

BASISONDERWIJS

Door Lucy Beker

Schooladvies belangrijker dan eindtoets

Aan het einde van groep 8 maak je de centrale eindtoets, die vroeger Cito-toets heette. Zenuwachtig hoef je er niet voor te zijn, want de uitkomst van die toets bepaalt niet meer naar welk soort voortgezet onderwijs je gaat. Dat wordt al eerder besloten op basis van het schooladvies van je juf of meester.

Je juf of meester kent jou al heel lang en weet waar jouw talenten liggen en op welke school die talenten het beste uit de verf zullen komen. Sterker nog: als je de toets slechter maakt dan verwacht, is er niets aan de hand. Dan wordt het advies niet aangepast, omdat je leraar wéét dat je beter kunt. Maar: scoor je bij de toets ineens veel hoger dan verwacht, dan wordt gekeken of het advies toch anders moet.

Het belangrijke schooladvies krijg je al vóór 1 maart, zodat je ouders je op tijd kunnen inschrijven bij een passende middelbare school.

GEEN MOMENTOPNAME MEER

In de praktijk zal dat laatste niet zo vaak voorkomen, want de leraren van basisscholen kunnen heel goed beoordelen welk vervolgonderwijs het beste bij hun leerlingen past, terwijl de eindtoets maar een momentopname is. Als je die dag net een beetje uit je doen bent, niet lekker of erg zenuwachtig, kun je ineens lager scoren dan je normaal altijd doet. Precies daarom heeft de regering vorig jaar besloten dat de schoolkeuze voortaan wordt gemaakt op basis van het advies en niet meer op basis van de toets. Inmiddels is in de praktijk gebleken dat het schooladvies vrijwel altijd overeenkomt met de uitslag van de toets. Dat schooladvies krijg je vóór 1 maart, zodat je ouders je op tijd kunnen inschrijven bij een passende middelbare school.

WEL BELANGRIJK!

Denk nu niet dat de eindtoets onbelangrijk is

geworden! Je nieuwe

school voor voortgezet onderwijs kijkt wel naar je resultaat, ook al ben je al geplaatst. Je kunt er mee laten zien dat het advies klopte, maar ook laat je zien wat je in acht jaar basisschool hebt geleerd. Het is geen examen, je kunt er niet voor zakken. Oefenen voor de eindtoets is ook niet nodig: wat er gevraagd wordt, weet je in principe allemaal al.

De eindtoets blijft wél belangrijk!

Op 19, 20 en 21 april 2016
maak je de centrale
eindtoets

VERPLICHTE EINDTOETS

De eindtoets is verplicht voor alle leerlingen van groep 8 die op een reguliere basisschool zitten, maar niet voor kinderen in het speciaal onderwijs en ook niet voor kinderen die nog maar kort in Nederland zijn.

IN APRIL IN HET HELE LAND

Op veel scholen wordt de eindtoets nog altijd gewoon met pen en papier gemaakt: je krijgt dan een boekje met opgaven en een antwoordenblad. Dit schooljaar gebeurt dat op dinsdag 19, woensdag 20 en donderdag 21 april 2016 in het hele land. Op sommige scholen wordt de eindtoets op de computer gemaakt. Dat gebeurt dan een week eerder of een week later. En als je toevallig net ziek bent op die dagen? Geen zorgen: dan mag je de eindtoets later inhalen, altijd op de computer.

VOORBEELDTOETS EN FILMPJE

Oefenen voor de eindtoets hoeft dus niet, maar het is wel leuk om van tevoren eens te kijken hoe zo'n eindtoets eruit ziet. Dan kan op de website www.centraleeindtoetspo.nl. Daar staat allerlei informatie, ook een filmpje dat laat zien hoe de toets wordt gemaakt, en je kunt een voorbeeldtoets maken. De vragen gaan over taal, rekenen en vaak ook wereldoriëntatie.

SPANNEND: DE UITSLAG

Vier weken nadat de eindtoets is gemaakt, komt de uitslag met een officieel advies voor vervolgonderwijs. Elk kind krijgt een leerlingenrapport met een eindscore, die altijd ligt tussen de 501 en 550. Deze score geeft een indicatie van het schoolniveau dat jij aankunt. Bijvoorbeeld: heb je 545 punten of hoger gehaald, dan kun je naar het atheneum of gymnasium. Scoor je tussen 537 en 544, dan past de havo het beste bij jou, en zo verder.

In het leerlingenrapport staat daarnaast welk referentieniveau je hebt behaald voor taal en rekenen: meestal zal dat 1F zijn. Het betekent dat je kunt lezen, schrijven en gesprekken voeren. Scoor je 1S of 2F, dan beheers je taal en rekenen nog beter. Wil jij of je ouders meer weten over die referentieniveaus? Kijk dan op www.centraleeindtoetspo.nl.

Bekijk de voorbeeldtoets op
www.centraleeindtoetspo.nl

Niet eens met het schooladvies?

Soms komt het voor dat je als ouders toch een ander beeld van je kind hebt dan de school. Je bent het niet eens met het schooladvies. Dan geeft de eindtoets een objectieve second opinion, maar als die niet hoger is dan het advies, verandert er niets. Wat kun je dan nog? Uiteraard overleg je eerst nog met de school, maar als deze bij het advies blijft, kun je een klacht indienen bij de klachtencommissie. In de schoolgids van de basisschool staat welke klachtencommissie je moet hebben.

De commissie hoort beide partijen en geeft een niet-bindend advies. Deze procedure kost wel veel tijd, terwijl je intussen je kind al moet inschrijven bij het voortgezet onderwijs. Een andere mogelijkheid is een intelligentietest te laten doen bij een gespecialiseerd bureau. Maar dat kost dan weer geld. De derde optie is je kind in te schrijven bij een brede scholengemeenschap, zodat hij alsnog kan opstromen als hij goed presteert.

Door Lucy Beker

Zó krijg je later het beroep dat bij je past

Natúúrlijk weet je nog niet precies wat je later wil worden. Toch heb je al een beter beeld dan pakweg acht jaar geleden. Als kleuter zei je misschien nog: ik word later astronaut, of prinses. Nu weet je beter.

Veel astronauten zijn er niet nodig, en prinses: dat kún je helemaal niet worden, dat bén je door geboorte (en meestal niet). Inmiddels weet je ook dat er veel beroepen zijn die wél binnen je bereik liggen. Brandweerman, gymleraar of marktkoopman? Ja hoor, dat kan.

'NEEEE JOH, WEET IK ECHT NOG NIET!'

De meeste kinderen van 11, 12 jaar weten nog helemaal niet wat ze later willen. Helemaal niet erg, want meestal kies je pas echt voor een vakopleiding ná het voortgezet onderwijs. De meeste scholen beginnen daarom met brugklassen, waarin je zoveel leert dat je nog alle kanten op kunt. Pas na een paar jaar kies je een richting, en pas ná je eindexamen kies je een echte beroepsopleiding. Het is wél zo, dat het vmbo opleidt voor meer praktische beroepen zoals timmerman of schoonheidsspecialiste, terwijl het vwo regelrecht naar de universiteit leidt, waar je kunt studeren voor bijvoorbeeld dokter of advocaat.

IS DAT SCHOOLADVIES ECHT ZO BELANGRIJK?

Je schooladvies is best belangrijk, want niet iedereen kan naar het vwo en de universiteit. Daarvoor moet je heel goed kunnen leren en studeren. Maar het is niet erg als je geen vwo-advies krijgt, zelfs niet als je dokter wou worden. De meeste beroepen zijn namelijk op verschillende niveaus uit te oefenen. Daardoor is uiteindelijk niet het schooladvies het belangrijkste, maar dat wat jij wilt! Kijk maar eens naar het volgende voorbeeld.

CHIRURG, FYSIOTHERAPEUT OF VERPLEEGKUNDIGE?

Lijkt het je wat om later in een ziekenhuis te werken? Dan kun je chirurg of kinderarts worden, maar ook fysiotherapeut, verpleegkundige, laborant, diëtiste, ambulancebroeder, receptioniste en nog veel meer. Om chirurg te worden moet je lang studeren, en dan is het slim om nu al op het vwo je best te gaan doen. Fysiotherapeut word je door een studie aan een academie waar je met een havo-diploma wordt toegelaten. Beroepen als verpleegkundige, laborant of receptioniste kun je leren in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), waar je met een vmbo-diploma naar toe kunt. Ditzelfde geldt voor veel beroepen. Wil je bijvoorbeeld later bij de politie? Daar zijn functies op allerlei niveaus. Welk diploma je ook hebt, je kunt altijd wel een politie-opleiding doen.

Dus: welk schooladvies je ook hebt, er is altijd een beroep dat past bij jouw ideeën, jouw ambities en jouw mogelijkheden.

OOK JOUW TALENT WORDT STRAKS ZICHTBAAR

En dan is er ook nog zoiets als talent. Iedereen heeft ergens talent voor. Bij sommige kinderen zie je dat al snel: die zijn nu al waanzinnig goed in schaatsen of zingen bijvoorbeeld. Dat betekent niet dat daarmee hun kostje gekocht is. Om echt iets te bereiken zullen ook zij veel moeten trainen en oefenen.

Is het bij jou nog niet zo duidelijk waar je talent zit? Let dan straks maar eens goed op in de brugklas. Misschien blijkt je erg goed te zijn in techniek, in koken en bakken of in het leren van talen. Vergis je niet: ook dat zijn talenten waar je ver mee kunt komen. Elk talent moet ontwikkeld worden: of je nu schaatser, zanger, technicus, topkok of journalist wil worden. De komende jaren zal ook jouw talent zichtbaar worden.

Tip: Dit kun je worden

Je hoeft nu nog niet te kiezen, maar het is leuk om te kijken wat voor beroepen er allemaal zijn. Architect, banketbakker, boswachter, chemicus, dirigent, doktersassistente, gymleraar, journalist, kapper, opticien, tolk, verloskundige, webdesigner, zweminstructeur... Inspirerend! Kijk op de beroepenlijst van Wikipedia.

Tip: Blijf rondkijken

Pin je niet te snel vast op een bepaald beroep. Nu vind je auto's misschien heel leuk, maar straks in de brugklas kom je met andere vakken in aanraking en misschien blijkt dan dat je iets anders nog veel leuker vindt. Blijf rondkijken!

Gegarandeerd een baan!

Beroepen waarin je later zeker werk kunt vinden, zijn: stukadoor, elektriciën, metaalbewerker, lasser, computerprogrammeur of wiskundeleraar.

Brugklassers vertellen: zó is het op de middelbare school

Een grote nieuwe school, nieuwe leraren en nieuwe vrienden. Met de overstap van basisschool naar middelbare school verandert er een heleboel. Annelore, Cara, Danique en Florian hebben de eerste klas er net op zitten en vertellen over hun ervaringen.

Tekst en foto's: Claudia Witteveen

DRUKTE OP DE GANG

De vier leerlingen van het Stedelijk Lyceum Kottenpark in Enschede weten nog goed hoe het was op die eerste dagen op hun nieuwe school.

"Ik vond het jammer dat ik afscheid moest nemen van mijn vrienden op de basisschool", herinnert Florian zich nog goed. "Maar ik vind deze school ook leuk. Ik kom van een grote basisschool, dus voor mij was de overgang naar een school met 1200 leerlingen iets minder groot. Dat was wel fijn." Florian was qua drukte op de gangen al heel wat gewend. Dat was voor Cara weer heel anders, want zij kwam van een veel kleinere basisschool. Maar vond ze het eng? "Niet echt", vertelt Cara. "Ik vind het hier gezellig. Ik kende de school ook al een beetje omdat hier al de dansopleiding volgde." Samen met Danique zit Cara nu in een groep die havo-vwo-lessen combineert met dansonderwijs van het Conservatorium. En dat is pittig, vertelt Danique direct eerlijk. "We hebben veel huiswerk en dat is in combinatie met dans best wel zwaar. Ik ben vaak pas om vijf uur thuis en dan moet ik nog eten, douchen, leren en huiswerk maken."

*'Leer
het rooster
uit je je hoofd!'
Florian*

MINDER AFSPREKEN

Dat wil niet zeggen dat de niet-dansers het niet ook hartstikke druk hebben met school. Er komt bij alle verschillende vakken op de middelbare school toch echt meer kijken dan je op de basisschool gewend bent. "Ik spreek na school minder met vriendinnen af, want dan moet ik huiswerk maken", vertelt Annelore, die net als Florian het gymnasium volgt. Gelukkig vindt ze het op school gezellig. "Ik had op de basisschool veel vrienden die nu ook hier op school zitten, omdat ik een beetje in de buurt ben gebleven. Dus ik kende al wel mensen in mijn klas en dat is gezellig. En de rest leer je vanzelf wel kennen."

DIE EERSTE ONVOLDENDE

Er komt veel nieuws op je af op de middelbare school, weten Annelore, Cara, Florian en Danique inmiddels uit ervaring. Nieuwe vakken bijvoorbeeld, zoals Frans, natuurkunde en techniekonderwijs. De een vindt een vak maar moeilijk, de ander blinkt er juist in uit. Plots haal je toch je eerste onvoldoende, ook iets wat alle vier al gebeurd is. "Maar dat is niet zo heel erg hoor", lacht Annelore direct. "Dat gebeurt iedereen en dat maak je wel weer goed." Annelore kan het aan, al weet ze nog niet zo goed wat ze later precies wil gaan doen. "Mijn vader is architect, misschien is dat ook wel iets voor mij. Maar dat weet ik nog niet. Door gymnasium heb ik straks in elk geval veel keuze." De andere meiden hebben hun roeping ook nog niet gevonden. Cara wil iets met dans gaan doen misschien. "Of iets met mensen helpen." Danique ziet dansen juist meer uitgroeien tot een hobby. Florian daarentegen heeft al wel een idee over wat hij na zijn eindexamen wil gaan doen. "Ik denk aan marinier,

*'Ik spreek
nu minder met
vriendinnen af, want na
school moet ik huiswerk
maken. Maar op school
is het gezellig'
Annelore*

piloot of technicus bij het leger.
Dat lijkt me heel leuk."

TIPS

Nu ze hun eerste jaar zelf gehad hebben, hebben Danique, Annelore, Florian en Cara nog best wat tips voor nieuwe brugklassers. "Je moet goed plannen", zegt Danique. "Blijf vooral rustig en wees jezelf", raadt Cara aan. "Ik was ook wel zenuwachtig eerst, maar het viel allemaal echt mee. Alles is nieuw en anders, maar ook leuk." Annelore sluit zich er bij aan. "Maak je vooral niet te druk."

Misschien nog een praktische tip van Florian? "Het is handig als je het schoolgebouw een beetje ontdekt, zodat je je klassen snel kunt vinden. En leer je rooster uit je hoofd!"

'Ik was eerst ook wel zenuwachtig, maar het viel allemaal echt mee. Alles is nieuw en anders, maar ook leuk'
Danique

voor ouders

'Gun je kind zelfstandigheid'

De overgang van basisschool naar middelbare school is groot - ook voor ouders. Rita Westerbaan, de moeder van Danique, vertelt: "Het voelde wel als een heel grote stap. Wij wonen in een dorp en ineens ging onze dochter naar de grote stad. Elke dag met de bus. En ze is de hele dag weg, terwijl ze normaal tussen de middag thuis kwam. Maar het went snel. Ze werd gauw veel zelfstandiger. Waar ik eerst nog regelmatig hielp met bijvoorbeeld huiswerk, doet ze het ineens helemaal zelf."

Het is soms best even lastig als je kind een eigen leven begint te leiden. Maar, zo tipt Rita andere ouders die de grote stap nog voor zich hebben: maak je vooral niet te druk. "Je moet ze toch loslaten. Gun ze hun zelfstandigheid, laat ze zelf verantwoordelijkheid nemen. Maak het als ouder vooral niet nog moeilijker."

'Deze school is veel groter dan mijn basisschool, maar ik vond het niet eng'
Cara

Je past helemaal op een zelfstandig gymnasium!

Door Gerda Hoekstra,
namens de Stichting
het Zelfstandige Gymnasium

Heb je een vwo-advies en ben je nieuwsgierig? Vind je het best leuk om te leren en wil je laten zien wat je kunt? Wil je sporten, muziek maken, toneelspelen, filosoferen, debatteren, sites bouwen, experimenteren, nog meer talen leren...? Dan pas je helemaal op een zelfstandig gymnasium!

Honoursprogramma

Alle zelfstandige gymnasia hebben veel ervaring met excellente leerlingen. Die kennis hebben ze gebundeld in het Honoursprogramma. Binnen dit programma-op-maat bepaal jij met welk prikkelend onderwerp je bezig gaat of welke extra activiteit je kiest. Samen met een coach bepaal je wat je einddoel is en welke vaardigheden je gaat ontwikkelen. Het honoursprogramma loopt van klas 4 tot en met 6. Bij je diploma ontvang je een honourspredicaat. Veel zelfstandige gymnasia bieden het honoursprogramma al aan. Informeer even bij jou in de buurt.

KIES VOOR KWALITEIT

Op een zelfstandig gymnasium doet iedereen dezelfde opleiding. Je krijg les van hoogopgeleide docenten die je uitdagen, leren om kritisch na te denken, je mening te onderbouwen en op onderzoek te gaan. Je leert ook om een stapje meer te doen, door te zetten en goed te plannen. Vandaar dat op een zelfstandig gymnasium zoveel gebeurt naast het 'gewone' schoolwerk. Toneel, muziek, sport, dans, film... Wat ons betreft hoort dat allemaal bij goed onderwijs.

MEER MAG OOK

Nergens anders word je zo breed opgeleid en krijg je zoveel ruimte om te doen waar je goed in bent. En het allerbelangrijkste: je kunt er jezelf zijn! Je mag zomaar leergierig zijn op een gymnasium, werken voor hoge cijfers en uitblinken! Vind je dat het 'gewone' programma niet genoeg uitdaging biedt, dan krijg je de mogelijkheid om deel te nemen aan extra programma's en activiteiten. Dan kun je echt al je talenten ontwikkelen en plezier houden in leren. Misschien wil jij meer vakken doen, of vooruitlopen bij één of meer vakken, of een extra taal leren, feesten en debatten organiseren of meedoen aan de wiskunde-Olympiade. Dat kan allemaal.

KLASSIEKE TALEN

Op een zelfstandig gymnasium krijg je Latijn en Grieks. Dat is goed voor alle talen én de bètavakken. En je leert meer begrijpen van kunst, politiek, architectuur en de

mensen om je heen, overal in de wereld. Dat komt omdat we onze cultuur hebben geërfd van de klassieke cultuur. Heel je leven is ermee doordrenkt: denk maar aan bouwwerken, literatuur, toneel, filosofie, politiek en de debatten van grote sprekers. Best mogelijk dat jij net zo welsprekend wordt als Aristoteles, Cicero, Churchill en Obama. Of misschien inspireren de mythes en andere beroemde verhalen je om zelf te gaan schrijven. Op het gymnasium krijg je in elk geval alle kans om het uit te proberen.

WETENSCHAP

Het is wel bijna zeker dat je na het gymnasium naar een universiteit of hogeschool gaat. Daarom maken we je nu al vertrouwd met onderzoek en wetenschap. De zelfstandige gymnasia werken veel samen met universiteiten. Daardoor kunnen onze lessen precies aansluiten bij wat je daar straks nodig hebt en mag je soms alvast colleges lopen. Zo maak je meer kans om straks aangenomen te worden op de opleiding die jij wil doen. Erg belangrijk want de selectie wordt steeds strenger.

ANDERS, LEUK!

Je bent snel 'een van ons' op een zelfstandig gymnasium. En dan gaan we ook voor je. Of je nu een andere taal spreekt thuis, uit een andere cultuur komt, een andere godsdienst hebt, poëzie schrijft, vrijwillig tot diep in de nacht wiskundige problemen oplost of correspondeert met een astronaut. Je vindt je plek. Dat komt omdat bijna iedereen op een gymnasium nieuwsgierig is en 'anders' gewoon vindt.

GOEDE RESULTATEN

Op een zelfstandig gymnasium heb je minder kans om te blijven zitten. De school is relatief klein, er wordt goed op je gelet en je krijgt hulp als je dit nodig hebt. De kans is trouwens ook groter dat je met hogere cijfers slaagt.

Gemiddeld genomen doen leerlingen van gymnasia het beter dan leerlingen op andere scholen.

MEER INFORMATIE

Voor meer informatie over een zelfstandig gymnasium bij jou in de buurt kun je kijken op www.gymnasia.nl

Je mag leergierig zijn op het gymnasium. Misschien wil je wel een extra taal leren of meedoen aan de wiskunde-Olympiade! Dat kan.

Bijna alles wat je leert bij de klassieken heeft te maken met het hier en nu.

Woon je in een gemeente met de volgende zelfstandige gymnasia? Lees dan de presentaties in de SchoolWijzer (VO Gids omdraaien) en bezoek hun open dagen!

Christelijk Gymnasium
Utrecht

Gymnasium Camphusianum
Gorinchem

Gymnasium Felisenum
Velsen-Zuid

Johan de Witt-gymnasium
Dordrecht

Murmellius Gymnasium
Alkmaar

Praedinius Gymnasium
Groningen

Gymnasium Beekvliet
Sint-Michielsgestel

Willem Lodewijk Gymnasium
Groningen

Marnix Gymnasium
Rotterdam

Ondernemer in de dop?

Op het Entreprenasium krijg je LOL

Door: Jan Scholten

Stond je altijd al graag op de Oranjemarkt om je eigen spulletjes aan de man te brengen? Of was jij degene die bij sponsorlopen het meeste geld wist binnen te halen? Dan heb je het ondernemen misschien wel in je bloed, en pas je perfect op een Entreprenasium.

Een 'Entreprenasium' is een school waar het 'Leren Ondernemend Leren', oftewel LOL centraal staat. Want er valt veel te leren over ondernemerschap. En ondernemers, de mensen die bedrijven oprichten, zijn belangrijk in Nederland. Ze zorgen immers voor productie en werkgelegenheid. Ondernemers worden daarom wel gezien als de motor van de Nederlandse economie. Geen wonder dat er steeds meer scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland komen die hun leerlingen voorbereiden op het ondernemerschap. Met aantrekkelijke lessen, leuke projecten en praktijkgericht onderwijs.

STREEPJE VOOR

Dit betekent overigens niet dat je geen 'gewone' lessen hoeft te volgen. Je krijgt gewoon Engels, Nederlands, wiskunde en noem maar op, soms (ook) samen met leerlingen die het Entreprenasium niet volgen. Maar op het Entreprenasium loopt als een rode draad door alle vakken altijd het ondernemerschap. Dat geeft je straks een streepje voor.

HOE GAAT DAT IN DE KLAS?

Het Entreprenasium start vaak met een zogenoemde 'Goede Doelenmarkt'. Je kunt kiezen uit allerlei goede doelen. Kleine projecten bij jou in de buurt of goede doelen met landelijke bekendheid, zoals het Wereld Natuur Fonds. Alleen of samen met klasgenoten 'adopteer' je zo'n goed doel. Je maakt een plan hoe je zoveel mogelijk geld kunt verdienen voor jouw goede

Het entreprenasium in vogelvlucht:

- In het brugjaar op de havo, of in de combinatieklas havo volg je het project 'Jij de baas'.
- Ben je echt ondernemend genoeg, dan volg je in de tweede helft van het brugjaar de entreefase. Ben je creatief genoeg, neem je initiatieven én... haal je goede cijfers? Dan ga je na een selectieprocedure door naar het tweede jaar.
- In de tweede en derde klas start je je eigen leerroute met een eigen bedrijf. Het is leuk dat je bijna alle schoolvakken op een 'ondernemende manier' kunt blijven volgen. Je krijgt speciale begeleiding en voorwaarde is natuurlijk wel dat je goede cijfers blijft halen. Een coach zorgt ervoor dat ook echt ondernemend bezig blijft. Je besteedt natuurlijk veel aandacht aan je eigen bedrijf. Je hebt op school zelfs je eigen kantoor!
- Je krijgt aparte lessen waarin je speciale ondernemersvaardigheden krijgt aangeleerd. Zo leer je hoe je een eigen bedrijfsplan maakt, maar ook hoe je het beste reclame kunt maken voor je bedrijf. Je gaat op bedrijfsbezoek en je volgt masterclasses.
- Als je slaagt, krijg je je Entreprenasiumdiploma en daarnaast een certificaat van de VECON Business School (zie pagina 57). Dit certificaat bewijst dat je met goed gevolg speciale ondernemersvaardigheden hebt aangeleerd.

Je krijgt masterclasses van ondernemers uit de praktijk

doel, hoe je bijvoorbeeld reclame voor ze kunt maken, of hoe je ze op andere manieren kan helpen.

Later in je schooltijd richt je een eigen bedrijf(je) op om te leren wat daar allemaal bij komt kijken. Je regelt de financiën van je bedrijf, je schrijft je in bij de Kamer van Koophandel en je schrijft een bedrijfsplan. Verder overleg je ook echt met de ondernemers uit je eigen regio over jouw plan. Je bezoekt bedrijven en volgt masterclasses die door ondernemers uit de praktijk worden gegeven. Zij vertellen jou over de ervaringen die zij hebben met het ondernemerschap.

INTERESSE?

Interesse in het entreprenasium? Kijk dan ook eens op www.entreprenasium.nl. De entreprenasia zijn aangesloten bij de Coöperatieve Vereniging Entreprenasium (CVE).

Geen entreprenasium bij jou in de buurt, terwijl het je wel wat lijkt? Kijk dan eens naar de Vecon Business Schools, die ook ondernemende opleidingen aanbieden op vmbo-, havo- en vwo-niveau. Meer hierover op pagina 57.

Ondernemend leren kun je bij de volgende scholen:

Adriaan Roland Holtschool in Bergen NH
C.S. Vincent van Gogh in Assen
CSG Beilen in Beilen
Koningin Wilhelmina College in Culemborg
Metis Montessori Lyceum in Amsterdam
Veenlanden College in Mijdrecht

Woon je in (de buurt van) bovenstaande gemeenten? Lees dan wat de vermelde school jou te bieden heeft in de SchoolWijzer van de VO Gids (gids omdraaien).

Het technasium: denken én doen!

Het technasium is een havo- of vwo-school, waar extra veel aandacht is voor techniek. Tijdens speciale projecten ga je aan de slag met allerlei praktische opdrachten, waar je flink bij moet nadenken. Dat doe je altijd in een klein groepje. Je doet samen onderzoek en ontwerpt oplossingen voor actuele vraagstukken.

in elkaar zit. Dat is best ingewikkeld, maar als je je erin verdiept kom je er wel uit. Bij andere opdrachten ben je vooral creatief bezig. Zo was onze eerste opdracht om een scheidingswand voor het O&O-lokaal te ontwerpen. We kregen een aantal eisen waaraan de muur moest voldoen en daarna hebben we een ontwerp en een maquette gemaakt. Het winnende ontwerp wordt nu ook in het echt gerealiseerd. Dat vond ik een heel leuke opdracht. Mijn tip voor nieuwsgierige meisjes: ga gewoon eens kijken op een technasium. Het is echt heel erg leuk en je leert er superveel van!" **Femke Berger, 3e klas Bonhoeffer College (Enschede)**

Op een gewone havo- of vwo-school krijg je de normale bètavakken. Bijvoorbeeld biologie, natuurkunde en wiskunde. Bij die vakken zit je vooral met je neus in de boeken. Op het technasium krijg je al die vakken ook, maar je doet nog veel méér!

Vier projecten per jaar

Op het technasium ga je ontdekken wat er buiten school allemaal met techniek en bètavakken gebeurt. Je maakt kennis met verschillende technische beroepen en gaat daar zelf ervaring mee opdoen. Dat gebeurt tijdens vier projecten per jaar. Met elk project ben je ongeveer veertig uur bezig. Dat zijn geen extra uren. Je hebt bijvoorbeeld minder keuzewerkijd of het vak techniek vervalt.

ONDERZOEKEN EN ONTWERPEN

Tijdens de projecten draait alles om Onderzoeken & Ontwerpen (O&O). Zoals de naam al zegt: je gaat aan de slag als onderzoeker en als ontwerper. Bij de meeste projecten krijg je een opdracht van een echt bedrijf. Je gaat dan eerst op bedrijfsbezoek of er komt iemand van het bedrijf naar jouw school. Dan begrijp je beter wat het bedrijf doet en krijg je uitleg over de projectopdracht. Soms krijg je een onderzoekopdracht, waarbij je een onderzoek uitvoert en een advies uitbrengt. Soms ga je aan de slag als ontwerper. In

OOK LEUK VOOR MEISJES!

"Veel meisjes denken dat het technasium vooral voor jongens leuk is, maar dat klopt echt niet! Ik ben zelf eigenlijk helemaal niet zo technisch, maar toch wilde ik graag naar het technasium. Je moet hier veel samenwerken en dingen ontwerpen. De meeste meisjes vinden dat volgens mij juist heel erg leuk. Ik in ieder geval wel! Natuurlijk zijn sommige opdrachten hartstikke technisch. Laatst moesten we een hoogspanningsmast ontwerpen die minder straling afgeeft en goed in het landschap past. Dan moet je eerst helemaal onderzoeken hoe zo'n hoogspanningsmast

'ONTWERP GEMAAKT VOOR GIRAFFEVERBLIJF'

"Op de basisschool was ik al geïnteresseerd in techniek. Het was dus best logisch dat ik naar het technasium wilde. Ik moet er elke dag twee uur voor fietsen, maar het programma dat ze hier aanbieden, is precies wat ik zoek! De opdrachten zijn heel verschillend. We hebben bijvoorbeeld een keer een ontwerp gemaakt voor een giraffeverblijf. En laatst moesten we iets bedenken waardoor mensen meer tijd hebben om uit een brandend huis te komen. Het is fijn om met een groepje aan zo'n opdracht te werken. Iedereen heeft verschillende ideeën die je kunt samenvoegen tot één heel goed idee. Door het technasium ga je op een andere manier denken. Ook buiten school pak ik dingen nu anders aan. Ik ben bijvoorbeeld altijd graag aan het bouwen. Vroeger pakte ik een stuk hout en ging gewoon aan de slag. Nu denk ik er beter over na. Met een tekenprogramma van school maak ik nu eerst een ontwerp, daarna ga ik het pas uitvoeren. Ik weet zeker dat ik hier ook later heel veel aan heb!"

Teun Bout, 4e klas Varendonck College (Asten)

alle gevallen

werk je in een groepje. Je maakt samen een plan van aanpak, verzamelt informatie en verdiept je in de eisen van jullie opdrachtgever. Jullie presenteren de resultaten aan de klas én aan de opdrachtgever.

BETER KIEZEN

In de techniek zijn heel veel verschillende beroepen. Tijdens de projecten leer je een aantal beroepen beter kennen. De ene keer werk je bijvoorbeeld als voedseltechnoloog of sterrenkundige, de volgende keer als architect of industrieel ontwerper. Door al die projecten ontdek je wat je leuk vindt en wat jou ligt. Daardoor kun je na het voortgezet onderwijs veel beter kiezen wat je wil gaan doen.

MEESTERPROEF

Voor jou lijkt het nog ver weg, maar je kunt ook een speciaal technasium-eindexamen doen. Ze noemen dat een meesterproef. Je werkt dan negen maanden lang aan één project. Je krijgt niet alleen hulp van je leraren, maar ook van een professional die bijvoorbeeld bij een bedrijf werkt en een docent van het HBO of de universiteit. We noemen dat de expertbegeleider. Als je slaagt voor de meesterproef krijg je een speciaal certificaat. Daarop staat dat je het technasium hebt gedaan. Een waardevol bewijs van de kwaliteiten die jij in huis hebt!

Dit is het technasium

- Vier afwisselende projecten per jaar, waaraan je in teamverband werkt.
- Je zit niet alleen met je neus in de boeken, maar je bent ook actief bezig. Dus: denken én doen.
- Je werkt aan realistische vraagstukken en opdrachten, die vaak een maatschappelijke waarde hebben.
- Je leert om problemen op te lossen.
- Je krijgt een kijkje in de keuken van echte bedrijven en instellingen.
- Je leert om te denken en te werken als een onderzoeker/ontwikkelaar.
- Je maakt kennis met veel beroepen. Zo ontdek je welk beroep bij jou past.

Technisch in je hoofd en je vingers? Neem dan eens een kijkje op een van de onderstaande technasia:

Bonhoeffer College in Enschede
Cals College in Nieuwegein
Cambium College in Zaltbommel
CSG Het Streek in Ede
CSG Jan Arentsz in Alkmaar
Da Vinci College in Leiden
Dr. Nassaucollege in Beilen, Gieten en Norg
Eckart College in Eindhoven
Gerrit Rietveld College in Utrecht
Harens Lyceum in Haren
Het College Cranendonck in Budel
Het College Weert in Weert
Ichthus Lyceum in Driehuis
Johannes Fontanus College in Barneveld
Kaj Munk College in Hoofddorp
Merewade College in Gorinchem
Metis Montessori Lyceum in Amsterdam
Niftarlake College in Maarsse
Northgo College in Noordwijk
Philips van Horne SG in Weert
Praedinius Gymnasium in Groningen
RSG de Borgen Lindenberg in Leek
RSG Lingecollege in Tiel
RSG 't Rijks in Bergen op Zoom
Stadslyceum (H.N. Werkman College) in Groningen
Stedelijke SGM De Rede in Terneuzen
Ubbo Emmius in Stadskanaal en Veendam
Walburg College in Zwijndrecht

Woon je in (de buurt van) bovenstaande gemeenten? Draai dan de VO Gids om en maak kennis met het Technasium!

Particulier onderwijs

Alle aandacht in kleine klassen

Heb je wel eens gehoord van particuliere scholen? Op een particuliere school zijn de klassen veel kleiner en is er meer aandacht voor jou. De school helpt je om het beste uit jezelf te halen. Je moet alleen wel weten dat een particuliere school erg duur is.

door Karin van Breugel

Op een particuliere school tellen de klassen 12 tot hooguit 15 leerlingen, soms zijn het er zelfs maar 6 of 8. In zo'n kleine klas krijg je natuurlijk veel aandacht en heb je vaker de kans om actief mee te doen met de les. Dat is niet alleen leuk en leerzaam, maar ook goed voor je zelfvertrouwen.

RUSTIG EN VERTROUWD

Niet alleen de klassen zijn op deze scholen veel kleiner dan op een 'gewone' school: ook de school zelf is veel kleiner. Het is er rustig en overzichtelijk. Voor je het weet, ken je alle leerlingen van de hele school. En alle leraren kennen jou. Dat voelt veilig en vertrouwd.

JIJ STAAT CENTRAAL

Vind jij het een makkie om woordjes te leren? Of zet je liever je tanden in een heel ingewikkelde rekensom? Elk kind is anders en elk kind leert anders. Het is belangrijk dat een school daar rekening mee houdt. Op een particuliere school weet je zeker dat dat gebeurt. De leraren kijken hoe jij in elkaar zit. Je krijgt alle ruimte om je sterke punten verder te ontwikkelen. En met de dingen die je moeilijk vindt, krijg je extra hulp.

LAAT ZIEN WAT JE WAARD BENT!

Denk je dat jouw schooladvies te laag was? Denken jij en je ouders dat er bij jou méér in zit? Op een particuliere school krijg je meer kansen om te laten zien welk niveau het beste bij jou past. Dankzij de kleine klassen en de individuele begeleiding kom jij helemaal tot je recht. Wat erin zit, komt er ook uit. Dat is fijn om te weten!

FLEXIBEL

Op een particuliere school is vaak meer mogelijk dan op een 'gewone' school. Misschien sport je wel op een hoog niveau en moet je rooster worden aangepast. Of misschien wil je in de bovenbouw een afwijkend vakkenpakket kiezen. Een particuliere school is flexibel. De school bespreekt samen met jou en je ouders wat voor jou het beste is. Het doel: zorgen dat jij maximaal kunt presteren.

STARTEN WANNEER JE WIL

Op de meeste particuliere scholen kun je vmbo-t, havo of vwo doen, en soms ook gymnasium. Je kunt gewoon starten in de brugklas en tot je eindexamen op school blijven. Er zijn ook kinderen die eerst naar een 'gewone' school gaan en daarna overstappen naar een particuliere school. Of andersom. Dat kan allemaal.

“Op het Vecht-College is de begeleiding gebaseerd op vertrouwen en verbondenheid. Als je wil, kun je ook studiehulp, bijles of huiswerkbegeleiding krijgen. Daarvoor werken we samen met Lyceo: dé specialist op deze gebieden. Zo bieden wij een ijzersterke combinatie van kleinschaligheid en kwaliteit.”

Vecht-College

“Wij hebben een tweejarige brugklas. Hierdoor hebben leerlingen de tijd om te groeien naar het niveau dat het beste bij ze past. Vaak zien we dat leerlingen door onze persoonlijke aanpak naar een hoger niveau kunnen doorstromen.”

Luzac

DIPLOMA

Op bijna alle particuliere scholen doe je aan het eind van je schooltijd gewoon examen. Je krijgt dan een landelijk erkend diploma voor vmbo-t, havo of vwo. Bij de American International School of Rotterdam is het iets anders. Zij geven Engelstalig onderwijs en hebben eigen diploma's.

KOSTEN

Particuliere scholen krijgen geen subsidie. De ouders moeten dus alle kosten zelf betalen. Dat is jammer, want daardoor is zo'n school veel duurder dan een 'gewone' school. De tarieven verschillen per school (zie website van de school).

NIEUWSGIERIG?

Je bent altijd welkom op de open dag, maar je mag ook op een ander moment langskomen. Kijk op de websites van de scholen.

“Wij hebben op een aantal vestigingen een topklas. Hierin zitten leerlingen die gemiddeld een 8 of hoger voor hun eindexamen willen halen. Voor sommige studies heb je zulke hoge cijfers nodig. Deze leerlingen willen heel hard werken en natuurlijk helpen wij ze om hun droom waar te maken.”

Winford

“Op onze school kun je meedoen aan het IB-diploma-programma. Met een IB-diploma heb je vaak meer kans om toegelaten te worden tot een buitenlandse topuniversiteit. Of tot een Nederlandse universiteit die een Engelstalig, internationaal programma aanbiedt.”

American International School of Rotterdam

“Ieder kind is uniek. Daarom is het voor ieder kind belangrijk onderwijs te volgen, dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en eigenschappen. Dat lukt in onze kleine klassen: in de onderbouw maximaal 8 leerlingen per lesgroep.”

Instituut Blankestijn

PARTICULIER EN KLEINSCHALIG ONDERWIJS KUN JE VOLGEN BIJ:

American International School of Rotterdam

Instituut Blankestijn
Utrecht

Luzac Lyceum
(kijk op www.devogids.nl voor vestigingen)

Vecht-College
Breukelen

Winford
(kijk op www.devogids.nl voor vestigingen)

Wij zijn groen... & meer!

door Ina Ijsinga

Heb je wel eens gehoord van Groen Onderwijs? In jouw regio staat vast wel een 'groene' school, want verspreid over Nederland zijn er zo'n 72 vmbo-groen vestigingen en daarnaast nog eens 32 scholengemeenschappen die 'groen' aanbieden. Maar wat is nu precies Groen Onderwijs?

Matthijs: "Na het vmbo-groen heb ik de opleiding agrarisch loonwerk gedaan. Ik heb nu een afwisselende baan bij een camping/visserijbedrijf en ben veel in de natuur en buiten bezig. Dat voelt lekker vrij!"

HET LEUKE VAN GROEN ONDERWIJS

In het groene onderwijs leer je niet alleen uit boeken, maar vooral door te doen. Je leert over van alles wat te maken heeft met leven. Naast theorievakken als Nederlands, Engels en wiskunde ga je actief aan de slag met planten, dieren, voeding, natuur en milieu, gezondheid en recreatie. Groen Onderwijs is meer dan leren alleen! Al je zintuigen worden erbij betrokken. Niet alleen horen en zien, maar ook voelen, ruiken en proeven. Hmmm, heerlijk!

GROEN OP ELK NIVEAU

Bij Groen Onderwijs kun je na de basisschool terecht voor vmbo-groen en het Groene Lyceum. Het Groene Lyceum is een opleiding voor leerlingen die ook voor havo of vwo kunnen kiezen. Een enkele school in het Groen Onderwijs biedt ook Praktijkonderwijs aan. Groen Onderwijs is er dus voor iedereen en op elk niveau! En na het Groen Onderwijs kun je nog alle kanten op voor een vervolgopleiding.

VMBO-GROEN: PLANTEN EN DIEREN

Behalve theorievakken krijg je in vmbo-groen ook veel 'groene' praktijkvakken. Je kweekt en verzorgt planten, verzorgt allerlei dieren van vogels, vissen en reptielen tot cavia's en konijnen, maar ook geiten en kippen. Je gaat in het kooklokaal aan de slag met verschillende technieken om voedsel te bereiden...én te proeven natuurlijk. Jammie! Ook ga je op stage. Zo doe je praktijkervaring op en 'ruik' je aan verschillende beroepen, of ze nu 'groen' zijn of niet. Yes, dat is het echte werk!

GROEN IS OVERAL

Ga maar eens na. Wat eet je allemaal op een dag? Waar komt dat vandaan en wat komt erbij kijken voor het bij jou is? Die lekkere appel, da's simpel, groeit aan een boom, wordt geplukt, ligt in de winkel en komt bij jou op de fruitschaal. En de boterham met kaas die je tussen de middag krijgt? Die begint met graan van het land en melk van de koe, gevolgd door een heel productieproces om van het graan brood en van de melk kaas te maken. Tja..., bij onze voeding komt meer kijken dan je denkt! Reuze interessant! En hoe ziet je woonomgeving eruit? Huisje, boompje, beestje? Dat lijkt zo gewoon, maar ook daar komt van alles bij kijken. De verzorging van je huisdieren, de inrichting van je huis, de buurt waar je woont en het landschap. Dat kom je allemaal tegen bij vmbo-groen

NA HET VMBO-GROEN

Na het vmbo-groen kun je nog alle kanten op! Je kunt kiezen voor een mbo-opleiding in de groene sector, maar net zo goed kun je naar technische opleidingen, een opleiding in transport en logistiek, de verzorging, horeca, de kappersopleiding of een administratieve mbo-opleiding.

HET GROENE LYCEUM

Kun jij makkelijk leren, maar wil je graag ook praktisch bezig zijn? Dan is het Groene Lyceum echt iets voor jou. Naast de algemene vakken ben je ook in de praktijk en beroepsgericht bezig. Het Groene Lyceum biedt een snellere route naar een mbo-diploma. En met dat diploma kun je doorstromen naar alle richtingen in het hbo. De moeite waard om meer te weten te komen over deze opleiding!

Het vmbo-groen is een goede basis voor alle mbo-opleidingen!

WELKE SCHOOL VOOR GROEN ONDERWIJS ZIT BIJ JOU IN DE BUURT?

Hieronder vind je inspirerende Groene Scholen!

AOC Oost in Almelo, Borculo, Doetinchem, Enschede en Twello

Broeckland College in Breukelen

Campus Winschoten in Winschoten

Citaverde College in Heerlen, Horst, Nederweert en Roermond

Clusius College in Alkmaar, Amsterdam,

Castricum, Grootebroek, Heerhugowaard, Hoorn, Purmerend en Schagen

Edudelta College in Middelharnis en Sommelsdijk

Groenhorst College in Ede en Maartensdijk

Helicon VMBO in Eindhoven en Kesteren

Pronova Praktijkonderwijs in Winterswijk

Terra in Assen, Eelde, Emmen, Meppel, Oldekerk, Winsum en Wolvega

Wellantcollege in o.m. Amersfoort, Den Haag (Madestein), Gorinchem, Houten, Rotterdam en Utrecht

Meer weten over Groen Onderwijs?

Kijk dan op

www.groenonderwijs.com

Mandy:

"Mijn vervolgopleiding na het vmbo-groen is mbo Verpleegkunde. Dat heb ik nodig voor de verloskundigenopleiding die ik wil volgen. Ik heb al twee keer stage gelopen bij een verloskundigenpraktijk. Ik vind het zo'n mooi vak! Het liefst zou ik een eigen praktijk willen. Ik werk graag heel zelfstandig. Ik heb het erg fijn gehad op het vmbo-groen."

In het montessorionderwijs ben jij aan zet! Méér dan een diploma

door Karin van Breugel

Je hebt scholen in allerlei soorten en maten. Maar wist je dat er in Nederland ook bijna twintig montessorischolen voor voortgezet onderwijs zijn? En er komen er nog steeds bij. Deze scholen zijn niet voor niets zo populair. Je leert niet alleen alles wat je op een andere school ook leert, maar nog veel meer!

CREATIVITEIT

In het montessorionderwijs sta jij centraal. De school helpt jou om je talenten te ontwikkelen. Je krijgt niet alleen de 'normale vakken' die andere scholen ook geven, maar ook heel veel creatieve vakken. Denk aan muziek, drama, tekenen, handvaardigheid of dans.

ZELFSTANDIGHEID

Op een montessorischool leer je dingen waar je je hele leven wat aan hebt. Bijvoorbeeld zelfstandig werken. Je krijgt werk op voor een aantal dagen of een aantal weken. Jij bepaalt wanneer je je werk maakt en hoe je je tijd indeelt.

Wist je dat...

de oprichters van Google, Larry Page en Sergey Brin, op een montessorischool hebben gezeten? Daar is de basis gelegd voor hun succes, zeggen ze zelf. Ze leerden er om kritisch na te denken en om de dingen net een tikje anders te doen dan anderen. Daar kun je dus een eind mee komen! Larry en Sergey zijn al jaren waanzinnig succesvol en behoren ze tot de allerrijkste mensen op de wereld. Kijk maar eens naar hun filmpje op YouTube ('Google founders talk montessori').

In het begin is dat misschien nog een beetje moeilijk, maar op school leer je hoe je dat slim aanpakt. Voordat je het weet, ben je er hartstikke goed is!

SAMEN WERKEN

Op jouw basisschool werk jij vast wel eens in een groepje, bijvoorbeeld tijdens een project. Op een montessorischool ga je dat nog veel vaker doen. Soms werk je in tweetallen, maar het gebeurt ook vaak dat je met bijvoorbeeld vier of zes kinderen een groepje vormt. Dat is niet alleen gezellig, maar je leert ook heel veel van elkaar. En je leert ook nog eens om heel goed samen te werken. Dat is fijn, want dat moet je later ook vaak doen, voor je werk of studie.

KRITISCH DENKEN

In onze samenleving hebben we mensen nodig die zélf nadenken en zélf een oordeel vormen over allerlei dingen. Misschien kun jij dat al goed, maar anders leer je het zeker op een montessorischool.

Klaar voor de toekomst!

Het montessorionderwijs bestaat al meer dan honderd jaar. De bedenker ervan – Maria Montessori – was het niet eens met onderwijs van toen. Zij vond dat het anders moest, zij wilde het onderwijs vernieuwen. Vandaag de dag zijn montessorischolen nog steeds vernieuwend. Ze gaan met hun tijd mee. Op een montessorischool volgen leerlingen de vakken die andere scholen ook aanbieden maar wel op een iets andere manier. Na afloop krijg je dus ook een normaal, landelijk erkend diploma. De minister controleert de kwaliteit en de prestaties van alle scholen in Nederland, dus ook van montessorischolen. Montessorischolen scoren op het niveau van het landelijke gemiddelde. Maar juist door de extra bagage die zij leerlingen meegeven, bieden zij een uitstekende basis voor de toekomst!

Fauve Lagarde, 3e klas vwo Zernike College (Haren)

Zingen in een band

"In groep 8 heb ik verschillende open dagen bezocht. De sfeer op de montessorischool vond ik direct heel fijn. In de brugklas leerde ik al snel nieuwe mensen kennen. Niet alleen uit mijn eigen klas maar ook uit andere leerjaren. Dat komt bijvoorbeeld omdat je keuzelessen kunt volgen, waar kinderen van verschillende leerjaren bij elkaar zitten.

Op een montessorischool werk je vaak zelfstandig aan individuele opdrachten. Ik was dat op de basisschool niet gewend, maar gelukkig werd ik niet direct in het diepe gegooid. Als je tijdens het zelfstandig werken ergens niet uitkomt, kun je altijd een klasgenoot om hulp vragen. En natuurlijk helpen de docenten ook waar dat nodig is. Zij zijn hartstikke aardig, iedereen noemt elkaar bij de voornaam.

In de eerste twee jaar kregen we veel creatieve vakken en het vak Atelier. We hebben bijvoorbeeld een fotoshoot gedaan, danslessen gekregen, een toneelstuk gemaakt en een bandje opgericht. Dat was voor de Kunst- en Cultuurstroom en was superleuk! In de derde klas ben ik verdergegaan met drama en muziek. Dat sprak me het meest aan."

'Zelf plannen: dat is fijn!'

"Op een montessorischool krijg je veel verantwoordelijkheid. Een schooljaar bestaat uit zes periodes. Die noemen wij 'blokken'. In elke periode krijg je een blokboek, waar precies in staat wat je voor elk vak moet doen. Je moet zelf zorgen dat al je werk op tijd klaar is. In het begin was ik daar nog wel een beetje onhandig in, maar na een paar weken ging het eigenlijk vanzelf. Nu vind ik het heel fijn dat je zelf verantwoordelijk bent voor je werk en dat je alles zelf moet plannen en regelen. Vriendinnen van andere scholen krijgen elke dag huiswerk dat ze móeten doen. Dat zou ik echt heel vervelend vinden. Als ik me vandaag niet lekker voel of druk ben met andere dingen, kan ik mijn huiswerk gewoon een dagje laten liggen. Natuurlijk kan ik niet een hele week niets doen; dan verpest ik het voor mezelf. Wij hebben een tweejarige brugklas. Ik hoop dat ik volgend jaar verder mag gaan op het vwo, want mijn grote droom is om geneeskunde te gaan studeren!"

Anna Hoogeveen, 2e klas havo/vwo,
Montessori Lyceum Amsterdam

Toonaangevende montessorischolen in Nederland zijn:

Metis Montessori Lyceum
Amsterdam

Montessori College
Eindhoven

Montessori college Oost
Amsterdam

Montessori Lyceum Amsterdam

Montessori Lyceum
Amsterdam

ONDERDEEL VAN DE MONTESSORI SCHOLENGEMEENSCHAP AMSTERDAM

Montessori Lyceum
Groningen

Montessori Lyceum
Rotterdam

Montessori Vaklyceum
Groningen

De vrijeschool, buitengewoon onderwijs: met hoofd, hart en handen.

‘Hier kun je echt jezelf zijn!’

Op een vrijeschool wordt lesgegeven volgens een bepaalde visie en concept. De vrijeschool is voor alle kinderen geschikt, je hoeft bijvoorbeeld niet eerst op een vrijebasisschool gezeten te hebben.

Door Lucy Beker

De laatste drie jaar hebben steeds meer kinderen en ouders gekozen voor het vrijeschoolonderwijs. Dit type onderwijs richt zich niet alleen op de ontwikkeling van kennis, maar op de hele persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. In Nederland zijn 13 vrijescholen. Daarnaast zijn er nog 5 andere plaatsen waar je vrijeschoolonderwijs op een “gewone” school kunt volgen. Kijk achterin de VO Gids voor meer informatie. Hier alvast de ervaringen van de leerlingen Vida en Claire en hun ouders.

Op de vrijeschool heb je niet altijd vrij, maar dat wist je natuurlijk al. Het is wél een school die het onderwijs

Worden wie je bent, dat vind ik mooi!

Eindexamen op de vrijeschool precies hetzelfde als op andere scholen.

een beetje anders aanpakt dan andere scholen. Vida (15) en Claire (14) krijgen naast de ‘gewone’ vakken (wiskunde en Nederlands bijvoorbeeld), ook kunstzinnige en ambachtelijke vakken, zoals toneel en houtbewerken. Uiteindelijk is het eindexamen op de vrijeschool precies hetzelfde als op andere scholen. Vida Vasseghi zit in het vierde leerjaar van het Rudolf Steiner College in Rotterdam. ‘Ik weet nog niet wat ik worden wil’, zegt ze. ‘En het motto van deze school is: ‘Worden wie je bent.’ Dat vind ik mooi. Ik ga hier ontdekken wie ik ben en wat ik worden wil.’ Voor Vida was het vrijeschoolonderwijs helemaal nieuw. Ze zat op een basisschool in haar buurt en had, met haar vwo-advies op zak, al verschillende scholen bekeken, toen haar moeder, Marijke van Duinhoven, haar meenam naar het Rudolf Steiner College.

Vida: ‘De sfeer op deze school is zo leuk. ‘Heel vaak zie je hier leerlingen die op de gang nog oefenen met de gitaar of een toneelstukje repeteren.’ Het vrijeschoolonderwijs biedt alle leerlingen alle schooljaren extra veel creatieve vakken en kunstzinnige vakken. Zoals tekenen/schilderen, toneel, muziek en zang en in de lagere leerjaren ook nog eens grafisch tekenen, textiele werkvormen, hout- en metaalbewerking. Vida: ‘Bij textiel mogen we met de naaimachine werken, we hebben bijvoorbeeld een tas gemaakt. O ja, we hebben ook veel beweging: elke week gymnastiek én euritmie, dat is een soort expressieve dans.’

‘ZINGEN IN HET CONCERTGEBOUW’

Claire Wareman zit op een andere vrijeschool dan Vida: de Vrije School Den Haag, maar ook zij krijgt euritmie en veel creatieve vakken. ‘Ja, dat hoort echt bij de vrijeschool en dat vind ik heel leuk’, zegt ze stralend. ‘Ik heb wel de vrije basisschool gedaan, en daarna heb ik echt op andere scholen gekeken, maar uiteindelijk wilde ik toch door op de vrijeschool. Weet je wat ook echt bij onze school hoort? De koorzang. Veelstemmig zingen, dat is best bijzonder. Van

Lees meer over het vrijeschoolonderwijs op de presentatiepagina's in de SchoolWijzer (Gids omdraaien!)

*'We krijgen
veel creatievere
vakken, dat
vind ik leuk'*

de Earth Song van Michael Jackson tot klassieke canons. Eén keer per jaar geven we een concert in een concertgebouw.'

Dat klinkt allemaal erg leuk, maar blijft er dan nog tijd over om te leren? De vader van Claire, Dennis Wareman, herkent de vraag: 'Mensen zijn altijd bang dat kinderen te weinig leren op de vrijeschool.'

Maar het is allang bewezen dat dit niet zo is. De leerlingen halen aan het eind van de rit gewoon het landelijk eindexamen en de slagingspercentages zijn hoog. In 2012 had de Vrije School Den Haag bijvoorbeeld 100 procent geslaagden op het vwo. Er wordt alleen op een andere manier naartoe gewerkt.'

STERRENKUNDE

Wareman kan het weten, want zijn twee oudste dochters hebben na het vrijeschoolonderwijs met succes aan de universiteit gestudeerd. Ze merkten daar dat ze heel goed waren in het maken van samenvattingen. Zusje Claire weet wel hoe dat komt: 'Door het periodeonderwijs'. Zij en Vida zijn daar allebei enthousiast over. Het houdt in dat alle klassen steeds een bepaalde periode elke dag beginnen met hetzelfde vak of thema. Dat is dan geschiedenis of aardrijkskunde, maar het kan ook sterrenkunde zijn of natuurkunde. Daar zijn ze dan een paar weken lang intensief mee bezig. 'Dat geeft veel verdieping en het spreekt de kinderen echt aan', zegt Marijke van Duinhoven, de moeder van Vida. Claire en Vida laten hun 'periodeschriften' zien. 'We hebben hiervoor geen boeken, we maken ze zelf', zeggen ze.

IN VRIJHEID JE TALENTEN ONTDEKKEN

Claire's vader en Vida's moeder hebben inmiddels veel vertrouwen in het schoolsysteem. Wareman: 'Misschien is het niet voor alle kinderen even geschikt, maar dat geldt voor meer scholen. In elk geval is er niets vrij aan de vrijeschool. Wel biedt deze school naast de gewone opleiding veel extra's, en daardoor kan elk kind hier in vrijheid zijn talenten ontdekken.' Precies dát wordt bedoeld met de naam vrijeschool.

VRIJESCHOOL EEN DURE SCHOOL?

De vrijeschool vraagt van ouders een vrijwillige ouderbijdrage. Dat extra geld is nodig, omdat de school veel extra kunstzinnige vakken aanbiedt, die - anders dan de leervakken - niet door de overheid worden bekostigd. De ouderbijdrage is

altijd vrijwillig. Bij een aantal scholen wordt advies gegeven over de hoogte ervan. Overigens is het uitgangspunt van de vrijescholen dat de ouderbijdrage geen enkele belemmering is en mag zijn voor de deelname aan het vrijeschoolonderwijs. **Vrijeschoolonderwijs binnenkort ook in Zeeland! Ga naar www.vrijeschool.nl**

Lijkt je het vrijeschoolonderwijs leuk? Dan zijn de volgende vrije scholen misschien iets voor jou!

 Leren én inspireren
ADRIAAN ROLAND HOLTSCHOOL

Adriaan Roland Holtschool
Bergen Nh

bernard lievegoed school

Bernard Lievegoed School Maastricht

De Vrije School
Den Haag

GEERT GROOTE COLLEGE AMSTERDAM

Geert Groote College
Amsterdam

Marecollege Leiden

Michaël college
worden wie je bent

Michael College
Prinsenbeek

novalis college

Novalis College
Eindhoven

Parcival College Vrijeschool Groningen

Rudolf Steiner College
Haarlem

Rudolf Steiner College
Rotterdam

Michael College Zwolle

Tobia school

Tobia school Amsterdam

VS Zeeland Zeeland

VERENIGING van vrijescholen

Lees ook het landelijke onderzoek ga naar www.vrijescholen.nl/kiezen-voor-de-vrijeschool

Praktijkonderwijs werkt!

Het praktijkonderwijs is een gewone middelbare school voor leerlingen van 12 tot 18 jaar. Toch zijn de lessen wel wat anders dan op andere scholen. Je bent vooral heel praktisch bezig. Deze school bereidt jou goed voor op een baan.

In de praktijkonderwijs leer je door te *doen*. Alles is heel praktisch. Het praktijkonderwijs stoomt jou klaar voor de arbeidsmarkt. Alles is erop gericht dat jij straks zelfstandig aan het werk kan.

TECHNIEK, WINKELPRAKTIJK OF GROEN

In leerjaar 1 en 2 ga je ontdekken wat je leuk vindt. Je krijgt theoretische vakken (zoals Nederlands en wiskunde) en praktijkvakken. Voorbeelden van praktijkvakken zijn metaaltechniek, verzorging, winkelpraktijk en

Om naar het praktijkonderwijs te kunnen, heb je een indicatie 'praktijkonderwijs' nodig. Jouw leerkracht van groep 8 kan daar alles over vertellen.

"Toen ik naar de brugklas ging, vond ik het eerst een beetje eng. Ik kende niemand op deze school. Gelukkig had ik snel nieuwe vrienden. De school is heel gezellig en de leraren zijn aardig. Ze helpen je altijd overal mee. Bijvoorbeeld als je iets niet snapt of een probleem hebt. Ik vind koken en horeca het leukst. Daar wil ik later mijn beroep van maken!"

Dewi, leerling RSG Lingecollege

groenvoorziening. Vanaf leerjaar 3 ga je je specialiseren. Je kiest welke richting jij het leukst vindt: Techniek, Groen, Handel & Economie of Zorg & Welzijn. Je krijgt steeds meer praktijklessen. Binnen de school ga je ook werkervaring opdoen. Zo ontdek je hoe het is om te werken en wat voor werkzaamheden jij het liefst doet. Tot slot ga je stage lopen bij een bedrijf of een organisatie. De school helpt je om een stageplek te vinden die bij jou past.

JE WORDT ZELFSTANDIG

Werken is leuk en belangrijk. Maar het is óók belangrijk dat jij later goed voor jezelf kunt zorgen. Dat ga je alvast leren op school. Je ontwikkelt bijvoorbeeld sociale vaardigheden en leert ook allerlei handige dingen, zoals:

- koken
- klussen in huis
- rekeningen betalen
- invullen van formulieren
- persoonlijke verzorging
- vrijetijdsbesteding

NA SCHOOL

Als je klaar bent met het praktijkonderwijs, krijg je een getuigschrift. Tijdens je opleiding kun je ook branche-certificaten halen voor bijvoorbeeld verkoopmedewerker, medewerker groenvoorziening, heftruckchauffeur of magazijnmedewerker. Veel leerlingen gaan na het praktijkonderwijs direct werken, maar je kunt ook verder leren op mbo-niveau (een entree-opleiding).

Criteria

Per 1 januari 2016 worden samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs verantwoordelijk voor de toelating van leerlingen tot het praktijkonderwijs. Uw kind moet daarvoor aan bepaalde criteria voldoen. De basisschool weet hoe het zit.

De daltonschool: voor zelfstandige types

31

'De leerlingen kiezen iedere dag zélf hoe ze het daltonuur besteden. Dat past bij de daltonprincipes zelfstandigheid, verantwoordelijk en samenwerken'.

*Stedelijk Dalton College
Alkmaar*

Een flink aantal scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland geeft les volgens de principes van het daltononderwijs. Kun je daar ook naar toe als je niet op een dalton-basisschool hebt gezeten? Zeker! Wat houdt het precies in? Het gaat vooral om zelfstandig werken, samenwerken met elkaar en leren plannen. Maar je krijgt natuurlijk precies dezelfde vakken als op elke andere school en je haalt dezelfde diploma's.

WAAR KOMT HET VANDAAN?

Het concept voor het daltononderwijs is zo'n honderd jaar geleden in Amerika ontworpen door lerares Helen Parkhurst. Zij stond als 18-jarige al voor de klas, maar wilde af van het destijds starre, klassikale Amerikaanse onderwijssysteem, waar kinderen maar moesten stilzitten en luisteren naar de leerkracht. Ze wilde een school waar leerlingen zelf actief zijn en door die activiteiten ervaringen opdoen in samenleven, werken en leren. Uitgangspunt daarbij is dat kinderen graag willen leren. Ze noemde haar onderwijsconcept naar het dorp Dalton, waar ze haar eerste experimenten met dit concept mocht opzetten.

VRIJHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

In de daltonschool krijgen de leerlingen de vrijheid om hun schoolwerk (taken) naar eigen inzicht te plannen. Je kunt dus eigen keuzes maken. Docenten geven het vertrouwen aan kinderen om hun eigen taken af te werken. Ze mogen daarbij samenwerken met klasgenoten. Zo leren ze oog te hebben voor elkaar en onderlinge verschillen te respecteren. Bij deze vrijheid hoort dan ook het dragen van eigen verantwoordelijkheid: je laat ook weer zelf in verslagen zien wat je hebt geleerd. De leerkrachten volgen het leerproces en stellen zo nodig het plan bij.

Past dit bij mijn kind?

In principe is daltononderwijs voor elk kind geschikt. Maar het is wel belangrijk dat jullie als ouders de uitgangspunten van dit onderwijs zien zitten. Dat geldt vooral voor de zelfstandigheid die van kinderen wordt verlangd en de waarde die wordt gehecht aan samenwerking. Vraag op de school van je keuze na hoe dit in de praktijk vorm krijgt.

Daltonvereniging

Meer informatie: Nederlandse Dalton Vereniging www.dalton.nl. Deze vereniging controleert ook alle daltonscholen.

Ga jij naar school in één van onderstaande plaatsen? Dan kun je meer lezen over deze scholen achterin in de VO Gids:

Dollard College in Woldendorp
Het Hogeland College in Uithuizen, Warffum en Wehe-den Hoorn
Lentiz Dalton MAVO in Naaldwijk
RSG de Borgen Ronerborg in Roden
Stedelijk Dalton College in Alkmaar
Topsport Talentschool Groningen in Groningen

Ook jū bent welkom!

Openbaar onderwijs maken we samen

Een stukje geschiedenis

Dat er in Nederland openbare en religieuze (ofwel bijzondere) scholen zijn, heeft te maken met een wet uit 1917. Het parlement regelde toen dat de overheid scholen op religieuze grondslag hetzelfde behandelt als openbare scholen. Dit betekent dat ook het bijzonder onderwijs met belastinggeld wordt betaald. Maar er is ook een duidelijk verschil tussen het openbaar en bijzonder onderwijs. De wet bepaalt dat elke leerling welkom is in het openbaar onderwijs. Dat heet algemene toegankelijkheid. Katholieke, protestantse en andere bijzondere scholen mogen leerlingen weigeren als die niet zouden passen bij de religieuze principes van de school. Ook docenten kunnen worden geweigerd of zelfs ontslagen als de school bezwaren heeft tegen hun levenswijze. Het openbaar onderwijs doet dat niet. Dit noemen we de algemene benoembaarheid.

Nu je in groep 8 zit, sta je voor een belangrijke keuze: naar welke school ga je straks? Een openbare school is er voor iedereen, dus ook jij bent daar welkom!

In Nederland heb je openbare scholen en scholen die uitgaan van een bepaalde godsdienst. Denk aan katholieke, protestants-christelijke en islamitische scholen. Het bijzondere van de openbare scholen is dat je daar altijd welkom bent. Of je nu wit of zwart bent, in God, Allah of in niets gelooft, dat maakt niet uit. In het openbaar onderwijs leer je omgaan met verschillen. Het maakt op een openbare school ook niet uit of je homo bent. In het basisonderwijs speelt dit nog niet echt, maar natuurlijk wel in het voortgezet onderwijs. Streng-christelijke en islamitische scholen kunnen homo's afwijzen. Dat is belangrijk om te weten.

LAAT ZIEN WIE JIJ BENT!

Verschillen tussen leerlingen zijn boeiend en interessant, maar kunnen soms ook lastig zijn. Daarom hebben openbare scholen met elkaar afgesproken dat iedereen respect heeft voor elkaar. Dus goed naar elkaar luisteren, zonder dat de één het beter weet dan de ander. Zo kun ook jij laten zien wie jij bent en wat jij denkt! Wederzijds respect geldt natuurlijk ook voor de leraren en ouders.

Dit brengt met zich mee dat openbare scholen naast de 'gewone' vakken aandacht hebben voor verschillende godsdiensten, levensbeschouwingen en maatschappelijke waarden. Als jij begrijpt hoe mensen met verschillende achtergronden denken en waarom ze doen wat ze doen, ontstaat er pas echt respect. Luisteren naar elkaar betekent ook dat leerlingen, leraren en ouders mogen meedenken en meebeslissen over wat de school doet. Dit heet medezeggenschap. Openbare scholen vinden dat belangrijk, juist omdat ze van en voor iedereen zijn.

Kernwaarden openbaar onderwijs

De afspraken van de openbare scholen zijn samengevat in zes kernwaarden. Deze kernwaarden staan op www.openbaaronderwijs.nu. Ze zijn opgesteld door VOS/ABB, de landelijke belangenvereniging voor besturen en directies van openbare en algemeen toegankelijke scholen. Zie www.vosabb.nl.

Verschil tussen bijzonder en speciaal

Bijzonder onderwijs is niet hetzelfde als speciaal onderwijs. Bijzonder verwijst naar bijvoorbeeld rooms-katholiek, protestants-christelijk of islamitisch, maar ook naar scholen die volgens een bepaalde levensvisie werken. Denk maar aan de vrijescholen, die uitgaan van de antroposofie van Rudolf Steiner. Speciaal onderwijs is bedoeld voor leerlingen die vanwege leer- en/of gedragsproblemen specifieke zorg nodig hebben. Scholen voor speciaal onderwijs kunnen openbaar of bijzonder zijn.

Het reformatorisch voortgezet onderwijs

Het reformatorisch onderwijs is een richting in het Nederlands onderwijs op basis van een reformatorische grondslag. Dit houdt in dat dit type onderwijs uitgaat van de Bijbel als het Woord van God en diverse reformatorische belijdenisgeschriften.

Er zijn in Nederland ongeveer tweehonderd basisscholen, zeven scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs, één mbo-school en één hbo-school op reformatorische grondslag.

DE ZEVEN REFORMATORISCHE SCHOLEN VOOR VOORTGEZET ONDERWIJS ZIJN:

- Calvijn College (Goes)
- Driestar College (Gouda)
- Gomarus Scholengemeenschap (Gorinchem)
- Jacobus Fruytier Scholengemeenschap (Apeldoorn)
- Pieter Zandt Scholengemeenschap (Kampen)
- Van Lodensteincollege (Amersfoort)
- Wartburg College (Rotterdam)

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Het reformatorisch onderwijs is ontstaan voor ouders die bij de geboorte van hun kinderen beloven om hun kind in de leer van de Bijbel en de artikelen van het christelijk geloof te onderwijzen. Dat opvoedingsdoel is gericht op het geestelijk welzijn van de kinderen en verweven met de algemene onderwijsdoelstelling, namelijk de persoonlijke vorming van de leerling door het verwerven van kennis,

inzicht, vaardigheden en attitudes. Dit met inachtneming van zijn persoonlijke begaafdheid. Opvoeding in gezin, school en kerk behoren dan ook in elkaars verlengde te liggen.

DE SCHOOL

De school is een leer- en opvoedingsgemeenschap. Als 'poort naar de maatschappij' staat de school tussen het gezin en de maatschappij in. Het onderwijs is daarmee meer naar buiten gericht dan het gezin, maar biedt – mede afhankelijk van de leeftijd van de leerling – een veilige omgeving om zich voor te bereiden op een plaats in de maatschappij. Het pedagogisch klimaat krijgt in het reformatorisch onderwijs gestalte door het onderwijs, in de context van de huidige samenleving, in te richten naar de norm van de Bijbel.

PERSONEEL

Het personeel in het reformatorisch onderwijs is medeopvoeder in en buiten de school. God zelf heeft opdracht gegeven in liefde gezag uit te oefenen. Gezag mag daarom nooit worden misbruikt. Opvoeders en medeopvoeders zijn ook identificatiefiguur, wat zeggen wil dat zij 'model staan' voor het kind. Het personeel in het reformatorisch onderwijs dient het geheel van Bijbelse normen en waarden te vertegenwoordigen, zodat het kind zich daarmee kan identificeren.

MAATSCHAPPIJ

Het reformatorisch onderwijs vormt kinderen en jongeren voor christelijk burgerschap. Dat wil zeggen dat leerlingen vanuit een Bijbelse visie worden voorbereid op het participeren in de pluriforme maatschappij. De school wil leerlingen leren de Bijbel concreet gestalte te geven in een christelijke levenshouding. Leerlingen worden gestimuleerd om niet het eigenbelang als uitgangspunt te nemen, maar zelfstandig en actief verantwoordelijkheid te dragen voor de belangen van de gemeenschap in en buiten de school.

'Leerlingen worden vanuit Bijbelse visie voorbereid op het participeren in de pluriforme maatschappij'

Christelijk en katholiek onderwijs

*Leren dat er
méér is dan
alleen economie
of geld*

In het onderwijs horen we vaak: je moet eruit halen wat er inzit. Op katholieke en christelijke scholen wordt iedere dag gewerkt aan een verhaal dat verder gaat.

Een verhaal waarin kennis en vaardigheden van groot belang zijn. Maar onderwijs gaat ook om werelden openen, ontdekkingen doorgeven aan kinderen. We weten niet altijd wat er in onszelf zit, het zijn vaak juist anderen die ons stimuleren om dingen te doen waarvan we niet wisten dat ze in ons zaten. Onderwijs is een 'doorgangsruiimte' waar jongeren de tijd zouden moeten hebben om op adem te komen, een ruimte waar aandacht voor hen is, een plaats waar leraren met hen stil staan bij het leven. Morele vorming en religieuze besef is hierbij van grote waarde, nadenken over het 'waartoe' van het bestaan. Dit is essentieel voor het voortbouwen aan een humane samenleving, waarin de christelijke traditie en waarden telkens opnieuw geladen worden en aan jonge mensen worden doorgegeven.

LEVENSVRAGEN

Onderwijs gaat over vorming, over levensvragen, over doorgeven van de cultuur. Het katholiek en protestants-christelijk onderwijs is hiertoe uitstekend in staat. Daar leren jongeren dat er méér is dan alleen economie of geld. Het leven is je van God gegeven, en niet altijd maakbaar. Leren omgaan met falen, tekorten en vergeving is net zo van belang als de terechte aandacht voor succes. Het is goed dat er veel aandacht is voor de individuele leerroutes. We moeten de diversiteit van leerlingen zoveel mogelijk recht doen, maar dit niet laten doorslaan ten nadele van gemeenschapsvorming. De school is één van de laatste plekken in de samenleving waar hier volop ruimte voor is. Om dit verhaal te vertellen, zetten iedere dag duizenden professionals in katholiek en christelijk onderwijs zich in. Dienend, loyaal, ten behoeve van de leerling, voor de school als gemeenschap.

Uniek onderwijsstelsel

Het Nederlandse onderwijsstelsel is uniek in de wereld. In de grondwet is opgenomen dat Nederland vrijheid van onderwijs heeft. Dat betekent dat ouders kunnen kiezen voor onderwijs dat past bij de manier waarop zij hun kinderen willen opvoeden. Bijna 60% van de leerlingen in Nederland gaat naar een katholieke of christelijke school!

Verus verbindt

Een groot deel van de scholen is aangesloten bij Verus, de landelijke vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs in Nederland. Verus verbindt en verenigt schoolleiders van meer dan 3500 scholen en bestuurders en toezichthouders van ruim 700 schoolorganisaties in het primair, voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs. Verus vertegenwoordigt hiermee ruim 1,3 miljoen leerlingen. Verus helpt scholen daarnaast om samen met ouders te werken aan ouderbetrokkenheid.

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

Op weg naar een andere toekomst

door Henk Lamers

Daar sta je dan. Toch wel een beetje zenuwachtig. Voor het eerst in de aula van je nieuwe school. Net met wat moeite je fiets kunnen kwijttraken in de stalling. Dan zie je het bord in de hal van de school: mobieltjes aan! Dat ziet er uitdagend en veelbelovend uit! Hier wordt duidelijk aan een andere toekomst gewerkt. Een toekomst waarin de jeugd steeds meer 21e-eeuwse vaardigheden zal gaan opdoen.

DE SCHOOL IN DE WERELD, DE WERELD IN DE SCHOOL

Dat is ook nodig, want de wereld waarin we leven is doordrenkt van media en technologie. Het vervagen van grenzen biedt wereldwijd kansen om samen te werken aan problemen die creatieve oplossingen nodig hebben. Ook beroepen veranderen. Op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt zien we andere soorten banen ontstaan. Welke dat precies zullen zijn, kunnen we niet net zekerheid zeggen. Wel dat een aantal van de huidige beroepen zeker niet meer zullen voorkomen. Ook robotisering zal een ingrijpende invloed hierop uitoefenen. Het is daarom noodzakelijk dat scholieren de kans krijgen zich de juiste vaardigheden eigen te maken. Vaardigheden en competenties die nodig zijn om goed in de toekomstige kennissamenleving te kunnen functioneren, te kunnen werken en om zich levenslang door te kunnen ontwikkelen: '21e- eeuwse vaardigheden' heb je nodig!

21ST CENTURY SKILLS

Je hebt er vast wel eens van gehoord. De media hebben de afgelopen tijd veel aandacht besteed aan verhalen over nut en noodzaak van 21e-eeuwse vaardigheden, internationaal bekend onder de term 21st century skills. Waar hebben we het dan over?

Wereldwijd is men het er over eens dat het dan gaat om aspecten als: goed kunnen samenwerken, over probleemoplossend vermogen beschikken, creativiteit zijn, kritisch kunnen denken, goed kunnen communiceren, beschikken over sociale- en culturele vaardigheden en 'last but not least' op een hoog niveau digitaal geletterd zijn. De meeste van die vaardigheden zijn niet heel nieuw. Daar werkt de school al sinds jaar en dag aan. Nieuw is de digitale geletterdheid. Maar vooral nieuw is dat de 21e-eeuwse vaardigheden geen afzonderlijke vaardigheden zijn maar met elkaar in verbinding staan. Als van je verwacht wordt dat je een probleem weet op te lossen, zul je dat moeten doen met creativiteit, door samen te werken met anderen en met gebruik van ict.

Juist het samenspel van het integreren van '21e-eeuwse vaardigheden' biedt rijke mogelijkheden om je ten volle te kunnen ontplooien.

De school zoals we die kennen, zal er in de toekomst duidelijk anders uit zien. Wat zal blijven is de interactie tussen leerling en leerkracht: die blijft cruciaal voor een optimale ontplooiing.

speciaal voor ouders

DIGITALE GELETTERDHEID

Veel jongeren weten door hun dagelijkse omgang met ict wel hoe zij toepassingen kunnen gebruiken, maar zij blijven bij dat gebruik vaak hangen op een laag niveau. Digitale geletterdheid gaat over veilig omgaan met ict en het vermogen om effectief informatie te zoeken, selecteren, beoordelen en delen met digitale media. Dit betekent dus voor zowel de school als ook in de thuisomgeving dat hieraan veel aandacht moet worden besteed zodat leerlingen adequaat met deze nieuwe mogelijkheden kunnen omgaan. Veronderstellen dat leerlingen dit al wel weten is misplaatst!

INNOVATIE

Innovatie van het onderwijs is niet alleen verstandig, maar ook onontkoombaar. Ouders krijgen een steeds duidelijkere mening over hoe hun kind zich moet ontwikkelen en ze schrikken er ook niet voor terug dat luid en duidelijk te verkondigen. Over een tijdje zijn alle ouders *digital natives*. Ouders accepteren het dan niet meer als een school alleen maar een verspreider van kennis is, van feiten. Ze zullen eisen dat een school hun kinderen meer aanreikt dan kennis alleen. Want kennis kun je in een handomdraai uit de 'cloud' trekken. Hoe je je tot die kennis verhoudt en wat je ermee doet, daar gaat het om. Hoe ICT-vaardiger ouders worden, hoe meer ze dat zullen gaan inzien. Veel scholen zien die ontwikkeling en gaan de dialoog met ouders al aan om daarop in te spelen.

PERSPECTIEF

Scholen die '21e eeuwse vaardigheden' vanuit een visie op leren en onderwijzen weten te integreren in de dagelijkse lespraktijk, zien de schittering in de ogen van zowel docenten als leerlingen verschijnen. Leerlingen zullen ervaren dat het eigenaarschap van leren ook bij hen ligt en zich daarmee ook medeverantwoordelijk voelen voor hun eigen leven. En wellicht is dat wel de belangrijkste les voor de 21e eeuw!

Kijken naar kwaliteit

38

De beste school is de school die bij je past

door Lucy Beker

Je kiest natuurlijk een leuke school, maar liefst ook een goeie. Een school waar je kwaliteitsonderwijs krijgt om uiteindelijk je eindexamen te halen. Maar hoe weet je of een school goed is?

Op internet zijn allerlei lijsten te vinden met beoordelingen van middelbare scholen. Dat lijkt handig, maar het zegt niet alles. Die lijsten worden vrijwel altijd samengesteld op basis van gemiddelde examencijfers en het percentage leerlingen dat zonder zittenblijven de eindstreep haalt. Natuurlijk zijn dat belangrijke gegevens, maar een goede school heeft meer te bieden. Wat niet meetelt in die lijsten is aandacht voor muziek, toneel of sport, buitenschoolse activiteiten of excursies waar je ook veel van leert. Of lessen over levensbeschouwing en burgerschap. Of een manier van leren, een onderwijsconcept dat jou misschien beter ligt: met computers, veel zelfstandig werken of juist meer klassikaal les. Het is niet gek om beoordelingen van scholen op te zoeken, maar houd in je achterhoofd dat een school meer is dan een eindexamencijfer. Dat ook sfeer en extra aanbod meetellen. De beste school is de school die bij jou

past! Op deze websites kun je zien hoe de school van jouw keuze wordt beoordeeld.

OPBRENGSTKAART BEKIJKEN

Op de site van De VO Gids kun je de opbrengstkaarten van scholen bekijken. Deze zijn opgesteld door de Inspectie van het Onderwijs en bevatten gemiddelde examencijfers en rendementcijfers, die aangeven welk percentage leerlingen zonder zittenblijven een diploma haalt. Ook de meerjarenopbrengsten van alle scholen zijn hier te vinden.

ORDEEL VAN DE INSPECTIE

De Inspectie van het Onderwijs controleert alle scholen in Nederland en geeft ze een beoordeling die varieert van zeer zwak tot voldoende (hoger kan niet). Op de website van de Inspectie staat een overzicht van zeer zwakke scholen of afdelingen. Daar zijn er gelukkig weinig van, en ze staan onder verscherpt toezicht, waardoor ze meestal binnen een paar jaar weer voldoen aan de normen. Ook de kwaliteit van alle andere scholen kun je opzoeken. Staat er 'basistoezicht' achter, dan is de school voldoende bevonden. Ga naar www.onderwijsinspectie.nl, selecteer

INSPECTIE van het ONDERWIJS		Opbrengstenkaart 2013	
Kennemer College Beverwijk LWOO, VMBO, HAVO, VWO 3533 leerlingen 3 vestigingen	Kennemer College Bullerlaan 2 1945 SR Beverwijk 1680 leerlingen, waarvan: - 39% in de eerste twee leerjaren - 31% HAVO van af leerjaar 3 - 30% VWO van af leerjaar 3		
ONDERBOUW			
% leerlingen dat in leerjaar 1 onderwijs volgt in één onderwijssoort	24% VWO		
% leerlingen dat in leerjaar 1 onderwijs volgt in meerdere onderwijssoorten	76% HAVO/VWO		
Rendement onderbouw	○○○○○ vergelijkingsgroep: HAVO/VWO		
	HAVO	VWO	
Adviesstructuur na 2e leerjaar	vmbo (g)t-vmbo (g)t/havo	havo-havo/vwo	0% 24% 0% 27%
	havo	vwo	69% 49%
	havo/vwo		27%
	vwo		3%
% leerlingen in leerjaar 3 zonder zittenblijven	98%	99%	
BOVENBOUW			
	HAVO	VWO	
Van 3e leerjaar naar diploma zonder zittenblijven	63% ○○●○○	55% ○○●○○	
Gemiddeld cijfer centraal examen 2012			
Alle vakken	6,4 ○○○●○	6,3 ○○○●○	
Nederlands	6,3 ○○○●○	6,6 ○○○●○	
Engels, Frans en Duits	6,4 ○○○●○	6,2 ○○○●○	
Aardrijkskunde en geschiedenis	6,6 ○○○●○	6,8 ○○○●○	
Economie	6,1 ○○○●○	6,2 ○○○●○	
Wis-, natuur-, scheikunde en biologie	6,7 ○○○●○	6,2 ○○○●○	
Latijn en Grieks		6,0 ○○○●○	
	HAVO	VWO	
Deelname examen 2012 per profiel			
Culur en maatschappij	21%	21%	
Economie en maatschappij	45%	29%	
Natuur en gezondheid	17%	24%	
Natuur en techniek	17%	27%	

Uit het juryrapport van de excellente vmbo-afdeling van het Bouwens van der Boije College in Panningen: 'De zesjarige techniekopleiding is een recent veelbelovend initiatief. Positief is dat de school optrekt met bedrijven en andere vmbo's in de regio.'

39

Uit het juryrapport van de excellent bevonden havo- en vwo-afdelingen van het Rijnlands Lyceum in Wassenaar: 'De school focust op het wereldburgerschap en wat dat betekent voor haar leerlingen. Om inhoud te geven aan die visie biedt de school een aantrekkelijk en gevarieerd scala van activiteiten aan.'

een afdeling van de school (bijvoorbeeld havo) en je kunt het officiële opbrengstenoverzicht bekijken.

SCHOLEN OP DE KAART

Nog meer informatie vind je op www.scholenopdekaart.nl. Hier vind je per school – naast de slaagpercentages en eindexamencijfers - ook de uitkomsten van tevredenheidsonderzoeken onder ouders en leerlingen, gegevens over het personeelsbestand en de financiële situatie en het complete schoolplan en ondersteuningsplan.

EXCELLENTE SCHOLEN VAN OCW

Het ministerie van OCW reikt sinds een paar jaar het predicaat 'Excellente School' uit. Bijzonder is dat OCW hiervoor niet uitsluitend naar cijfers kijkt, maar meeweegt hoe de school het onderwijsproces heeft ingericht en hoe het beleid is voor zorgleerlingen of hoogbegaafde leerlingen. Toch zegt ook dit predicaat niet alles, want OCW onderzoekt alléén scholen die zich hiervoor aanmelden, en dat doen ze lang niet allemaal. Een school die geen predicaat heeft, kan dus ook uitstekend zijn: dat is misschien niet onderzocht. De predicaten worden

jaarlijks in januari uitgereikt. In 2015 kregen 55 vo-scholen het predicaat Excellent. Kijk op op www.excellentescholen.nl.

ELSEVIER EN SCHOOLPRESTATIES

Weekblad Elsevier publiceert jaarlijks in januari een onderzoek naar de kwaliteit van middelbare scholen, gebaseerd op officiële inspectiegegevens, maar dan van de laatste drie jaar. De laatste gegevens staan ook op www.elsevier.nl zoek op 'beste scholen'.

Tip:

Hoe lees je zo'n opbrengstkaart van een school? Wat betekenen al die bolletjes en percentages precies? Dat staat in een toelichting op de website van de VO Gids: www.devogids.nl/schoolwijzer/opbrengstkaart.

12 tips & trucs voor nieuwe vrienden

Door Kim Broos, kinder- & jeugdpsycholoog

Nieuwe vrienden en vriendinnen op je nieuwe school, dat wil iedereen wel. Maar soms heb je wat hulp nodig. De VO Gids geeft je tips en trucs.

1 *Kijk verder dan je neus lang is*

Trap niet in die valkuil dat je alleen contact zoekt met de kinderen die je al kent. Je zult veel meer vrienden maken wanneer je openstaat voor iedereen van je nieuwe school en klas! Bedenk daarbij dat uiterlijk en eerste indrukken wel iets zeggen over een persoon, maar zeker niet alles!

2 *Wees niet te onzeker*

Veel kinderen denken dat zij de enigen zijn die nog niet zo veel mensen op school kennen. Maar als je logisch nadenkt, ben je natuurlijk helemaal niet de enige die in deze situatie zit. Voor bijna iedereen is alles nieuw en spannend. Durf dus contact te zoeken!

3 *Wees eerlijk*

Er is niks mis mee als je eerlijk zegt dat je nog niet zo veel mensen kent en graag nieuwe vrienden zou willen maken. Sterker nog: veel kinderen zullen het dapper vinden en vertellen dat dat ook voor hen geldt!

4 *Wees jezelf!*

Misschien denk je dat je meer in de smaak valt als je op een bepaalde manier gedraagt. Of als je bepaalde kleren aanhebt of met bepaalde mensen omgaat. Maar wanneer je je anders voordoet dan je eigenlijk bent, is dat ontzettend vermoeiend, want het kost veel energie. Bovendien is het heel moeilijk vol te houden. Wanneer je gewoon jezelf bent en vriendelijk doet tegen anderen, zul je makkelijk een paar leuke vrienden vinden.

5 *Vraag!*

De beste start van een gezellig gesprek is vragen stellen! Vraag andere kinderen dingen over zichzelf. Iedereen vindt het leuk om iets over zichzelf te vertellen. Vaak vragen ze ook iets terug en voor je het weet heb je een gezellig gesprek! Zo heb je een veel betere start dan wanneer je meteen heel veel over jezelf gaat praten. Dat vinden veel mensen vervelend.

6 Ga bij een club

Op het voortgezet onderwijs is schoolwerk erg belangrijk en het neemt veel tijd in beslag. Clubjes op school, zoals toneel of muziek, zijn dan een goede manier om medeleerlingen beter te leren kennen buiten de lessen om.

7 Gebruik de pauze goed

Pas op dat je niet de hele pauze blijft staan bij één groepje met kinderen die je al goed kent. Zo leer je nooit nieuwe mensen kennen! Wandel eens rond en spreek anderen aan! Samen gaat dat nog makkelijker dan alleen.

8 Heb er vertrouwen in

Zoals voor bijna alles geldt ook bij vrienden maken: geloof in jezelf. Zeg regelmatig tegen jezelf dat je vast snel nieuwe vrienden zal maken. Maak ook eens een lijstje van al jouw sterke punten en wat jij je toekomstige vrienden allemaal te bieden hebt. Hierdoor is je houding heel anders dan wanneer je er zelf totaal geen vertrouwen in hebt. Je voelt je zekerder en optimistischer, en dat straalt je ook uit!

9 Geef het de tijd

Een vriendschap ontstaat niet van de ene op de andere dag. Vooral wanneer je weinig mensen kent op je nieuwe school zal het in het begin een beetje raar en alleen aanvoelen. Maar je zal merken dat je al snel wat meer je plekje gaat vinden en mensen beter leert kennen.

10 Vergeet je oude vrienden niet

Het is logisch dat je het heel druk hebt, de eerste tijd op je nieuwe school. Je moet wennen aan de nieuwe school, lessen en mensen. Maar vergeet toch de vrienden van je oude school niet! Blijf in contact, al is het maar per telefoon of msn. Zulke oude vrienden zijn namelijk heel waardevol.

11 Help anderen!

Wanneer jij je draai hebt gevonden en leuke vrienden hebt, kun je eens om je heen kijken op het schoolplein. Zie je bepaalde kinderen vaak alleen staan? Bedenk dan hoe jij je voelde toen je nog niemand kende. Door ze bijvoorbeeld te vragen bij jullie groepje te komen staan, kun je iemand een ontzettend groot plezier doen.

12 Doe iets aan extreme verlegenheid

Iedereen vindt nieuwe mensen en een nieuwe omgeving spannend. Een beetje verlegen zijn we soms allemaal. Maar merk je dat het bij jou niet minder wordt na een tijdje? Zit het je zo dwars dat je er dingen door gaat vermijden? Of kun je je niet meer op je schoolwerk concentreren? Dan is het slim om er iets aan te doen. Er zijn veel cursussen waarin je leert omgaan met andere mensen en je eigen onzekerheid. Vaak worden ze zelfs op school aangeboden. Ook je mentor, een schoolpsycholoog of kinderpsycholoog kunnen je helpen.

BN'ers over hun VO tijd!

Naar een nieuwe school gaan is spannend, maar vooral ook heel leuk. Daar kunnen Coen, Nick, Hannah en Yolante over meepraten. Je kent ze tegenwoordig misschien wel van radio en televisie, maar ook zij moesten zich op hun twaalfde melden op de middelbare school. In de VO Gids delen ze hun ervaringen en tips met jou.

foto: Annemarie van der Togt

Ik vond leren niet makkelijk'

Naam: Coen Swijnenberg
Leeftijd: 35
Beroep: DJ bij Radio 538 (De Coen en Sander Show)
Middelbare school: De Kees Boeke-school in Bilthoven
Niveau: mavo (nu vmbo-t) met exacte vakken: economie, wiskunde, natuurkunde en scheikunde

Wat herinner je nog van je eerste schooldag op het VO?

"Ik vond het heel gaaf. Ik voelde me gelukkig meteen thuis op m'n nieuwe school. Er ging een wereld voor me open."

Had je een lievelingsvak?

"Mijn favoriete vak was muziek. En gym, we hadden hele mooie sportvelden bij school waar we bij mooi weer volop gebruik van maakten. Het minst leuk vond ik de talen (Frans, Duits, Engels) en geschiedenis."

Wat is het leukst aan de middelbare school in vergelijking met de basisschool?

"Er kan zoveel! Ik ging draaien op klassen- en schoolfeesten. In de pauzes beleefde ik avonturen, ik werkte mee aan musicals. Ik vond eigenlijk alles leuk. Behalve de lessen, haha."

Ben je wel eens blijven zitten?

"Ja. Ik was met van alles bezig op en rond school, waardoor

ik te weinig aandacht gaf aan de belangrijke dingen. Daarnaast vond ik leren niet echt heel makkelijk, en was ik snel afgeleid."

Wat ben je na de middelbare school gaan doen?

"Ik kon vrij snel betaald radio gaan maken. Ik begon bij de regionale omroep van Flevoland. Uiteindelijk ben ik bij 3FM terecht gekomen."

Heb je nog een tip voor aankomend brugklassers?

"Geniet ervan!"

'Ik ben nog altijd heel trots op mijn 8 voor wiskunde'

Naam: Nick Schilder
Leeftijd: 31
Beroep: Zanger (Nick & Simon)
Middelbare school: het Don Bosco College in Volendam
Niveau: vwo

foto: Rogier Jaarsma

Hoe was jij als brugger? "Ik was in groep acht best wel een studiepickie, haalde voor de meeste proefwerken tien. Op de middelbare school werd dit wel ietsje minder, aangezien ik ook andere interesses ontwikkelde. Met name muziek en meisjes."

Wat miste je aan de basisschool, en wat juist niet?

"Ik vond de afwisseling op de middelbare school leuk, elk uur een andere les. De huiswerkloze middagen miste ik."

Wat vond je het leukste vak? "Ik vond Nederlands leuk, met name vanwege de juf. En gym. Minst favoriete vakken had ik niet echt, hoewel ik niet zoveel had met natuur- en scheikunde. Jammer, want nu vind ik dat juist erg interessant en weet ik er niks van."

Ben je op de middelbare school wel eens van niveau gewisseld?

"Nee. Ik zat op het VWO en ben in het zesde jaar nog wel van profiel Cultuur en Maatschappij naar Economie en Maatschappij gewisseld, een half jaar voor het eindexamen. Ik moest toen in zes maanden voor anderhalf jaar aan wiskunde inhalen, naast het gewone huiswerk. Ik ben er nog altijd heel trots op dat ik uiteindelijk met een 8 voor wiskunde ben geslaagd."

Wat is jouw tip voor nieuwe brugklassers?

"Blijf dicht bij jezelf. Heel cliché, maar dat is erg belangrijk te midden van zoveel nieuwe prikkels. Je hebt de kans veel nieuwe vrienden te maken, maak daar gebruik van. En voordat je leraren gaat terroriseren: bedenk dat zij ook je proefwerken nakijken..."

'Geen klimrekken meer, dat heb ik nooit begrepen'

Naam: Hannah Hoekstra

Leeftijd: 28

Beroep: Actrice (Mees Kees op de planken, APP de film)

Middelbare school: het Arentheem College in Arnhem

Niveau: vwo

Hoe was jij toen je twaalf was?

"Druk, opstandig en ongeconcentreerd. Maar ook vrolijk en open. Ik was met mijn hoofd op heel veel plekken tegelijk, daarom was het lastig om me op één ding te concentreren. Vrienden en vriendinnen maken vond ik lastig. Ik had soms moeite om aansluiting te vinden."

Wat herinner je je nog van je eerste schooldag op de middelbare school?

"Dat was rete-spannend; fantastisch en doodeng tegelijkertijd. Ik was nieuwsgierig naar wat er zou komen, had zin in de 'frisse start' maar ik was ook bang om meteen op m'n bek te gaan."

Wat vond je het leukst aan de middelbare school in vergelijking met de basisschool?

"De zelfstandigheid van de middelbare school vond ik prettig. Je krijgt steeds meer verantwoordelijkheid, je mag dingen zelf uitzoeken."

Wat miste je?

"Alle verandering is moeilijk, als je het mij vraagt. Het kan pijn doen om van een vertrouwde omgeving in het 'grote onbekende' te moeten stappen. Ik kan me voorstellen dat je misschien de kinderen uit de klas mist of je juf of meester. Ik was vooral nieuwsgierig naar wat er zou komen. Dat er ineens geen klimrekken meer op het plein stonden, heb ik nooit begrepen."

Wat is jouw beste tip voor aankomende bruggers?

"Blijf spelen!"

foto: William Rutten

'Ik vond de middelbare school hartstikke gezellig!'

Naam: Yolante Sneijder-Cabau

Leeftijd: 30

Beroep: actrice en presentatrice

Middelbare school: Comenius College in Hilversum

Niveau: eerst havo, toen mavo 'zodat ik sneller klaar was. Ik wilde graag beginnen met acteren.'

Hoe was jij op de middelbare school?

"Ik was lekker losjes, ik deed waar ik zin in had maar zorgde wel altijd dat mijn schoolwerk gemaakt was. Ik had veel leuke vriendinnetjes, was altijd vrolijk en maakte veel grapjes."

Wat herinner je nog van je eerste schooldag op de middelbare school?

"Dat de school zo ontzettend groot was, ik was erg onder de indruk van zoveel leerlingen."

Wat vond je het leukst aan de middelbare school in vergelijking met de basisschool?

"Op de middelbare school zaten veel meer leerlingen, waardoor ik ook veel meer vriendinnen kon maken. Ik vond het hartstikke gezellig!"

Wat miste je vergeleken met de basisschool?

"Op de basisschool vond ik het wel wat persoonlijker, daar kende iedereen je. Op de middelbare school had ik soms wel eens het idee dat je voor leraren meer een 'nummertje' was dan echt een leerling."

Wat was je lievelingsvak?

"Ik was goed in Frans, wiskunde en scheikunde maar één van mijn favoriete vakken was handvaardigheid."

Wat ben je na de middelbare school gaan doen?

"Op mijn zeventiende deed ik auditie voor de toneelschool in Amsterdam. Daar werd ik na drie auditierondes aangenomen. Aan het begin van mijn tweede studiejaar, ik was toen bijna achttien, werd ik gevraagd om drie maanden de rol van Julia Branca te spelen in Onderweg naar Morgen. Na twee weken werd ik gevraagd om een vaste actrice te worden. Vanaf dat moment reisde ik elke dag van Hilversum naar Aalsmeer voor opnamen."

Wat is jouw beste tip voor bruggers?

"Wees jezelf en geniet van je middelbare schooltijd!"

Vaak is het even wennen, soms wat langer

tips
voor
ouders!

Door Kim Broos, kinder- & jeugdpsycholoog

De nieuwe school is een grote stap. De indrukken zijn groot, de uitdagingen ook. Vaak is het gewoon wennen, maar soms is er meer aan de hand. Lees hier de meest voorkomende problemen, ervaringen van leerlingen en hun ouders, én oplossingen.

Alleen voelen

'Mijn dochter was de enige van haar groep 8 die naar deze school ging, en ze voelde zich in het begin wel alleen.'

Nieuwe vrienden maken kost tijd (zie 'Tips en trucs voor nieuwe vrienden' pagina 42-43). Daardoor kunnen de eerste weken op de nieuwe school best eenzaam zijn. Als ouder kun je een luisterend oor bieden in deze periode, maar maak je niet meteen ongerust. De ervaring leert dat uiteindelijk vrijwel alle kinderen aansluiting vinden.

'Mijn zoon was in het begin alleen maar bezig met school en daarna huiswerk. Hij zag daardoor nauwelijks zijn vrienden nog.'

School- en huiswerk wordt ineens veel belangrijker. Daar is niets mis mee, maar blijf als ouder wel alert. Wanneer je kind alleen nog maar met school bezig is, loopt hij of zij het risico zich alleen of gestresst te voelen. Het gaat op de nieuwe school ook om het leggen van nieuwe contacten en het maken van nieuwe vrienden.

Als je niet lekker in je vel zit....

Voel jij je niet happy op school? Praat er met je ouders over of laat ze dit artikel lezen. Of trek aan de bel op school, bijvoorbeeld bij je mentor. Er zijn veel meer oplossingen dan je denkt en het kan je schooltijd een stuk prettiger maken.

Sociale onzekerheid

'Iedereen leek zich meteen op zijn gemak te voelen tussen al die onbekende gezichten, behalve mijn kind.'

Kinderen die van zichzelf wat onzeker en verlegen zijn, hebben aan die eerste periode op school soms een hele kluit. De massaliteit kan voor sommigen best overweldigend zijn. Onzekerheid en verlegenheid hoeven daarom niet meteen te betekenen dat je kind geen vrienden zal maken of zich niet op zijn/haar gemak zal gaan voelen. Hij of zij doet er waarschijnlijk gewoon wat langer over om te wennen. Alleen wanneer je als ouder vermoedt dat er sprake is van pesten, is het belangrijk niet te lang te wachten met ingrijpen.

'Mijn zoon werd al in de eerste week gepest, het leek wel alsof ze aan hem konden zien dat hij zich nog niet echt op zijn gemak voelde.'

Kinderen die op de basisschool gepest zijn, lopen een hoger risico dat dit op de nieuwe school weer gebeurt. Pubers lijken een radar te hebben voor onzekere en kwetsbare kinderen. Het is belangrijk de vinger aan de pols te houden. De tijd dat ouders zich niet met pesten bemoeiden omdat kinderen het zelf maar moesten oplossen, is voorbij. Pesten kan grote gevolgen hebben voor een kind en het beste dat je voor je kind kunt doen, is een gesprek aangaan op school over hoe zij en jullie dit gedrag in de klas aan kunnen pakken.

Faalangst

'Hij werd ineens ontzettend onzeker. Vroeg zich telkens af of hij het wel kon en verwachtte na elke toets een 3 terug. Terwijl hij vaak uiteindelijk een prima cijfer bleek te hebben, maar dat was dan volgens hem enorme mazzel.'

Het hele lessysteem is anders op het VO en daar moeten sommige kinderen echt even aan wennen. Geef ze de tijd om erachter te komen wat de beste manier van leren is. Van faalangst kan sprake zijn als je kind weinig vertrouwen heeft in zichzelf, zijn/haar vermogens erg onderschat en veel van zichzelf eist. Wanneer je kind intussen wel goede cijfers haalt, noemt men dat 'positieve faalangst'. Een

'De overstap naar een nieuwe school kost veel energie'

beetje spanning kan namelijk leiden tot een goede motivatie en resultaten, maar de stress moet niet zo hevig worden dat je kind zich ongelukkig gaat voelen. Dan kun je als ouder ingrijpen: zie de vraag hieronder.

'Vooral wanneer er een toets aankwam was ze gestrest en huilerig. Ze durfde niet te stoppen met leren en werkte door tot diep in de nacht. En dan kreeg ze de volgende dag tijdens de toets een volledige blackout.'

Wanneer faalangst ervoor zorgt dat je kind zich helemaal niet meer kan concentreren en alles wat het geleerd heeft van de stress weer vergeet, wordt dit 'negatieve faalangst' genoemd. Hieronder lijden de prestaties wel, waardoor een kind nog negatiever over zijn eigen kunnen gaat denken en zo is het cirkeltje rond. Vaker dan bij positieve faalangst zijn dit ook kinderen die het opgeven of veel 'schoolziek' worden. Negatieve faalangst is erg moeilijk aan te pakken. Professionele hulp, zoals een faal- angsttraining via school of kinderpsycholoog of huiswerkbegeleiding, is vaak nodig en ook heel effectief.

Moe en huiswerk

'Als hij thuiskwam uit school, wilde hij niets liever dan op de bank tv kijken, maar dan moest er nog huiswerk gemaakt worden...'

De overstap naar een nieuwe school kost veel energie. De dagen zijn ineens langer en vermoeiender. Houd hier rekening mee wanneer je je ergert aan het op de bank ploffen bij thuiskomst. Geef hem, zeker in de eerste periode, de tijd om bij te komen. Voor sommige kinderen is dat naar de beeldbuis staren, een ander vindt het fijn om alle ervaringen van die dag te vertellen.

'Ze wilde elke ochtend alleen maar in bed blijven. Zag enorm op tegen de schooldag, de mensen, tegen alles eigenlijk.'

De veranderingen, het huiswerk, de hormonen; ze verklaren die vermoeide puber voor een groot deel. Maar wanneer je kind school het liefst mijdt en weinig plezier meer lijkt te hebben, dan kunnen dat signalen zijn dat er meer aan de hand is. Kijk of je kind wil praten over wat haar (of hem) dwars zit, met jou of met iemand anders zoals de mentor, schoolpsycholoog of kinderpsycholoog.

Veel huiswerk? Je kunt het!

Door Liesbeth Rosendaal

'Voor volgende week de topo-toets Azië én de woordjes voor Engels'. Als je in groep 8 zit, vind je dit misschien al veel huiswerk. Twee dingen in één week! Bereid je maar vast voor: op het voortgezet onderwijs krijg je het pas echt druk. Dan heb je elke dag huiswerk. Dat is even wennen, maar je zult zien: je kunt het!

LEREN STUDEREN

Huiswerk maken hoort bij de middelbare school. Het is niet om kinderen te pesten, al lijkt dat soms wel zo! Het is nodig om dingen te kunnen leren en onthouden. Soms moet je thuis een taak afmaken, waarbij je dan meteen bezig bent met 'inprenten'. Daarmee wordt bedoeld dat je de leerstof in je hersenen opneemt. Door het maken van huiswerk ben je weer met dat vak bezig en dat werkt. Je zult ook merken dat als je je huiswerk bijhoudt en op tijd maakt, je de lessen makkelijker kunt volgen. En als je nu alvast goed leert plannen wanneer en hoe je je huiswerk maakt, kun je straks veel meer dingen in je leven makkelijker overzien. Tot slot leer je studeren door je huiswerk te doen. Studeren is meer dan lezen. Eigenlijk is het een beetje begrijpend lezen. Je denkt dieper na over wat je leest en daardoor onthoud je het beter.

Als je je huiswerk bijhoudt, zijn de toetsen vaak goed te doen.

'Tip
Schrijf het huiswerk dat je opkrijgt, in je agenda bij de dag dat je het af moet hebben!
NIET bij de dag dat je het huiswerk op krijgt.

VEEL OF WEINIG HUISWERK?

Niet alle scholen geven in de brugklas evenveel huiswerk. Sommige brugklassen zijn 'huiswerkvrij', maar daarmee wordt eigenlijk bedoeld dat al het huiswerk op school gemaakt wordt. Dan ben je extra lang op school, maar eenmaal thuis heb je vrij. Andere scholen geven juist vanaf het begin veel huiswerk, zodat je goed in het ritme komt van huiswerk maken. Op de meeste scholen helpen ze je om te leren hoe het plannen van je huiswerk moet. Hoeveel huiswerk je krijgt, verschilt dus per school.

OVERHORINGEN, PROEFWERKEN, TOETSWEKEN

Je huiswerk zal straks niet meer alleen bestaan uit het leren van woordjes, maar eerder uit het lezen van stukken tekst, het maken van (groeps)opdrachten en het maken van werkstukken. Ook krijg je veel vaker toetsen: schriftelijke overhoringen of proefwerken. Er wordt dan getest of jij de lesstof begrijpt. Wees gerust: als je je huiswerk goed maakt, zijn de toetsen meestal ook goed te doen. Het kan gebeuren dat je in één week van sommige vakken toetsen hebt en van andere vakken 'gewoon' huiswerk. Maar op veel scholen zijn toetsweken. Dan heb je in die week alleen maar proefwerken en geen huiswerk.

*Vraag je ouders om te helpen met plannen.
De meeste ouders zijn daar best goed in!*

JE DOET HET VOOR JEZELF!

Huiswerk maken doe je voor jezelf.

Iedere keer leer je weer bij. Je ontdekt zo ook welke vakken je interesseren en waar je echt goed in bent. Dat is heel belangrijk voor de volgende keuze die je straks op het voortgezet onderwijs gaat maken, namelijk welke richting ga je op? Maar dat komt later. Eerst ... huiswerk maken!

Huiswerktips voor ouders

TOON INTERESSE

De overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs is op zichzelf al een spannende stap. Huiswerk hoort daarbij. Het is verstandig om je kind daar goed op voor te bereiden. Niet alle kinderen krijgen op de basisschool huiswerk, waardoor de overgang soms groot is. Praat daar van tevoren over met je kind en maak daar goede en redelijke afspraken over. Je kind heeft er belang bij dat jij als ouder je interesse toont in zijn huiswerk. Kinderen hoeven dit niet in hun eentje te klaren!

BLIJF OP DE HOOGTE

Zorg ervoor dat je op de hoogte bent van het huiswerkbeleid van de school. Zo kunnen leerlingen tegenwoordig al vaak thuis inloggen op de website van school om hun huiswerk te bekijken. Je kunt samen met je kind bekijken hoe dat werkt en wat er allemaal op staat.

Op www.devogids.nl vind je meer tips om je kind op weg te helpen.

Neem de tijd om je kind te helpen met zijn huiswerk. Je hoeft zelf de leerstof niet te beheersen om te kunnen helpen. Samen lezen en samen plannen, met een kopje thee erbij, kan al voldoende zijn.

Leuk, die social media... maar blijf wel opletten!

Door Lucy Beker

Natuurlijk ken je Whatsapp, Facebook, Instagram, Snapchat, Twitter. Misschien doe je zelf ook allang mee met die sociale media. En anders zul je er straks in het voortgezet onderwijs zéker mee te maken krijgen. Het is heel leuk om op deze manier contact te houden met je vrienden en vriendinnen. Maar...blijf opletten wat je post op internet, want het moet wel leuk blijven!

Misschien heb je wel eens verhalen gehoord over pesten via de sociale media. Of over rare filmpjes die iemand in een gekke

Vragen over internet?

Kijk eens op www.surfsafe.nl

bui op het internet zet, maar er later nooit meer af krijgt. Dat soort dingen kun je voorkomen door je aan de spelregels te houden. Hier staan ze op een rijtje. Maar de belangrijkste tip is eigenlijk: wees wijs, denk altijd na voor je iets op het internet zet! En dat geldt dus ook voor Instagram of Snapchat via je telefoon.

Spelregels voor sociale media

'Ook een foto op Snapchat kan snel worden opgeslagen'

- Let altijd op wat je op internet zet, want het gaat er nooit meer af en blijft opduiken – ook op momenten dat je het niet kunt gebruiken. Dat geldt zelfs voor Snapchat, de app die de foto's na een paar seconden zelf verwijdert. Want iemand kan toch snel een printscreen maken en de foto opslaan. Zet er dus alleen normale foto's op.
- Laat geen onbekenden toe in je contactenlijst. Word op Facebook geen vrienden met mensen die je niet kent. Gebruik de privacy-instellingen.
- Bedenk dat alles wat je op bijvoorbeeld Facebook of Instagram zet, door anderen kan worden gedeeld of gekopieerd en zo bij vreemden terecht kan komen.
- Foto's en video's waar andere mensen op staan dan jijzelf, mag je alleen online zetten als die andere mensen dat goed vinden. Dat moet je echt eerst vragen. Jij zou het vast ook niet leuk vinden als iemand een foto van jou op Facebook zet die je zelf stom vindt.
- Ben je boos? Ga dan niet schelden of roddelen via de social media of Whatsapp, want die berichten blijven bestaan – ook als je ruzie allang is bijgelegd.
- Klik niet op berichten waarin staat 'Je hebt een prijs gewonnen' of 'Wil je een gratis cadeau?' Klik ook niet op links in e-mailberichten van vreemden. Het is vrijwel altijd nep en als je erop klikt, kun je een virus binnenhalen dat je computer kapot maakt.
- Chatten kan leuk zijn, maar zorg er wel voor dat je precies weet met wie je chat en dan nog: vertel niet zomaar alles. Bedenk dat iemand op internet wel kan zéppen

dat hij een leeftijdgenoot is, maar dat misschien in werkelijkheid niet is. Doe je zelf ook niet anders voor dan je bent, dat kan gevaarlijk zijn.

- Geef NOOIT je mobiele telefoonnummer, je adres, wachtwoorden, pincode, banknummer of paspoortnummer aan mensen die er via internet of chatprogramma's om vragen.
- Maak geen afspraakjes via internet, tenzij je die persoon echt goed kent. En dan nog: spreek af op een plek waar veel mensen zijn en laat thuis weten waar je naar toe gaat.
- Ga nooit in op rare verzoeken die je krijgt via je computer, webcam of telefoon. Ook niet als iemand je begint te bedreigen. Als dat je overkomt, moet je het echt vertellen aan je ouders of een docent: zij kunnen je helpen om ervan af te komen.

Tips voor ouders

'HOE WAS HET VANDAAG ... OP INTERNET?'

Hoe was het vandaag op school? Dat vragen de meeste ouders 's avonds bij het eten aan hun kinderen. Maar tegenwoordig is het belangrijk om als ouder ook te vragen: hoe was het op internet?

En vraag dan nog even door: had iemand nog iets leuks te vertellen op Whatsapp of Snapchat? Help je zelf nog selfies gemaakt? Wat was je laatste zoekopdracht vandaag? Wat was de grappigste foto op Instagram? Grote kans dat je dan wat meer te weten komt over het online-gedrag van je kind.

WEES ALERT

Er is nogal eens negatief nieuws over kinderen die in de problemen zijn gekomen door internet. Je wilt natuurlijk niet dat het zo ver komt. Wees daarom altijd alert op veranderend gedrag van je kind en zorg dat je in gesprek blijft over internet, over de leuke kanten maar ook over de gevaren. Daarmee bescherm je je kind. Want de virtuele wereld is net als de echte wereld: er zijn leuke en minder leuke plekken.

Op de websites mijnkindonline.nl en mediaopvoeding.nl staat veel praktische informatie.

Wat is hier speciaal?

Door Gerda Hoekstra

Scholen bieden tegenwoordig veel extra's. Ga op onderzoek uit en ontdek wat voor jou echt zinvol is en vooral wat je leuk lijkt. Speciale vakken? Direct in de praktijk aan de slag? Extra kunst en cultuur? Er is van alles te kiezen. De VO Gids heeft alvast wat voor je op een rij gezet.

ZOVEEL LEERLINGEN, ZOVEEL SPECIALS.

De tijd is voorbij dat de leraar met een krijtje voor het schoolbord stond in een lokaal met 30 bankjes. Op de scholen van nu gebruiken de leraren vaak een smartboard en de leerlingen hebben steeds vaker een laptop. Je hoeft niet meer alleen woordjes te stampen, maar je leert ook presenteren, stukken schrijven, experimenten uitvoeren. Of je gaat al heel snel bij bedrijven aan het werk, want ook daar kun je een heleboel leren.

Heel veel scholen willen je graag iets bijzonders bieden, iets extra's doen om te zorgen dat je niet alleen veel leert, maar ook een heel fijne schooltijd krijgt. Ze willen je graag uitdagen om te blijven leren. Hartstikke leuk natuurlijk, maar er bestaan nu zoveel specials op scholen: hoe kun je daar nog wijs uit worden? Lees maar verder, dan weet je straks wat je kunt vragen als je een school gaat bezoeken.

EEN HEEL ANDER PROGRAMMA

Sommige specials hebben invloed op het hele schoolprogramma:

- er staan andere vakken op het rooster
- of er wordt meer tijd vrijgemaakt voor een speciaal vak
- in veel 'normale' vakken wordt extra aandacht besteed aan de special
- er zijn excursies, buitenschoolse activiteiten en reizen die met de special te maken hebben.

Een voorbeeld: ga je naar een TTO-school (school voor tweetalig onderwijs), dan wordt er bij heel veel vakken Engels gesproken, je krijgt Engelstalige boeken, je gaat extra veel reizen en doet mee aan internationale activiteiten voor leerlingen.

Ander voorbeeld: ga je naar een CPS-school (cultuurprofiel school) dan krijg je extra uren kunstonderwijs, veel projecten rond kunst en cultuur, extra excursies naar theaters en musea en ook bij andere vakken wordt aandacht besteed aan kunst en cultuur. Andere specials zijn de LOOT-school (voor topsporters), het technasium of het entreprenasium. Dit zijn officiële namen. Deze scholen mogen het programma op hun eigen manier inrichten, maar ze moeten wel aan bepaalde eisen voldoen. Regelmatig komt een commissie dat controleren. Kwaliteit gegarandeerd dus!

STROMINGEN EN KLASSEN

Steeds meer scholen ontwikkelen hun eigen specials. Denk bijvoorbeeld aan een kunstklas, een muziekklas, een scienceklas of een sportklas. In je rooster krijg je dan extra uren van de vakken van je keuze. Ook extra activiteiten kunnen daarbij horen.

LIEVER IN DE PRAKTIJK

Ben je geen liefhebber van schoolbanken en leren in een lokaal? Dan kun je op zoek gaan naar scholen die hun opleiding combineren met leren in de praktijk. Er zijn heel wat scholen op alle niveaus die zich daar op richten. Het

*Scholen van nu
bieden vaak
iets extra's aan*

vmbo kent bijvoorbeeld het Vakcollege, waarbij je naar school gaat, maar ook alvast stages loopt en leert bij bedrijven in de praktijk. De school duurt 6 jaar, maar dan heb je daarna ook al een mbo-diploma op zak! Net zo iets bestaat ook op havo-niveau: dat is het vhbo. Daar haal je je havo-diploma, maar je doet ook al veel praktijkervaring op, en je kunt heel makkelijk doorstromen naar het hbo (hoger beroepsonderwijs). Op het Entreprenasium haal je een vwo-diploma, maar leer je ook heel veel over ondernemen, zodat je zo snel mogelijk een eigen bedrijf kunt starten.

NOG MEER EXTRA'S

Er zijn nog een heleboel andere extra's. Soms zijn dat extra vakken, zoals Chinees of ondernemerschap, filosofie of extra ict. Of je krijgt extra taallessen die opleiden voor internationale examens Frans, Duits en Engels. Verder zijn er scholen met extra veel projecten of plusprogramma's voor wie meer kan. Sommige scholen werken daarbij intensief samen met bedrijven, andere scholen, hbo-instellingen of universiteiten. En tenslotte: sommige scholen specialiseren zich in de begeleiding van leerlingen. Er zijn trainingen sociale vaardigheden of voor iedereen een huiswerkklas.

LEREN VERANDERT

Leren verandert en scholen werken daar hard aan. Gelukkig maar! Nu ga jij uitvinden wat de scholen in jouw omgeving allemaal doen. Of dat echt iets moois is of alleen maar een verkooppraatje. Een heus onderzoek doen: dan heb je dat alvast geleerd!

Ga op onderzoek uit!

Om te weten wat een special precies inhoudt, moet je echt op onderzoek uitgaan. We geven je wat voorbeelden van vragen die je kunt stellen:

- In welke klassen bestaat de special? Alleen in de brugklas of ook daarna? Ook in de bovenbouw?
- Is er echt een leerprogramma aan verbonden of is het alleen maar leuk (ook belangrijk hoor!)? En wat ga ik daar dan leren?
- Krijg ik bij andere lessen minder uren om ruimte te maken in het rooster voor de special en hoe zit dat dan precies?
- Welke lessen horen er bij de special? En welke andere activiteiten?
- Organiseren jullie de special tijdens schooltijd of (ook) buiten de lessen om?
- Kan ik met leerlingen praten die aan de special hebben deelgenomen? Hoe vonden ze het? Wat vonden ze leuk en wat niet? Hebben ze veel geleerd? Plezier gehad?
- Welke vakken kun je allemaal nog extra kiezen? Hoeveel les krijg je daarin en hoe wordt het afgesloten (certificaat, examen etc.)
- Welk aanbod van vakken is er in de bovenbouw?

*Op de volgende pagina's zie je
welke specials er allemaal zijn!*

De cultuurprofielschool

Als je van theater houdt of creatief bent

Tekst Claudia Witteveen en Lucy Beker

Ben jij dol op zingen, dansen, toneelspelen, tekenen of verhalen schrijven? Dan is een cultuurprofielschool misschien iets voor jou. Daar krijg je – naast de gewone leervakken – alle kans om je creatieve talenten te ontdekken en te ontplooiën. Er zijn steeds meer cultuurprofielscholen in Nederland, misschien is er ook wel een bij jou in de buurt.

VOOR WIE?

Denk je erover je aan te melden bij een cultuurprofielschool, dan moet je het echt fijn vinden om veel bezig te zijn met creatieve vakken zoals toneel, muziek, dans, tekenen en schilderen. Daarin krijg je namelijk op zo'n school véél meer les dan op een 'gewone' middelbare school.

HET VERSCHIL

Natuurlijk krijg je op een 'gewone' middelbare school ook tekenles en daar wordt ook wel eens een musical opgevoerd. Het verschil met een erkende cultuurprofielschool is dat de kunstvakken daar echt een vaste plek in het lesrooster hebben, in alle leerjaren. De school zorgt ervoor dat je in aanraking komt met verschillende kunst disciplines. Zo krijg je vaak de kans om

Worden alle leerlingen die op een cultuurprofielschool zitten, later kunstenaar, zanger, muzikant of acteur? Welnee. Je haalt een gewoon diploma en kunt doorstromen naar alle reguliere opleidingen. Maar je hebt er dan vaak wel een leuke hobby bij!

zelf op te treden op een open podium. Er worden veel voorstellingen gemaakt zoals musicals en theaterproducties. Teken en handvaardigheid zijn belangrijk, je kunt er zelfs voor kiezen om daarin eindexamen te doen. Niet verwonderlijk dus dat deze scholen volhangen met kunstwerken. Maar ook worden er veel uitstapjes gemaakt naar voorstellingen en tentoonstellingen.

JE EIGEN TALENT ONTDEKKEN

Zo kun je ontdekken wat je kunt en wat je wilt. De nadruk ligt op het ontwikkelen van het eigen talent. Uiteindelijk haal je een gewoon schooldiploma, maar dan heb je óók een voorsprong in de creatieve vakken. Fijn als je misschien later naar een toneelschool of kunstacademie wilt. Maar ook als dat helemaal je doel niet is, kun je kiezen voor zo'n cultuurprofielschool: gewoon omdat je het leuk vindt.

VOORSTELLINGEN EN EXPOSITIES

Voorbeeld van zo'n cultuurprofielsschool is ORS Lek en Linge in Culemborg. Muziekdocent Yvette Ros vertelt hoe het er op die school aan toe gaat. "Onze leerlingen krijgen naast de gewone vakken veel meer aanbod van muziek, drama en beeldende vormgeving. Op het vmbo kunnen ze zelfs kiezen voor de richting Theater, Media en Commercie. In alle leerjaren maken de leerlingen elk jaar een voorstelling. Bij de kunstvakken worden veel werkstukken gemaakt, die niet alleen in onze school worden tentoongesteld, maar ook regelmatig in het plaatselijke museum. Binnenkort hangen er zelfs schilderijen van onze leerlingen in de Hema. Dus als ze daar straks een rookworst halen, zien ze hun eigen werk hangen. Als dat niet leuk is!"

LEREN SPELEN IN EEN BAND

Ook ná schooltijd is er van alles te beleven op de cultuurprofielsschool. In Culemborg is er bijvoorbeeld een muziekklas waar leerlingen kunnen leren om in een band te spelen. Daarvoor blijven ze graag wat langer. Ook wordt vaak op zondagochtend gerepeteerd voor de musical. 'We merken dat onze leerlingen al gauw een positieve band krijgen met de school. Ze komen met plezier naar school, en dat plezier werkt ook door in de andere lessen', vertelt Yvette Ros. De leraren van die andere vakken proberen zo veel mogelijk aan te sluiten bij het cultuurprofiel. Bijvoorbeeld aandacht voor Shakespeare bij Engels, om maar wat te noemen.

CREATIEF DENKEN

Door deze aanpak met veel creatieve vakken zien de leraren dat hun leerlingen ook creatief leren denken. "Dat zie je bijvoorbeeld weer terug in de profielwerkstukken van de bovenbouw", zegt Yvette Ros.

Geboeid door cultuur?

Als je in één van onderstaande gemeenten woont lees dan verder over deze scholen achterin de VO Gids.

Amadeus Lyceum in Vleuten
CSG Wessel Gansfort in Groningen
Da Vinci College Kagerstraat in Leiden
Dr. Nassaucollege Penta en Quintus in Assen
Harens Lyceum locatie Kerklaan in Haren
Montessori Lyceum Amsterdam in Amsterdam
Oosterlicht College in Nieuwegein
ORS Lek en Linge VWO - locatie in Culemborg
Rembrandt College Veenendaal in Veenendaal
RK SGM Cals College in Nieuwegein
Segbroekcollege in 's-Gravenhage
Sint-Joriscollege in Eindhoven
Stadslyceum (H.N. Werkman College) in Groningen
Thorbecke VO in Rotterdam
Ubbo Emmius in Winschoten

EFFECT OP ANDERE VAKKEN

Het effect van de ruime aandacht voor kunst en cultuur op een cultuurprofielsschool blijkt groot te zijn. Leerlingen die het leuk vinden op school, doen het ook beter bij de andere (niet-culturele of kunstzinnige) vakken. Leraren en schoolleiders op cultuurprofielsscholen geloven dat kunst en cultuur niet alleen een bijdrage leveren aan de culturele ontwikkeling van jongeren, maar ook aan hun creatieve, sociaal-emotionele, intellectuele en motorische ontwikkeling.

ERKENNING

Scholen mogen niet zomaar het etiket 'cultuurprofielsschool' voeren. Ze moeten daarvoor voldoen aan een aantal eisen, zoals het maken van een cultuurprofielplan. Als ze voldoen aan de criteria, worden ze gecertificeerd door de Vereniging CultuurProfielScholen.

MEER WETEN?

Nieuwsgierig geworden naar een cultuurprofielsschool en wil je weten waar ze staan? Er zijn er momenteel ruim 40 in Nederland. Op www.cultuurprofielsscholen.nl vind je een overzicht.

Tweetalig onderwijs: omdat Engels steeds belangrijker wordt

Tekst Claudia Witteveen

Als je kiest voor een school die tweetalig onderwijs aanbiedt, praat je al meteen vanaf de eerste dag heel veel Engels in de klas. En niet alleen in de Engelse les, maar ook bij andere vakken. Daardoor wen je aan Engels spreken en daar kun je later profijt van hebben.

Grenzen vervagen steeds meer en je ziet vaker Engels opduiken in ons dagelijks leven. Denk maar eens aan de sociale media en YouTube. Ook vervolgopleidingen werken steeds vaker met Engelstalig studiemateriaal. Jij zult later je brood verdienen in een wereld waarin het meer dan ooit van

belang is dat je naast Nederlands ook Engels spreekt. En juist als je nog jong bent, pik je de taal met gemak op.

Jong geleerd is in dit geval oud gedaan.

*'Welcome new TTO pupils.
First day at school! Getting to
know your teachers and
ofcourse your classmates.'*

Eerste dag op TTO-school

Visser 't Hooft Lyceum in Leiden

*De helft van
de lessen in
het Engels*

POPULAIR

Het is om die reden dat scholen die tweetalig onderwijs (TTO) aanbieden als paddenstoelen uit de grond schieten in Nederland. Op dit moment zijn er ruim 130 scholen met TTO, waarvan 120 vwo's, 51 havo's en 26 vmbo's. Sinds 2014 bestaat er zelfs al een aantal TTO-basisscholen, voor kinderen die nóg vroeger willen beginnen. De verwachting is dat deze aantallen de komende jaren blijven stijgen. Tweetalig onderwijs heeft namelijk zo zijn voordelen. Het bereidt leerlingen optimaal voor op de (steeds meer internationale) samenleving. Het is goed voor de baankansen. Het maakt vervolgopleidingen gemakkelijker. Ook is het steeds vaker mogelijk om ergens tijdens de schoolloopbaan een tijdje naar het buitenland te gaan, en dan is het handig als je alvast goed bent in Engels.

HOE WERKT HET?

Tweetalig onderwijs houdt in dat havo- en vwo-leerlingen bij minimaal de helft van de vakken, en vmbo-leerlingen bij 30% van de vakken, les krijgen in het Engels. Je krijgt niet alleen het vak Engels, maar ook andere vakken in het Engels. Bijvoorbeeld voor wiskunde, geschiedenis of tekenen wordt een Engelstalige methode gebruikt, praat de leerkracht alleen maar Engels en moeten de leerlingen onderling

Tweetalig
onderwijs kan ook
op het vmbbo

Learn
to
think

55

ook Engels praten in de les. Daarnaast bieden scholen met tweetalig onderwijs vaak extra activiteiten aan buiten school, zoals uitwisselingen met scholen in andere landen, e-mailprojecten met zusterscholen en deelname aan internationale jongerenactiviteiten zoals bijvoorbeeld het Europees Jeugdparlement of Engelse debatwedstrijden. Alles om de leerlingen maar zoveel mogelijk in aanraking te brengen met de Engelse taal én met andere culturen. Nederland heeft trouwens ook tweetalige scholen die Duits aanbieden. Dan gebeurt dit allemaal in het Duits.

EN DAARNA?

Leerlingen die naar tweetalig onderwijs gaan, doen uiteindelijk een normaal Nederlands eindexamen. Daarnaast krijgen ze in veel gevallen een Engels taalcertificaat waarmee ze op veel (internationale) vervolgopleidingen een goede indruk maken. Ze stromen door naar een vervolgopleiding van hun keuze, maar wel met een indrukwekkende bonus: een tweede taal waar ze heel goed in zijn. En dat is een voordeel waar ze ook bij het zoeken van een baan van kunnen blijven profiteren. Natuurlijk is zo'n uitgebreidere opleiding wel iets duurder dan het regulier voortgezet onderwijs. Voor TTO wordt meestal een extra ouderbijdrage van tussen de 250 en 500 euro per schooljaar gerekend.

Meer weten over TTO of op zoek naar een school in de buurt? Surf dan naar www.europeesplatform.nl/tto of www.ikkiestto.nl.

Tweetalig onderwijs: iets voor jou?

Wil je later graag in het buitenland studeren of zelfs wonen? Hou je erg van talen, en vind je het leuk om mensen uit andere landen te leren kennen? Vind je het leuk om een extra uitdaging in je middelbare schooltijd te hebben? Als je meerdere van deze vragen met 'ja' hebt beantwoord, is tweetalig onderwijs misschien wel net iets voor jou. Zeker weten? Doe dan de test op www.ikkiestto.nl.

Tweetalig wat voor jou en woon je in één van onderstaande gemeenten? Lees dan waarom je voor één van onderstaande scholen kunt kiezen (de VO Gids omdraaien)!

Andreas College, locatie Pieter Groen in Katwijk Zh

Anna Van Rijn College in Nieuwegein

CS De Hoven Lyceum Oudehoven in Gorinchem

CS Vincent van Gogh locatie Lariks in Assen

Dollard College Hommesplein-Stikkerlaan in Winschoten

Gomarus College Groningen locatie Vondelpad 3 in Groningen

Heerenlanden College in Leerdam

Het College Weert in Weert

Het Rijnlands Lyceum in Oegstgeest, Sassenheim en Wassenaar

Het Schoonhovens College loc. Albert Plesmanstraat in Schoonhoven

Hubertus Vakschool in Amsterdam

Koningin Wilhelmina College in Culemborg

Lentiz Dalton MAVO in Naaldwijk

Maartenscollege in Haren

ORS Lek en Linge in Culemborg

OSG Willem Blaeu in Alkmaar

Philips van Horne SG in Weert

Reg Sgm 't Rijks in Bergen Op Zoom

RK SGM Cals College in Nieuwegein

RSG Brokdele in Breukelen Ut

RSG Enkhuizen in Enkhuizen

SG Tabor Werenfridus in Hoorn Nh

Sondervick College in Veldhoven

St. Gregorius College in Utrecht

Stedelijk College Eindhoven Henegouwenlaan in Eindhoven

Trinitas College Han Fortmann in Heerhugowaard

Visser 't Hooft Lyceum in Leiden

Walburg College in Zwijndrecht

Zeldenrust Steelantcollege in Terneuzen

erkend door het

europees platform
internationaliseren in onderwijs

Cambridge Engels: dat is Engels op hoog niveau

Door Karin van Breugel

Droom je ervan later naar het buitenland te gaan? Of in het buitenland te gaan studeren? Dan is het Cambridge-programma, dat steeds meer scholen aanbieden, misschien iets voor jou. Daarmee leer je Engels op hoog niveau.

Cambridge Engels is iets anders dan Tweektalig Onderwijs (TTO), want de andere vakken krijg je gewoon in het Nederlands. Je krijgt wel extra uren Engelse les. Die Cambridge-lessen bieden extra uitdaging en verdieping, en je haalt diploma's die je later van pas kunnen komen.

"Tijdens de Cambridge-lessen spreken de docent en de leerlingen alleen maar Engels. Ook de lesboeken zijn Engelstalig. Daardoor leer je de taal extra goed", vertelt

mevrouw Abcouwer, docent Engels/sectievoorzitter op het Johan de Witt Gymnasium (Dordrecht), één van de scholen die Cambridge Engels aanbiedt. In het programma is veel aandacht

voor spreken en luisteren: daar word je echt goed in. Maar ook lezen, schrijven en grammatica worden niet vergeten.

SPECIALE DIPLOMA'S

Als je Cambridge Engels volgt, kun je speciale diploma's halen. Deze worden internationaal erkend door universiteiten en bedrijven. Het meest bekend zijn de Cambridge Certificates. Deze blijven je leven lang geldig. Dit zijn die certificaten:

- FCE (First Certificate in English). Dit kun je halen in de derde klas.
- CAE (Certificate in Advanced English). Dit kun je halen in de 4e of 5e klas vwo.
- CPE (Certificate of Proficiency in English). Dit kun je halen in de vwo-bovenbouw. Hiermee laat je zien dat je Engels op universitair niveau beheerst.

STARTEN KUN JE AL STARTEN IN DE BRUGKLAS

Op steeds meer scholen in Nederland kun je Cambridge Engels volgen. Meestal kan dat alleen op havo en vwo, een enkele keer ook op het vmbo. Op sommige scholen kun je direct in de brugklas starten met Cambridge Engels, op andere scholen kan dat pas op een later moment.

KOSTEN

Als je het Cambridge-programma volgt, betalen je ouders meestal een financiële bijdrage. Dat geldt ook voor de speciale diploma's. Op de websites van scholen is te vinden of de school Cambridge Engels aanbiedt en wat het kost.

"De Cambridge-lessen zijn vanaf het begin in het Engels. We doen veel schrijf-, luister- en leesopdrachten. Ik merk nu dat ik Engels op een veel hoger niveau beheers dan klasgenoten die geen Cambridge doen. Dat is handig als ik later een baan zoek of in het buitenland wil studeren."

*Patrick,
maro 4, Dr. Nassau College
(Gieten)*

Je kunt speciale certificaten halen die internationaal erkend worden

*"In de kunstrakken
ontwerp je een logo of
maak je een promofilm"*

Ondernemer worden? Begin op de Vecon Business School!

57

Door Marieke Buijs

Wil je later de baas worden van je eigen bedrijf? Vind je handelen leuk? Denk dan eens aan een school met een Vecon Business certificaat. Deze scholen besteden extra aandacht aan economie en ondernemerschap.

Misschien heb je er altijd al van gedroomd ondernemer te worden. Een kledingwinkel of reisbureau runnen, een bedrijfje op te richten dat nieuwe apps ontwikkelt en verkoopt, is dat wat voor jou? Dan kun je nu al bij je schoolkeuze letten op het Vecon Business certificaat. Scholen die dat hebben, besteden extra aandacht aan economie en ondernemerschap. Je krijgt bijvoorbeeld les van mensen die met succes een eigen onderneming hebben opgericht, of bouwt onder schooltijd met klasgenoten aan een echt bedrijf.

MUTSEN VERKOPEN

Het Walburg College in Zwijndrecht is een van de scholen met een Vecon certificaat voor de mavo-opleiding. Vanaf de brugklas krijgen de leerlingen hier extra les in economie en ondernemerschap. In het tweede jaar komt daar nog een extra uur bij en in de derde klas zetten de leerlingen in groepjes al eigen bedrijven op! Vorig jaar begon een groep bijvoorbeeld een handel in wintermutsen, terwijl klasgenoten apparatuur voor muziekinstallaties gingen verkopen.

PROMOFILM MAKEN

"Dat is leerzaam en leuk," legt schooldirecteur Bart Jan Geers uit. "Het ondernemen is voor onze leerlingen een kapstok waar allerlei andere lessen aan komen te hangen." Ze leren bijvoorbeeld Duits als ze bij een Duitse groothandel producten inkopen. Tijdens kunsvakken ontwerpen ze een logo of maken ze een promotiefilm. En aan het eind van het jaar moeten ze tijdens de economieles hun belastingaangifte doen. "Leerlingen willen dan echt weten hoe ze dat moeten doen, terwijl belastingles saai kan zijn als je dat zo maar uit een schoolboek krijgt voorgeschoteld," aldus Paul Landsmeer, die economieles geeft op het Walburg College.

*"Hier vinden ze
de belastingaangifte
interessant"*

docent Paul Landsmeer van het
Walburg College

KWALITEITSKEURMERK

Voor het Walburg College is het Vecon certificaat vooral een kwaliteitskeurmerk. Directeur Geers: "Het is een goedkeuring van experts, de vereniging van economiedocenten, dan weet je dat het programma inhoudelijk sterk is." Hoewel de leerlingen van een Vecon Business school dus veel oefenen met ondernemerschap, is het volgens economieleraar Landsmeer niet erg als ze uiteindelijk besluiten dat het opzetten van een eigen bedrijf toch niet bij hen past. "Ook als je vervolgens verpleegkunde of een technische opleiding gaat doen, heb je bij het opzetten van een bedrijf geleerd om samen te werken en problemen op te lossen. Dat komt altijd van pas."

Ondernemer in spé? Dan zou je kunnen kiezen voor één van deze scholen! Kijk achterin de VO Gids over meer info over deze scholen (als je in van deze gemeenten naar school gaat).

Bonaventuracollege Burggravenlaan in Leiden
Bonhoeffer College Bruggerstraat in Enschede
CS De Hoven Lyceum Oudehoven in Gorinchem
CSG Het Streek in Ede Gld
CSG Wessel Gansfort in Groningen
Don Bosco College in Volendam
Heerenlanden College in Leerdam
Herbert Vissers College in Nieuw-Vennep
Joh Fontanus College in Barneveld
Lyceum aan Zee in Den Helder
Mollerlyceum in Bergen Op Zoom
Regiuscollege Schagen Locatie Wilhelminalaan in Schagen
RGO Middelharnis in Middelharnis (i.o.)
RSG Enkhuizen in Enkhuizen
Veenlanden College in Mijdrecht en Vinkeveen
Walburg College in Zwijndrecht
Willem van Oranje College in Waalwijk

Op een WON-school

58

maak je kennis met de wetenschap

Door Karin van Breugel

Ben je nieuwsgierig en wil je graag méér van dingen weten? Dan moet je eens gaan kijken op een WON-school. WON staat voor 'WetenschapsOriëntatie Nederland'. Let op: je hebt wel een vwo-advies nodig voor zo'n WON-school.

Veel mensen denken bij het woord wetenschap vooral aan techniek en vakken als wiskunde en natuurkunde. Maar wetenschap is veel breder dan dat. Het gaat bijvoorbeeld ook over economie, literatuur, psychologie en maatschappijwetenschappen. Op een WON-school maak je kennis met al die verschillende wetenschapsgebieden. Dat begint al meteen in de brugklas.

WETENSCHAPPELIJKE GASTSPREKERS

Op bijna alle WON-scholen is 'wetenschapsoriëntatie' een apart vak. Maar ook bij de andere vakken wordt vaak aandacht besteed aan wetenschappelijke onderwerpen. Ook zijn er regelmatig wetenschappelijke gastsprekers, bijvoorbeeld onderzoekers die op een universiteit werken.

'Op een WON-school leer je op een bepaalde manier denken en werken, waardoor je later op de universiteit een voorsprong hebt!'

Tyren, 4 VWO,
SG Tabor Oscar Romero (Hoorn)

SOMS WERK JE SAMEN MET STUDENTEN VAN DE UNIVERSITEIT

Op een WON-school leer je aan welke eisen wetenschappelijk onderzoek moet voldoen, maar je gaat zelf ook allerlei onderzoeken doen. Soms werk je dan samen met studenten van de universiteit. Je leert om kritisch na te denken en om dingen niet zomaar voor waar aan te nemen. Als je later naar de universiteit gaat of als je wetenschapper wil worden, is zo'n kritische houding onmisbaar. Wat ook heel belangrijk is: je moet super-nieuwsgierig zijn en altijd nieuwe dingen willen leren en ontdekken.

PRESENTEER JE EIGEN ONDERZOEK

Er zijn veel contacten tussen verschillende WON-scholen. Als je onderzoek doet, kun je dat uitwisselen met andere leerlingen in jouw regio. Elk jaar is er ook een grote landelijke manifestatie. De beste leerlingen mogen hier hun onderzoek presenteren. Dat wordt dan beoordeeld door jonge wetenschappers. Ook is er een gastspreekster die iets vertelt over zijn eigen vak.

VOOR WIE

- je bent nieuwsgierig
- je zoekt uitdaging
- je hebt een vwo-advies
- je doet graag je best op school.

Wetenschappelijke ambities? Dan bieden deze scholen je een uitdaging, kijk achterin de VO Gids naar wat deze scholen je te bieden hebben (als je in de vermelde gemeente woont).

't Rijks in Bergen Op Zoom
Het College Weert in Weert
Ichthus College in Dronten
Jan Arentsz in Alkmaar
Segbroekcollege locatie Klaverstraat in 's-Gravenhage
SG Tabor Oscar Romero in Hoorn
Sondervick College in Veldhoven
Stedelijk College in Eindhoven
Thorbecke in Rotterdam

Meer weten?

Er zijn bijna 50 WON-scholen in Nederland. Misschien is er dus ook wel één in bij jou in de buurt. Kijk op www.wonakademie.nl.

De themaschool

Voor vastberaden leerlingen

59

Door Claudia Witteveen

Het is helemaal niet gek als een kind na de basisschool nog geen idee heeft welke kant hij op wil. Maar het komt ook andersom voor: sommige kinderen weten al precies wat ze in de toekomst willen. Dan is het mogelijk om een themaschool te kiezen om je vast helemaal op die toekomst te richten.

Acteren. Zingen. Dansen. Regisseren. Ontwerpen. Dat zijn de richtingen van de meest voorkomende Nederlandse themascholen. Maar er zijn ook scholen die maritiem vmbo, grafisch vmbo of de richting Vormgeven en Media aanbieden. Dan kun je je dus al in het vmbo voorbereiden op een beroep. Voor deze speciale scholen moet je meestal wel in de grote steden zijn: Rotterdam, Amsterdam en Den Haag bieden de meeste themascholen, maar ook vmbo-scholen elders in het land komen met steeds meer speciale opleidingen. Hier een greep uit de mogelijkheden.

DE THEATERHAVO/VWO

In hartje Rotterdam, in het stadsdeel Delfshaven, ligt De Theaterhavo/vwo. Een creatieve omgeving voor leerlingen die naast hun normale diploma ook alvast opgeleid willen worden in film, theater of vormgeving. Omdat ze door willen stromen naar een acteurschool of de Design Academy bijvoorbeeld. Of omdat ze extra uitdaging zoeken op school. Op De Theaterhavo/vwo krijgen leerlingen naast het normale curriculum namelijk nog eens 6 tot 8 uur per week les in een creatieve richting van hun keuze: de Theaterklas, de Filmklas of de Vormgevingsklas. (www.theaterhavovwo.nl)

VMBO VOOR SPORT & DANS

Wie een leven als topsporter ambieert, kan goed terecht bij het Thorbecke Voortgezet Onderwijs in Rotterdam. Naast het normale vmbo krijgen leerlingen 4 tot 6 uur in de week een sport naar hun keuze, naast vier uur gymles in de week. De scholieren kunnen zelf kiezen voor richtingen als voetbal (oud-leerlingen zijn onder andere Stephan de Vrij, Robin van Persie en Georginio Wijnaldum), basketbal, volleybal en tennis. (www.tvo-rotterdam.nl)

DE BALLETHAVO/VWO

Het Gerrit van der Veen College in Amsterdam biedt een speciale balletklas voor havo- en vwo-leerlingen. Hun rooster wordt aangepast zodat ze elke dag balletlessen kunnen volgen, en het is mogelijk om mee te doen aan voorstellingen van Het Nationale Ballet. De school werkt samen met de Nationale Ballet Academie, waar leerlingen na hun diploma door kunnen studeren. (www.gerritvdeven.nl)

GRAFISCH LYCEUM

Het Grafisch Lyceum Rotterdam is een mbo-school met veel opleidingen, maar biedt ook een speciale vmbo-afdeling: vmbo voor Vormgeven en Media. Deze kleinschalige school bereidt je voor op een toekomst in de 'creative world' in het bijzonder. In alle vmbo-vakken zie daar al iets van terug van terug. Bij Media, Vormgeven & ICT (MVI) ga je bijvoorbeeld aan de slag met een videocamera, bij Nederlands maak je een webpagina en bij Engels een radiospotje. Dit zijn natuurlijk maar een paar voorbeelden.

MEDIA, VORMGEVING EN ICT

Met ingang van dit schooljaar biedt het Maris College Den Haag de kaderberoepsgerichte opleiding Media, Vormgeving & ICT (MVI). Onderdelen zijn een jaarlijks terugkerend muziekspektakel, een theaterklas en/of je kunt deelnemen aan een masterclass striptekenen.

MODE EN COMMERCIE

Het Kennemer College in Heemskerk biedt de vmbo-opleiding Mode en commercie. Daar ben je in de In de beroepsgerichte uren altijd bezig met mode. Zoveel mogelijk praktisch, maar ook voor een deel theoretisch. Denk aan: kleding maken, etaleren, modegeschiedenis, stoffen- en modellenleer trendvoorspelling, en werken in een winkel. Met het diploma VMBO mode & commercie kun je doorstromen naar alle afdelingen in de sector economie op het Middelbaar Beroeps Onderwijs.

Ben je topsporter? Of bezig dat te worden?

69

Door Ingrid van Lint

Als jonge topsporter kies je natuurlijk voor de beste club, de beste trainer, de beste materialen maar ook voor de beste schoolopleiding: een school waar je studie en topsport kan combineren!

In Nederland zijn er 30 Topsport Talentscholen (TTS) die precies bieden wat jonge topsporters nodig hebben. Dit zijn de enige scholen in Nederland, die van het Ministerie van OC&W een licentie hebben gekregen om de (aanstaande) topsporter alle kansen te geven om zich te kunnen ontwikkelen in een topsportcarrière, maar ook om een diploma te kunnen halen. TTS bieden je dus een vorm van onderwijs die andere scholen niet mogen en kunnen bieden. Je krijgt maatwerk omdat iedere sport en iedere sporter zijn eigen eisen stelt. Samen met ouders, trainers en eventueel andere begeleiders wordt overlegd over de beste aanpak.

WAT BIEDEN DE TOPSPORT TALENTSCHOLEN EXTRA?

Om de top in de sport te halen moet je enorm veel trainen. Hoeveel, dat verschilt per sport. Waar met name de individuele sporten als zwemmen en turnen een extreme belasting vragen (15-25 uur per week) kan dat bij teamsporten lager liggen, maar allemaal trainen de getalenteerde sporters meer dan een recreatieve sporter. Op de Topsport Talentscholen krijg je daar de ruimte voor. Om ervoor in aanmerking te komen, moet je wel voldoen aan de eisen die de sportbonden samen met het NOC*NSF hebben opgesteld. De TTS kunnen je hier meer over vertellen.

Heb je nu nog niet de status om toegelaten te worden tot het programma van een Topsport Talentschool, dan kan het toch verstandig zijn om alvast voor zo'n school te kiezen! Je hoeft dan niet van school te wisselen zodra je de status wel haalt.

Zij deden het ook!

Heel veel bekende sporters hebben hun schooldiploma gehaald op een Topsport Talentschool. Denk aan Inge de Bruijn, Sven Kramer, Ibrahim Afellay, Ireen Wüst, Wesley Sneijder, Klaas-Jan Huntelaar, Sharon van Rouwendaal en Ranomi Kromowidjojo!

Wat houdt het Topsport-programma in?

Topsportfaciliteiten zijn altijd maatwerk. De school bekijkt, in overleg, wat jij nodig hebt. Denk aan:

- Ontheffing voor bepaalde vakken (bijvoorbeeld lichamelijke oefening)
- Gespreid examen
- Roosteraanpassingen
- Begeleiding door LOOT-begeleiders
- Verlof voor trainingsstages en wedstrijden
- (Digitale) ondersteuning bij huiswerk en eventuele bijles
- Vermindering in onderwijstijd

Denk je in aanmerking te komen? Bespreek dit dan met je trainer en ouders. Kijk op www.stichtingloot.nl voor de juiste TTS bij jou in de buurt.

Ambities om topsporter te worden? Dan zijn deze scholen een optie voor je! Als je in één van deze gemeenten naar school gaat, kijk dan achterin de VO Gids.

't Rijks in Bergen Op Zoom
Antoon Schellenscollege in Eindhoven
Het College Cranendonck in Budel
Het College Weert in Weert
Het Kwadrant in Weert
Leonardo College in Leiden
OSG Willem Blaeu in Alkmaar
Philips van Horne in Weert
Pleinschool Helder in Eindhoven
Segbroekcollege locatie Klaverstraat in 's-Gravenhage
SG Tabor Oscar Romero in Hoorn NH
Sint-Joriscollege in Eindhoven
Thorbecke in Rotterdam
Topsporttalentschool (H.N. Werkman College) in Groningen

**TOPSPORT
TALENT
SCHOOL**
Landelijke Organisatie Onderwijs & Topsport

*Van sporten leer je ook
samenwerken en doorzetten*

Let's move...

Op een Sport Accent School

61

Door Karin van Breugel

Geen topsporter, maar je vindt je sporten gewoon superleuk? En je wilt graag nieuwe sporten ontdekken? Dan is een Sport Accent School dé plek voor jou.

VEEL SPORTEN

Op een Sport Accent School staan extra sporturen op je rooster. In de 1e en 2e klas minimaal vijf uur per week. In sommige andere vakken, bijvoorbeeld muziek en tekenen, heb je dan meestal wat minder les. Elke Sport Accent School bepaalt zelf welke sporten er op het rooster staan. Eén ding weet je zeker: het zijn niet alleen de standaard sporten zoals voetbal, basketbal, hockey en softbal. Je gaat bijvoorbeeld ook skiën, judoën, snowboarden, schermen, rugby spelen, windsurfen, skaten of taekwondo beoefenen. Je krijgt les van professionals. Het mooie is: als je zoveel sporten kunt uitproberen, ontdek je vanzelf wat je leuk vindt en waar je talent voor hebt.

LEERZAAM

Natuurlijk weet jij al lang dat sporten goed voor je is. Het helpt om fit te blijven en om een gezond gewicht te houden. Maar van sporten leer je nog veel méér. Je leert bijvoorbeeld ook samenwerken, doorzetten, winnen én verliezen. Daar heb je je hele leven wat aan!

BEWEGEN VOOR PROFS

Op elke Sport Accent School kún je sport als examenvak kiezen. Dat is dus niet verplicht. Maar zeker als je er later je vak van wil maken, is dat een goede keus. Misschien wil je wel fysiotherapeut of bewegingswetenschapper worden. Of je kiest voor de sportacademie of de mbo-opleiding Sport & Bewegen. Met het diploma van een Sport Accent School op zak heb je in ieder geval een goede en sportieve basis!

'De sportklas is geweldig! We zijn gaan skiën en nu zijn we bezig met judo. Dat is echt fof, andere scholen doen dat niet!'

Leerling Leonardo College (Leiden)

'Deze school is erg leuk en iedereen is aardig. In de sportklas doen we ongelooflijk veel verschillende sporten, zoals free running en windsurfen. Maar we hebben hier ook schoolfeesten.'

Leerling Leonardo College (Leiden)

DIT DOE JE

- Minimaal 5 uur per week sport (in leerjaar 1 en 2).
- Heel veel bijzondere sporten.
- Clinics, toernooien en excursies.
- Als je wil: sport als examenvak.

Lekker veel aandacht voor sport? Als je dat wil bieden deze scholen je alle ruimte! Ga je naar school in één van onderstaande gemeenten? Lees dan meer over je mogelijkheden achterin de VO Gids.

Atlas College Copernicus in Hoorn Nh
Atlas College de Triade in Edam
Da Vinci College Lammenschans in Leiden
Leonardo College in Leiden
Martinus College in Grootebroek
Northgo College in Noordwijk Zh
Oosterlicht College in Nieuwegein
Petrus Canisius College in Alkmaar, Bergen en Heiloo
Vellesan College in IJmuiden

Speciaal voor ouders

De schoolkosten

En hoe het nou precies zit

*Kleding
gaat een
grotere rol
spelen*

Op het voortgezet onderwijs gaat veel veranderen in het leven van je kind. Die veranderingen merk je ook in je portemonnee. Want hoewel schoolboeken tegenwoordig gratis zijn, zijn er nog altijd zaken waar je wel voor moet betalen. Bepaalde lesmaterialen bijvoorbeeld, de 'vrijwillige' ouderbijdrage en dingen als excursies en kluisverhuur. Waar moet je rekening mee houden vanaf de brugklas?

BOEKEN

De schoolboeken zijn al een paar jaar gratis en ze blijven gratis. Het plan om dit weer af te schaffen met ingang van het schooljaar 2015/2016 is definitief van de baan. Maar is gratis wel echt gratis?

Het antwoord is: ja, maar...

Inderdaad: schoolboeken zijn gratis. Maar een school mag in sommige wel een borg vragen van ouders om zich ervan te verzekeren dat de boeken na het schooljaar ook weer netjes terugkomen. Kun je die borg niet betalen? Meld dit dan. Zijn de boeken aan het einde van het jaar netjes, dan is er niets aan de hand. Zijn er boeken beschadigd of vermist, dan betaal je achteraf alsnog.

Schoolboeken zijn en blijven gratis! Maar je betaalt soms wel een borgsom.

VRIJWILLIGE OUDERBIJDRAGE

Scholen krijgen geen geld voor extra activiteiten. Ook niet voor lesmaterialen die de hele schooltijd meegaan zoals woordenboeken, een atlas of een tekendoos. Daarom vragen scholen om een ouderbijdrage. Die bijdrage is vrijwillig (kinderen worden niet geweigerd, maar kunnen zonder de juiste materialen vaak niet meedoen), maar de activiteiten zijn meestal verplicht. Denk aan een kamp en het gebruik van een kluisje. Betaal je gewoon, dan teken je in principe jaarlijks een overeenkomst met de school. Ongeveer 90 procent van de middelbare scholen in Nederland onderschrijft overigens de Gedragscode Schoolkosten, te vinden op www.vo-raad.nl.

TEGEMOETKOMING

Als je een kindgebonden budget van de Belastingdienst krijgt, wordt dit automatisch verhoogd in de maand dat je kind 12 jaar wordt (en nog eens bij 16 jaar). Die verhoging is speciaal bedoeld voor de hogere schoolkosten die gepaard gaan met het voortgezet onderwijs. Kun je de vrijwillige bijdrage desondanks niet betalen, klop dan aan bij de school. Volgens de wet moet een school een kwijtscheldings- of reductieregeling hebben. Een volgende stap is de sociale dienst: sommige gemeenten bieden een speciale vergoeding voor schoolkosten.

ANDERE KOSTEN

De boeken zijn binnen, de vrijwillige bijdrage betaald. Was dat het dan? Nee, natuurlijk niet. Immers, de overgang naar de middelbare school betekent meer dan alleen een paar nieuwe boeken en lesmaterialen. Er zijn nog veel andere onkosten te bedenken waar ouders rekening mee moeten houden. Te denken valt bijvoorbeeld aan huiswerkbegeleiding. Hier is onmogelijk een prijskaartje aan te hangen, want de tarieven variëren sterk. Tip: kijk verder dan dure huiswerkinstituten. Vaak wordt begeleiding ook gegeven door particulieren of zelfs op school! Geen idee waar te beginnen? Leg dan je oor te luisteren bij andere ouders.

FIETS, MOBIELTJE, ZAKGELD

Naast hogere kosten in de schoolsfeer brengt ouder worden natuurlijk ook andere kosten met zich mee. Vergeet bijvoorbeeld niet dat je kind wellicht op dansles gaat, of zich aansluit bij een nieuwe (duurdere) sportvereniging. De fiets wordt ineens veelvuldig gebruikt en slijt dus sneller. Er komt vaak een mobieltje, met alle kosten van dien. Kleding gaat een grotere rol spelen in het leven van je kind en wordt de eerste jaren nog niet uit eigen zak betaald. En dan is er nog de kwestie van het zakgeld. Dat gaat in de meeste gevallen omhoog op de middelbare school. Het leven van je kind gaat zich steeds meer buiten school en buitenshuis afspelen. Dat kost geld, maar heeft ook zo zijn voordelen...

MEER WETEN?

Download de gids voor het Voortgezet Onderwijs op www.rijksoverheid.nl (bij onderwerpen - onderwijs - voortgezet onderwijs). Andere onafhankelijk informatie is ook te vinden bij het Nationaal Instituut voor Budaetvoorlichting: www.nibud.nl.

VO-Nieuws

64

Het Nederlandse onderwijs staat bepaald niet stil. De redactie van de VO Gids heeft hier een selectie gemaakt uit het nieuws van scholen uit het hele land.

HET BOUWENS: GEBOUWD OP STOERE MEERPALEN

Het Bouwens van der Boijecollege in Panningen, kortweg Het Bouwens genoemd, heeft dit schooljaar een nieuw gebouw geopend. Het verbindt twee bestaande locaties, zodat er nu één grote school is ontstaan. In het nieuwe deel zitten de praktijklokalen voor de vmbo-afdelingen Techniek en Zorg & Welzijn. Bijzonder aan de nieuwbouw is dat in de constructie originele oude meerpalen uit de Oostzee zijn toegepast. Een duurzame keuze, en dat past bij Het Bouwens, dat ook in het schoolplan veel aandacht besteedt aan

duurzaamheid. De zware meerpalen zijn zichtbaar in de gangen en lokalen en zien er stoer uit. De ruim 300 brugklassers van Het Bouwens, die uit de hele regio Peel en Maas komen, konden dit schooljaar meteen gebruikmaken van de nieuwe praktijkruimtes.

HERBERT VISSERS COLLEGE ONDERWIJSPIONIER 2015

De tijd waarin je alles wat je moet leren alleen in een lesboek vindt of van de docent hoort, is voor een deel voorbij. Het Herbert Vissers College in Nieuw Vennep werkt met leerstof uit de actualiteit en uit de omgeving. Die lessen zijn persoonlijker en uitdagender. Een lesboek is lang niet altijd meer nodig: de docent (en soms zelfs de leerling) stelt een 'leerarrangement' samen dat digitaal verspreid wordt. De school doet dat bij veel verschillende vakken. Niet alleen de lesstof zelf is anders, ook de manier waarop je de stof verwerkt. Je wordt flink aan het werk gezet door zelf iets uit te zoeken, proefjes te doen en creatieve opdrachten uit te voeren.

In schooljaar 2014-2015 is een groep docenten van het Herbert Vissers College hiermee begonnen en dat leverde landelijke erkenning op: docent Evert-Jan Oppelaar is als trekker van dit project uitverkozen tot Onderwijspionier van 2015! Dit schooljaar gaat een nog grotere groep docenten verder met dit eigentijdse onderwijs.

NIEUWE HORECASCHOOL IN AMSTERDAM

In Amsterdam is Hubertus & Berkhoff, De Culinaire Vakschool van start gegaan. Het is een vmbo-opleiding voor leerlingen met interesse in Horeca, Brood, Banket en Toerisme. Deze school, gevestigd op de Zuidas in een gloednieuw modern schoolgebouw, heeft twee eigen lesrestaurants en een Grand Café, waarin de leerlingen ervaring kunnen opdoen. De nieuwe vmbo-horecaschool is een initiatief van twee gerenommeerde horecascholen, Hubertus Vakschool en De Berkhoff. Zij hebben hun krachten gebundeld in de nieuwe Culinaire Vakschool.

BËTADesignBRUGKLAS

Het Kaj Munk College in Hoofddorp heeft een bètadesignbrugklas voor leerlingen met een mavo/havo-advies. Daarna gaat de mavo verder met bètadesign. Het betekent dat je in groepjes samenwerkt aan een oplossing voor een probleem. Dat hoort bij het vak 'Onderzoek en ontwerpen'. Dezelfde school heeft ook een Technasium en een scienceklas voor vwo-leerlingen. Het is dan ook een Universumschool met extra aandacht voor bèta-onderwijs op alle niveaus. Dat zijn dus de technische en exacte vakken, op alle niveaus.

ZERNIKE COLLEGE: DRIE SCHOLEN

Het Zernike College opent per 1 augustus 2016 een nieuwe vmbo-locatie: het Montessori Vaklyceum in Groningen-Zuid. Daar komen alle leerlingen die vmbo of havo-XL volgen. Er verandert meer vanaf het schooljaar 2016-2017. Het Zernike College, een brede scholengemeenschap voor vmbo, havo en vwo in Groningen, Haren en Zuidlaren, wordt dan anders georganiseerd. Er komen drie scholen, die elk een eigen profiel en sfeer krijgen. Dat zijn:

- **Montessori Vaklyceum:** vmbo bb, kb en tl en havo XL in Groningen Zuid.
- **Montessori Lyceum Groningen:** havo en vwo. De onderbouw blijft gehuisvest aan de Helper Brink in Groningen en de bovenbouw aan de Kerklaan in Haren.
- **Harens Lyceum:** havo en vwo (inclusief Atheneum+). De onderbouw blijft gehuisvest op de Rummerinkhof in Haren en de Julianalaan in Zuidlaren, de bovenbouw en atheneum+ aan de Kerklaan in Haren. Het Harens Lyceum verzorgt óók vmbo-tl in Zuidlaren.

BLANKESTIJN 50 JAAR EN SPRINGLEVEND

Met een drukbezochte reünie in Laren heeft Instituut Blankestijn dit jaar het 50-jarig bestaan gevierd. Het is de oudste school voor particulier onderwijs in Nederland maar nog springlevend. Particuliere scholen ontvangen geen enkele subsidie, het onderwijs wordt door de ouders bekostigd.

Kenmerkend zijn de kleine klassen en de individuele aandacht. Bij Blankestijn zitten nooit meer dan acht leerlingen in een groep. De school staat in hartje Utrecht en telt rond de 80 leerlingen uit de wijde regio.

Die kunnen daar alle reguliere schooldiploma's halen. Anno 2015 komen veel

leerlingen naar dit instituut

om hogere cijfers voor het eindexamen te halen, om te worden toegelaten tot bepaalde vervolgoopleidingen. 'Daar moeten ze hard voor werken, maar de crux is dat wij leerlingen daarvoor weten te motiveren en zorgen dat ze plezier krijgen in het leren. Dan boeken ze ook resultaat', aldus rector Frans van Heijningen.

Goed voorbereid naar de open dag!

Door Marie-José van der Wielen

Kies jij voor de school waar al je vrienden naartoe gaan? Of ga je samen met je ouders op zoek naar een school die echt bij jou past? Als jij zelf wil onderzoeken wat een goede school voor jou is, ga dan een paar open dagen bezoeken. Dan krijg je snel een goed beeld van een school.

Scholen organiseren open dagen omdat ze je graag eens binnen laten kijken. Dan kun je zien hoe het gebouw eruit ziet, waar de kluisjes zijn en of er een tafelfuotbalspel in de aula staat. Maar de open dag is ook een prima kans om antwoorden te vinden op alle vragen die jij en je ouders hebben over deze school.

WAT WIL JE WETEN?

Bedenk voor je naar een open dag gaat wat je van je nieuwe school verwacht. Wil je een kleine of een grote school? Vind je het belangrijk dat je er veel kunt sporten, of ben je juist geïnteresseerd in extra creatieve vakken zoals muziek, dans of toneel? Wil je thuis je huiswerk maken of zoek je een school waar je huiswerkbegeleiding krijgt? Of wil je een school zonder huiswerk? Leraren en leerlingen leggen je graag uit hoe het er op hun school aan toe gaat. Vaak krijg je ook een folder waarin alle informatie staat. Handig, kun je die thuis nog eens rustig doorlezen. Dat maakt het gemakkelijker om de scholen die je gezien hebt met elkaar te vergelijken.

TEST DE LES

Sommige scholen geven proeflessen. Dat is leuk want zo krijg je een idee hoe al die nieuwe vakken op de middelbare school zijn. Je hoort wel eens dat de leraren op de open dag veel aardiger doen en dat de lessen normaal veel saai zijn. Dat klopt wel een beetje, maar toch krijg je zo al een beeld van de lessen. Je ziet bijvoorbeeld met welke boeken er wordt gewerkt, of er veel met de computer wordt gedaan en hoe de lokalen zijn ingericht.

KIJK VERDER DAN JE NEUS LANG IS!

Op een open dag probeert een school natuurlijk reclame te maken. Ze laten je graag zien wat er allemaal mogelijk is. Schoolreisjes, excursies, sport- of filmclubjes, bijvoorbeeld. Toch zijn dat niet de belangrijkste dingen als je een school gaat kiezen. Het is interessanter om te weten hoe de school je gaat helpen als je problemen hebt. En wat doet de school als je goed je best doet maar toch slechte cijfers haalt? Krijg je dan extra bijles? Het is goed om te weten of een school alleen naar je cijfers kijkt, of dat ze het ook belangrijk vindt hoe het met je gaat. Je bent tenslotte op zoek naar een school die precies bij jou past.

VRAAG HET AAN LEERLINGEN!

Op open dagen zijn ook altijd leerlingen aanwezig. Vraag hen gewoon wat zij van hun school vinden. Ze vinden het vaak erg leuk om daar over te vertellen. En meestal zijn ze hartstikke eerlijk zodat je goede informatie krijgt.

Neem onze checklist mee. Zo vergeet je niets! Kijk op de volgende pagina's!

TIPS VOOR LEERLINGEN

- Wees kritisch. Kies niet voor de school met het leukste cadeautje.
- Denk aan je toekomst. Wat wil je bereiken? Kan dat op deze school?
- Vraag leerlingen wat ze van de school vinden. Wat is oké, wat niet?
- Proef de sfeer. Voel jij je op je gemak op deze school?

HEB JIJ IETS EXTRA'S NODIG?

Misschien heb je dyslexie of ADHD of iets anders waarmee de school rekening moet houden. Ga dan op zoek naar de zorgcoördinator of de remedial teacher. Zij kunnen je uitleggen hoe de school jou helpt en welke regels er zijn. Als je extra begeleiding nodig hebt, is het heel belangrijk om te weten of de school die kan bieden. Informeer of je met een leerling of zijn ouders kunt praten die hetzelfde heeft als jij. Hoor je het ook nog eens een keer van een ander!

GEZONDE SCHOOL

Per dag zit je heel wat uurtjes op school. Kijk daarom ook eens naar het gebouw. Is het een beetje fris? Kunnen de ramen open? Zeker als je last hebt van allergieën is het slim om te kijken wat voor gordijnen er hangen en wat er op de vloer ligt. Neem een kijkje in de kantine. De meeste scholen willen graag dat hun leerlingen gezond snacken. Kun je meteen checken of dat op jouw toekomstige school ook het geval is!

*Gerard,
vader van Frits (13)*

"Frits is vaak afgeleid en afwezig. Op de open dag heb ik goed geïnformeerd naar de manier waarop de school hiermee omgaat. Pas bij de vierde school kreeg ik een bevredigend antwoord. Mijn advies: neem geen genoegen met vage toezeggingen. Vraag door!"

*Win je schoolspullen!
Maak de leukste foto's op je open dagen en stuur ze in.*

Kijk op pagina 68.

Tips voor ouders Zó vind je de juiste school

- Selecteer een aantal scholen die bij het niveau van je kind passen.
- Kijk naar je kind. Welke school past bij je toekomstige brugklasser?
- Vraag bij andere ouders naar hun ervaringen met de school.
- Kijk hoe de docenten met de leerlingen omgaan.
- Zoek op hoe het met de onderwijskwaliteit van de school zit. Kijk hiervoor op www.onderwijsinspectie.nl
- Informeer hoe de school omgaat met lesuitval, teltaakomers en spijbelen.
- Laat je kind niet helemaal vrij in de keuze voor de school. Je kind kan de consequenties van zijn keuze soms lastig overzien.

Win al jouw schoolspullen met de VO gids

Ga jij straks helemaal voor niks je schoolspullen bestellen?

Doe mee met deze fotowedstrijd en maak kans op een pakket gratis schoolspullen!

Doe mee met deze wedstrijd en maak kans op een pakket gratis schoolspullen (t.w.v. € 100,-). Kijk op www.scholierenshop.nl en maak alvast je keuze! Gratis agenda, een Eastpak tas en coole O'Neill map? Het kan allemaal!

Maar je moet er wel wat voor doen! Dat is makkelijker dan je denkt. Je gaat vast wel naar een open dag van één of meer van je favoriete scholen toe. Maak een leuke foto op een open dag met een herkenbaar element van de school én de VO Gids in beeld. Hoe gekker hoe beter.

 SCHOLIERENSHOP

Je mag net zo vaak meedoen als je wil, maar per open dag één foto. Je mag dus meerdere foto's sturen, maar wel van verschillende open dagen op verschillende scholen. Mail je foto naar opendagactie@devogids.nl en klaar ben je. De vijf beste inzenders ontvangen hun schoolspullen voor het nieuwe schooljaar 2016-2017 helemaal voor niks! Inzenden voor 1 mei 2016.

Kijk op www.devogids.nl/opendagactie voor tips en voorwaarden.

Checklist

voor ouders & kids

69

Neem die checklist mee naar de open dag!

Een school kiezen doe je niet zomaar!

Zó vul je de checklist in

Geef bij elke stelling een beoordeling van 1, 2 of 3. Een 1 betekent dat de stelling niet van toepassing is op de school. Een 3 betekent dat het wel van toepassing is op de school. Een score van 2 zit er dus tussenin. Als je een onderwerp totaal niet belangrijk vindt, vul dan bij alle scholen een nul in.

Tel aan het eind de punten op en de school met de meeste punten heeft jouw eerste voorkeur. Het leukste is om de lijst samen met je ouders of vrienden/vriendinnen in te vullen. Dan kun je gezamenlijk tot een goede beslissing komen. Veel succes!

De redactie van de VO Gids heeft een handige lijst samengesteld van aspecten die van belang zijn bij de keuze voor een geschikte school. Er is een lijst voor jou en één voor je ouders. Ze staan op de volgende twee pagina's. Neem je VO Gids mee naar een open dag en vul de lijsten in. Hiernaast vind je een toelichting. Als je alles hebt ingevuld, wordt de keuze straks makkelijker!

Kijk snel op de volgende pagina's →

Checklist Open dag en Schoolkeuze voor jou

70

VUL HIER DE SCHOLEN IN DIE JE BEZOEKT.

School 1	
School 2	
School 3	
School 4	
School 5	

EVEN PRAKTISCH	SCHOOL 1	SCHOOL 2	SCHOOL 3	SCHOOL 4	SCHOOL 5
Deze school is voor mij goed bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer.					
De school ziet er leuk en netjes uit.					
Er is een goede fietsenstalling.					
Tijdens de pauzes kan ik naar buiten.					
Er zijn kluisjes en een goede garderobe.					
LEUKE SCHOOL?					
Ik voel me op deze school op mijn gemak.					
Ik ken al andere kinderen.					
De leraren lijken me aardig.					
De leerlingen gaan leuk met elkaar om.					
In en buiten de lessen wordt gebruik gemaakt van een (eigen) Ipad of laptop.					
EEN GOEDE START					
Voor de grote vakantie maak ik al kennis met mijn mentor/klasgenoten/klassenleraar.					
Aan het begin van de brugklas gaan we al op kamp.					
De klas maakt afspraken hoe we met elkaar omgaan.					
Ze leren mij hoe ik om moet gaan met een agenda/ plannen.					
DE REGELS					
Ik mag mijn mobieltje mee naar school nemen/ gebruiken.					
Ik mag een pet op of hoofddoek om.					
Deze school treedt goed op tegen pestkoppen.					
Ik vind de regels bij te laat komen, misdragen of spijbelen rechtvaardig.					
LEREN IN DE BRUGKLAS					
De klassen zijn niet te groot.					
Ik kan hier ook met de computer van school werken.					
In en buiten de lessen wordt gebruik gemaakt van een (eigen) Ipad of laptop.					
Ze letten erop dat je niet te veel huiswerk krijgt.					
Ze helpen ook met je huiswerk in een speciale klas (zoals huiswerkbegeleiding of keuzewerktijduren).					
Als je goed mee kunt, mag je vooruit werken of krijg je extra werk.					
Er zijn meerdere leraren die hetzelfde vak geven. Als ik het niet begrijp, kan een ander het uitleggen.					
Er zijn bijzondere vakken die ik leuk vind zoals Spaans, Russisch, dans of drama.					
Deze school houdt rekening met een probleem dat ik heb (b.v. dyslexie of dyscalculie).					
CIJFERS, RAPPORTEN EN MEER					
Ze laten me wennen aan de eerste proefwerken door minder streng te rekenen.					
De leraren houden rekening met proefwerken van andere vakken.					
Ik kan via het internet mijn cijfers zien.					
Als ik een toets verpruts, krijg ik een herkansing.					
Ik heb het gevoel dat ze me echt gaan helpen om goede cijfers te halen en over te gaan. Ook al vind ik het best zwaar.					
EN NA DE LES...					
Deze school organiseert ook leuke feesten.					
Er zijn (veel) activiteiten na school (denk aan sporttoernooien, filmavonden, bowlen).					
Deze school doet leuke culturele dingen na school (museum, theater etc).					
Ze hebben een uitwisselingsprogramma met buitenlandse scholen.					
SUBTOTALEN, TEL PER ONDERWERP DE PUNTEN OP EN VUL ZE HIERONDER IN.					
Even praktisch					
Leuke school?					
Een goede start					
De regels					
Leren in de brugklas					
Cijfers, rapporten en meer					
En na de les...					
TOTAAL					

Lees eerst de uitleg op de vorige pagina!

School 1	
School 2	
School 3	
School 4	
School 5	

Checklist Open dag en Schoolkeuze voor Ouders

SCHOOL EN OMGEVING	SCHOOL 1	SCHOOL 2	SCHOOL 3	SCHOOL 4	SCHOOL 5
De school is goed en veilig bereikbaar met fiets of het openbaar vervoer.					
De kinderen mogen in de pauze niet van het schoolterrein af en er is toezicht.					
Het schoolgebouw en het terrein zien er verzorgd uit.					
De leerlingen zitten in één gebouw.					
De sportzalen en velden zijn (vlak) bij de school.					
DE OPEN DAG					
Het was mij goed duidelijk hoe de open dag georganiseerd was.					
Ik kreeg de gelegenheid om vragen te stellen.					
Ik kreeg de gelegenheid om leerlingen op school te spreken.					
De sfeer was prettig.					
DE ORGANISATIE VAN DE SCHOOL					
Het type brugklas past bij mijn kind (b.v. vbmo/mavo/havo combi of combi havo/vwo).					
Het aantal leerlingen per klas vind ik acceptabel.					
De rol van de mentor of klassenleraar vind ik duidelijk en goed.					
De omgang met te laat komen en spijbelen vind ik goed.					
Het overblijven is goed georganiseerd.					
De school gaat goed en slim om met straffen en belonen.					
De ouderbijdrage is acceptabel voor mij.					
DE BEGELEIDING					
Wij (ik of mijn kind) kunnen al vóór het begin van het schooljaar kennismaken met de mentor of klassenleraar.					
Er zijn kennismakingsdagen of een schoolkamp aan het begin van de brugklas.					
Het aantal ouderavonden en de tijdstippen vind ik goed.					
De begeleiding van kinderen met dyslexie of dyscalculie is goed.					
Er is extra aandacht voor mijn kind door speciale zorg die hij/zij nodig heeft, ondersteund door remedial teacher, ambulante begeleider of zorgcoördinator.					
De school treedt goed op tegen pesten.					
Er zijn bijspijkeringen voor vakken waar mijn kind het moeilijk mee heeft.					
Huiswerkbegeleiding is mogelijk en goed geregeld.					
DE LESSEN					
Er zijn extra keuzevakken of bijzondere vakken, zoals Spaans, Russisch, dans, drama e.d.					
Aan snelle leerlingen wordt verdiepingsstof aangeboden.					
Op deze school wordt goed gewerkt met computers.					
De school biedt speciale lessen die precies bij mijn kind passen.					
Er is tweetalig onderwijs.					
De docenten stemmen de hoeveelheid huiswerk op elkaar af.					
Over het aantal toetsen is nagedacht en wordt onderling afgestemd.					
De wijze waarop het toetsen wordt georganiseerd, spreekt mij aan (b.v. toetsweken e.d.)					
DE RESULTATEN					
De ouders hebben inzage in het leerlingvolgsysteem of de cijferadministratie.					
De school houdt rekening met aanpassingsproblemen in het begin (b.v. minder strenge normering bij toetsen).					
De wijze waarop de overgang wordt bepaald (weging van vakken, combinatie van cijfers), vind ik acceptabel en eerlijk.					
Tussentijds krijg ik een seintje als het misgaat.					
De doorstroom- en/of terugstroommogelijkheden zijn goed.					
BUITENSCHOOLESE ACTIVITEITEN					
Er zijn sportieve of creatieve activiteiten na schooltijd.					
De leerlingen gaan met school naar het theater of museum (of hebben andere culturele activiteiten).					
De bijdrage voor buitenschoolse activiteiten vind ik acceptabel.					
SUBTOTALEN, TEL PER ONDERWERP DE PUNTEN OP EN VUL ZE HIERONDER IN.					
School en omgeving					
De open dag					
De organisatie van de school					
De begeleiding					
De lessen					
De resultaten					
Buitenschoolse activiteiten					
TOTAAL					

TROTS OP HET OPENBAAR ONDERWIJS.

School!week 2016. De campagneweek
van het openbaar onderwijs 21-25 maart.

Thema 2016: 'voor elkaar'

De week van 21 t/m 25 maart 2016 staat in het teken van goed openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs voor elkaar.

VOS/ABB organiseert allerlei activiteiten. Doet u ook mee?

Meer informatie

www.openbaaronderwijs.nu

@ikbenwelkom

v o s) a b b

De SchoolWijzer geeft je een goed overzicht van de scholen in jouw regio. De meeste scholen zijn bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wil reizen. Check vooral ook de websites van de genoemde scholen voor meer informatie. Via de website van de VO Gids kun je deze ook allemaal vinden.

Na het overzicht van scholen vind je de presentatiepagina's van de scholen die graag hun onderwijsaanbod uitgebreid aan je willen laten zien. Deze bijzondere scholen willen je laten weten wat zij voor je kunnen betekenen. Bezoek vooral de open dagen van deze scholen.

En ... kijk vooral verder dan die school in de buurt! Je kiest een school niet voor een jaartje, maar voor minimaal 4 jaar. De verschillen tussen de scholen zijn groot, er valt wat te kiezen! Veel scholen kun je ook met het openbaar vervoer snel, droog en veilig bereiken. Dat lijkt in het begin natuurlijk wel een beetje eng, maar dat is gewoon een kwestie van wennen.

Inhoudsopgave SchoolWijzer

SCHOOLWIJZEROVERZICHT

Vanaf deze pagina vind je scholen in jouw omgeving 2

PRESENTATIEPAGINA'S SCHOLEN

Deze scholen willen je graag laten zien wat zij voor jouw toekomst kunnen betekenen

De vrijeschool, mogen zijn wie je bent	8
Adriaan Roland Holtschool	10
Berger Scholengemeenschap	12
Clusius College	14
CSG Jan Arentsz	16
De Viaan	18
Expertisecentrum Onderwijs Noord-Kennemerland	19
Focus	20
Murmellius Gymnasium	21

Huygens College Heerhugowaard	22
OSG Willem Blaeu	24
Petrus Canisius College	26
Regius College Schagen	28
RSG Wiringherlant	30
Samenwerkende Scholen Velsen e.o.	32
Duin en Kruidberg mavo	34
Gymnasium Felisenum	35
Ichthus Lyceum	36
Maritiem College IJmuiden	37
Technisch College Velsen	38
Vellesan College	39
Stedelijk Dalton College Alkmaar	40
Trinitas College	42
Van der Meij College	44

SchoolWijzer

Noord-Kennemerland

2

De VO Gids presenteert de vo-scholen bij jou in de buurt en soms iets verder! Je komt immers overal met fiets of openbaar vervoer. De keuze is groot; kies dus bewust! Lees ook de presentaties van de scholen op de volgende pagina's.

Bijzondere scholen die graag met je kennismaken. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wilt reizen.

naam	VWO	HAVO	VMBO				PRO / Praktijkonderwijs	richting afkorting*	adres	gemeente	telefoon
			VMBO-TL	VMBO-GL	VMBO-KB	VMBO-BB					
Adriaan Roland Holtschool	●	●	●				ANT	Loudelsweg 38	BERGEN NH	072 589 72 19	
Atlas College Copernicus SG	●	●	●				00	Nieuwe Steen 11	HOORN NH	022 923 63 44	
Atlas College OSG West-Friesland	●	●	●				00	Bontekoestraat 3	HOORN NH	022 924 62 64	
Atlas College SG Newton			●		●	●	00	Dampden 22	HOORN NH	022 955 20 10	
Berger Scholengemeenschap BSG	●	●	●				00	Rondelaan 34	BERGEN NH	072 589 41 18	
Beroepsonderwijs aan Zee					●	●	AB	Drs. F. Bijlweg 10	DEN HELDER	022 354 03 05	
Clusius College Alkmaar				●	●	●	AB	Drechterwaard 10	ALKMAAR	072 561 09 34	
Clusius College Castricum				●	●	●	AB	Oranjelaan 2a	CASTRICUM	025 165 36 00	
Clusius College Heerhugowaard				●	●	●	AB	Deimoslaan 11	HEERHUGOWAARD	072 571 30 51	
Clusius College Hoorn				●	●	●	AB	Blauwe Berg 1a	HOORN NH	022 925 94 84	
Clusius College Purmerend				●	●	●	AB	Aletta Jacobslaan 1	PURMEREND	029 945 45 45	
Clusius College Schagen				●	●	●	AB	De Boomgaard 9	SCHAGEN	022 421 27 25	
CSG Jan Arentsz	●	●	●	●	●	●	PC	Mandenmakerstraat 11	ALKMAAR	072 518 76 76	
CSG Jan Arentsz Langedijk	●	●	●				PC	Bosgroet 14	LANGEDIJK	022 634 36 45	
De Viaan (praktijkonderwijs)						●	00	Havinghastraat 11	ALKMAAR	072 511 52 13	
Duin en Kruidberg mavo		●	●				00	Nicolaas Beetslaan 3	DRIEHUIS	025 551 05 26	
ECO Noord Kennemerland			●	●	●	●	00	Slochterwaard 179 179	ALKMAAR	072 540 18 18	
Focus						●	00	Umbriellaan 1	HEERHUGOWAARD	072 540 02 05	
Gymnasium Felisenum	●						00	Van Hogendorpstraat 2	VELSEN-ZUID	025 554 57 10	
Huygens College Heerhugowaard locatie Bergmolen	●	●	●				00	Bergmolen 13	HEERHUGOWAARD	072 576 57 00	
Huygens College Heerhugowaard Locatie Umbriellaan					●	●	00	Umbriellaan 3	HEERHUGOWAARD	072 576 57 00	
Ichthus Lyceum Driehuis	●	●					IC	Wolff en Dekenlaan 1	DRIEHUIS	025 554 64 00	
Junior College	●	●	●		●	●	AB	Akkerbouwstraat 1	DEN HELDER	022 354 03 10	
Luzac Haarlem	●	●	●				AB	Zijlweg 148c	HAARLEM	023 527 69 48	

* Richting: AB: Algemeen Bijzonder, OO: Openbaar Onderwijs, PC: Protestants Christelijk, RK: Katholiek, OEC: Oecumenisch, IC: Interconfessioneel, GER: Gereformeerd, REF: Reformatorisch, ANT: Antroposofisch.

De VO Gids heeft alle scholen in de gelegenheid gesteld de actuele gegevens t.b.v. de VO Gids en de SchoolWijzer beschikbaar te stellen. Ondanks een zorgvuldige verwerking van de gegevens kunnen wij niet garanderen dat alle gegevens correct zijn. De VO gids is daarom niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden. Wij hanteren in de SchoolWijzer de volgorde: deelnemers aan de VO Gids bovenaan (blauw/witte tabel), gevolgd door scholen die uitsluitend zelf gegevens hebben verstrekt (roze/witte tabel). In enkele gevallen zijn deze gegevens uit openbare bronnen verkregen (grijs/witte tabel). Door het grote aanbod van scholen kan de opname van scholen in de roze en witte tabel beperkt zijn. Kijk voor een compleet overzicht op de [vogids.nl](http://www.devogids.nl).

Voor meer informatie kijk op de presentatiepagina's verderop en ga naar www.devogids.nl

3

website	Overig aanbod	Waarom kiezen voor deze school?*
arh.nl	Alg. sociale vaardigh., Cambridge Engels, Cultuurklas, Dans, Huiswerkbegele. ~ Cambridge Engels (voor VWO) ~ Leren én inspireren.	Hier krijg je alle lesstof die je nodig hebt om straks een diploma te halen. Maar dat is niet ons enige doel. Om aansluiting bij de toekomst te houden, moet je eigenlijk je hele leven blijven leren. En dus proberen we je ook plezier in leren bij te brengen. Als je van je hobby je beroep maakt, hoef je nooit echt te werken. Volg je eigen interesses!
copernicus.atlascollege.nl	Chinees, Europese samenw., Huiswerkbegele., Sportklas ~ Sport Accent Klassen, Wereldklas	Onze school is vernoemd naar de astronoom Copernicus, omdat we van nieuwsgierigheid en leren houden. We vinden het belangrijk dat jij ontdekt waar je goed in bent. Daarom laten we je veel verschillende dingen doen en beleven. Intussen zien wij wat je nodig hebt om zo ver mogelijk te komen. Daar doen we onze uiterste best voor.
osg.atlascollege.nl	Cambridge Engels ~ Fast Lane English (extra Engels), cultuurstroom	De OSG West-Friesland is een school die onderwijs biedt op mavo-, havo-, atheneum- en gymnasiumniveau. Als je graag wilt leren in een omgeving waarin je wordt uitgedaagd het beste uit jezelf te halen, waarin je jezelf kunt zijn en waarin jouw mening er ook echt toe doet, dan is de OSG dé school voor jou.
newton.atlascollege.nl	LW00 ~ vmbo-breed	SG Newton is een actieve school voor leerlingen met een mavo, kader, basis of een gemengd advies. Als dat voor jou geldt, zou je het bij ons wel eens goed naar je zin kunnen hebben. Wat je ook doet, je bent vaak praktisch bezig in de TalentFactory en natuurlijk ook tijdens de 'gewone' lessen.
berger-sg.nl	Cambridge Engels, Europese samenw., Huiswerkbegele., Muziek, Theater, Universitaire samenw. ~ Examen mogelijk in mu-te-tw-ha ~ Kunst en cultuur	
scholenaanzee.nl	Cultuurklas, Huiswerkbegele., LW00, MBO samenw., Sportklas	Beroepsopleiding aan Zee is een moderne, gedegen en kleinschalige school. Verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en respect staan centraal. Door het geven van goed onderwijs en het bieden van begeleiding en zorg kun je je optimaal ontwikkelen. School moet een plek zijn waar je je thuis voelt en waar het fijn is om naar toe te gaan.
clusius.nl/vmbo/alkmaar	MBO samenw.	Het Clusius College: groen licht voor succes. Het Clusius College leidt op voor leven en werken in een groene wereld. Dat doen we met aantrekkelijke vmbo- en mbo-opleidingen, waarbij we veel aandacht schenken aan natuur, duurzaamheid, voeding en leefomgeving.
clusius.nl/vmbo/castricum		
clusius.nl/vmbo/heerhugowaard		
clusius.nl/vmbo/hoorn	International Learning, KookLokaal, Paardenklas ~ Techniekklas, Kunstklas	
clusius.nl/vmbo/purmerend		
clusius.nl/vmbo/schagen	Toneelmakerschool	
ja.nl	Alg. sociale vaardigh., Cambridge Engels, Dans, Europese samenw., HBO samenw., Huiswerkbegele., ICT klas, LW00, Muziek, Spaans, Universitaire samenw., Vwo+ ~ Pre University VU, keurmerk WON en ELOS ~ Technasium ~ Chromebookklas, JA Doen!	Een leerling met een goed zelfbeeld kan méér?
ja.nl	Alg. sociale vaardigh., Cambridge Engels, Cultuurklas, Huiswerkbegele., Muziek, Sportklas, Theater, Universitaire samenw. ~ Cultuur ~ CultuurProfielSchool, Technasium ~ Sport, VU Pre-University	
de-viaan.nl		
duinenkruidbergmavo.nl	Onderwijs met gebruik van iPad	De Duin en Kruidbergmavo is een kleinschalige school, waar de persoonlijke aandacht voor leerlingen hand in hand gaat met goed onderwijs. In de onderbouw wordt gebruik gemaakt van iPads waarop al het lesmateriaal staat. Het gebruik van iPads is een middel om nog beter maatwerk aan te bieden. Slagingspercentage in 2014-2015 was 99%.
econk.nl	LW00	
focus-heerhugowaard.nl		
felisenum.nl		Kleine school, iedereen kent elkaar, veilige sfeer
huygens.nl	Anglia Masterclass, Businessklas, LW00, Sportklas, Theater	kwalitatief goed onderwijs - breed onderwijsaanbod - kleinschalig - meer dan onderwijs alleen - persoonlijk en vriendelijk
huygens.nl	Anglia Masterclass, LW00, Sportklas, Theater	
ichthuslyceum.nl	Technasium	
scholenaanzee.nl	Cultuurklas, Huiswerkbegele., LW00, Sportklas	Het Junior College is een jonge, gezonde school met een sterk sportprofiel. Het is een kleinschalige school waar je gekend en gehoord wordt en er heerst een veilige en ontspannen sfeer. Er zitten alleen leerlingen uit de onderbouw van beroepsopleiding en mavo (leerjaar 1 + 2) en havo en atheneum (leerjaar 1, 2 en 3).
luzac.nl	Huiswerkbegele. ~ Levenskunde ~ Particulier onderwijs	Bij Luzac Haarlem leer je veel en heb je een leuke schooltijd. De klassen zijn klein en je maakt al je huiswerk af op school.

** Scholen is de mogelijkheid geboden om zelf aan te geven hoe zij zich onderscheiden.

De VO Gids presenteert de vo-scholen bij jou in de buurt en soms iets verder! Je komt immers overal met fiets of openbaar vervoer. De keuze is groot; kies dus bewust! Lees ook de presentaties van de scholen op de volgende pagina's.

Bijzondere scholen die graag met je kennismaken. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wilt reizen.

naam	VWO	HAVO	VMBO				PBO / Praktijkonderwijs	richting afkorting*	adres	gemeente	telefoon
			VMBO-TL	VMBO-GL	VMBO-KB	VMBO-BB					
Lyceum aan Zee	●	●					AB	Drs. F. Bijlweg 6	DEN HELDER	022 354 03 15	
Maritiem College IJmuiden				●	●	●	OO	Briniostraat 10	VELSEN	025 554 69 00	
Mavo aan Zee			●				AB	Drs. F. Bijlweg 21	DEN HELDER	022 354 03 20	
Murmellius Gymnasium	●						OO	Bergerhout 1	ALKMAAR	072 527 20 72	
OSG De Hogeberg	●	●	●		●	●	OO	Haffelderweg 40	TEXEL	022 231 21 21	
OSG Willem Blaeu	●	●	●		●	●	OO	Robonsbosweg 11	ALKMAAR	072 512 24 77	
PCC Bergen	●	●	●		●		RK	Geestweg 19	BERGEN NH	072 581 34 37	
PCC Fabritius	●	●	●	●			RK	Fabritiusstraat 1	ALKMAAR	072 518 18 18	
PCC Heiloo	●	●	●		●		RK	De Dors 2	HEILOO	072 533 27 80	
Petrus Canisius College	●	●					RK	Blekerskade 11	ALKMAAR	072 535 35 40	
PCC Oosterhout				●	●	●	RK	Vondelstraat 41	ALKMAAR	072 541 03 33	
Praktijkschool Westfriesland Locatie Hoorn						●	AB	Gording 124	HOORN NH	022 921 94 87	
Regius College Emmalaan					●	●	OO	Emmalaan 2	SCHAGEN	022 429 78 41	
Regius College Hofstraat					●	●	OO	Hofstraat 11	SCHAGEN	022 429 78 41	
Regius College Oranjelaan			●				OO	Oranjelaan 2	SCHAGEN	022 429 78 41	
Regius College Wilhelminalaan	●	●					OO	Wilhelminalaan 4	SCHAGEN	022 429 78 41	
RSG Wiringherlant	●	●	●		●	●	OO	Dokter Tamsmalaan 1a	HOLLANDS KROON	022 751 38 30	
Rudolf Steiner College Haarlem	●	●	●				ANT	Engelandlaan 2	HAARLEM	023 536 13 78	
Stedelijk Dalton College Alkmaar	●	●	●		●	●	OO	Arubastraat 4	ALKMAAR	072 562 50 00	
Tabor College Locatie d'Ampte			●	●	●	●	RK	Berkhouterweg 5	HOORN NH	022 928 41 51	
Tabor College Locatie Oscar Romero	●	●	●				RK	Bouwsteen 1	HOORN NH	022 928 56 85	
Tabor College Locatie Werenfridus	●	●					RK	De Keyzerstraat 1	HOORN NH	022 928 58 28	
Technisch College Velsen				●	●	●	AB	Briniostraat 12	VELSEN	022 554 69 00	

* Richting: AB: Algemeen Bijzonder, OO: Openbaar Onderwijs, PC: Protestants Christelijk, RK: Katholiek, OEC: Oecumenisch, IC: Interconfessioneel, GER: Gereformeerd, REF: Reformatorisch, ANT: Antroposofisch.

De VO Gids heeft alle scholen in de gelegenheid gesteld de actuele gegevens t.b.v. de VO Gids en de SchoolWijzer beschikbaar te stellen. Ondanks een zorgvuldige verwerking van de gegevens kunnen wij niet garanderen dat alle gegevens correct zijn. De VO gids is daarom niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden. Wij hanteren in de SchoolWijzer de volgorde: deelnemers aan de VO Gids bovenaan (blauw/witte tabel), gevolgd door scholen die uitsluitend zelf gegevens hebben verstrekt (roze/witte tabel). In enkele gevallen zijn deze gegevens uit openbare bronnen verkregen (grijs/witte tabel). Door het grote aanbod van scholen kan de opname van scholen in de roze en witte tabel beperkt zijn. Kijk voor een compleet overzicht op de [vogids.nl](http://www.devogids.nl).

Voor meer informatie kijk op de presentatiepagina's verderop en ga naar www.devogids.nl

5

website	Overig aanbod	Waarom kiezen voor deze school?*
scholenaanee.nl	Cultuurklas, Europese samenw., Huiswerkbegeleider, Sportklas~ VECON Business School~ Universumschool	Op het lyceum wordt het onderwijs aangeboden binnen kleinschalige onderwijsteams. In deze vertrouwde omgeving kun je je als leerling snel thuisvoelen. Er is veel aandacht voor individuele verschillen en het zoeken naar maatwerk voor leerlingen. Het UniqXL-concept biedt extra uitdaging aan (hoogbegaafde) vwo-leerlingen.
maritiemcollegeijmuiden.nl	Alg. sociale vaardigh., Europese samenw., HBO samenw., Huiswerkbegeleider, LWOO, MBO samenw.~ van LWOO tot Maritiem Mavo. Huisvesting, vanaf klas 1 mogelijk wonen op school.~ Vakcollege~ Maritiem	Als je het leuk vindt om op het water te zijn en als je goed bent in praktisch bezig zijn. Op onze school leer je door te doen. We noemen dat 'Manuele Intelligentie'.
scholenaanee.nl	Cultuurklas, Huiswerkbegeleider, LWOO, Sportklas	Mavo aan Zee: de school waar je gezien en gehoord wordt. Het is kleinschalige, fijne school. Persoonlijke aandacht en je de kans geven je te ontwikkelen is erg belangrijk. Je wordt op verschillende manieren uitgedaagd om te leren. We willen dat je een leuke en onvergetelijke schooltijd hebt, waar je later met plezier aan terugdenkt.
murmellius.nl		
dehogeberg.nl	LWOO	OSG De Hogeberg is een kleinschalige, kleurrijke en creatieve eilandschool. Uniek gelegen aan de voet van de Hoge Berg op Texel. De school wordt kleiner, het aanbod blijft groot(s).
willemblaeu.nl	Europese samenw., Huiswerkbegeleider, LWOO~ topsporttalentschool voor aankomende topsporters~ Tweetalig onderwijs~ SportXtra en Voetbalacademie	Zoek, ontdek, leer en verbeter door te oefenen' is onze gevelspreuk.
pcc.nu	Anglia Masterclass, Sportklas	Een ambitieuze, sportieve (sportklassen!) én gezellige kleinschalige school, met prima onderwijsresultaten.
pcc.nu	Anglia Masterclass, MBO samenw.	Hypermoderne school in monumentaal pand, fijne sfeer, prima resultaten en gedurende de eerste twee schooljaren ook het bijzondere lesvak 'Science, Design & Media'!
pcc.nu	Anglia Masterclass, Sportklas	PCC Heiloo is een onderbouwvestiging met leerlingen van dezelfde leeftijd, een school met sportklassen waar iedereen elkaar kent. In twee jaar tijd leren we je om zelfstandig te werken door middel van zelfstandige werkuren en een studiep-lanner. En: we hebben een spiksplinternieuw schoolgebouw!!
pcc.nu	Anglia Masterclass, Cambridge Engels, Chinees, Europese samenw., HBO samenw., Huiswerkbegeleider, Sportklas, Universitaire samenw., Vwo+~ vwo-Xtra	Vwo-Xtra is een laptopklas voor bijzonder leergierige kinderen met een volledig vwo-advies. Er wordt geleerd volgens het principe van de meervoudige intelligentie en op het curriculum staan bijzondere vakken zoals Chinees, Arts en Science.
pcc.nu	LWOO, MBO samenw.~ Vakcollege~ Vakcollege-opleidingen!	Ondernemende school met twee vakcolleges, voor leerlingen die nu al weten dat ze later de techniek in willen, of juist met mensen willen werken.
praktijkschoolwv.nl		
regiuscollege.nl		Het Regius College: kleinschaligheid in een prettige, groene en veilige omgeving aan de rand van de vriendelijke stad Schagen.
regiuscollege.nl		
regiuscollege.nl		
regiuscollege.nl		
wiringherlant.nl	Cambridge Engels, Europese samenw., Huiswerkbegeleider, MBO samenw., Sportklas~ ELOS-school	rsg Wiringherlant biedt een kleinschalige en veilige leeromgeving. Sinds augustus 2013 is de school gehuisvest in een prachtig nieuw gebouw. De school biedt een kleinschalige leeromgeving. Door de verschillende brugklastypen en de goede begeleiding is er voor elke leerling een leerroute op maat.
rscollge.nl	LWOO~ Vrijeschool onderwijs~ Muziek, Drama, Beeldend, Dans	Leerlingen zo naar hun volwassenheid toe begeleiden, dat zij als vrij denkende mensen hun eigen maatschappij vorm kunnen gaan geven.
daltonalkmaar.nl	Cambridge Engels, Cultuurklas, Dans, LWOO, MBO samenw., Muziekklas, Spaans, Theater~ Muziektheaterklas, dans en drama	Wij zijn een Daltonschool met veel individuele aandacht en kansen voor leerlingen van LWOO tot hoogbegaafd.
tabor.nl	Alg. sociale vaardigh., Anglia Masterclass, Europese samenw., LWOO, MBO samenw., Sportklas, Theater~ LOOT-school, Btec, Vakcolleges~ Vakcollege	Topsport Talent School (LOOT), Brede Interesse Klas (BIK), Sportklas, VakcollegeTechniek en Vakcollege Zorg, Btec, De Nieuwe Mavo met mogelijkheid voor lo2, drama en een beroepsgericht vak, Tabor Xtra (sport en cultuurprogramma) In leerjaar 3 en 4 veel keuzes in leeroutes in Zorg & Welzijn, Techniek, Economie en Dienstverlening & Producten
tabor.nl	Cultuurklas, Europese samenw., HBO samenw., Huiswerkbegeleider, Muziekklas, Spaans, Sportklas, Universitaire samenw.~ LOOT-school~ VECON Business School	Topsport Talent School (LOOT), Universumschool, Wetenschapsoriëntatie, Spaans, sportlijn, cultuurlijn, Oscar Exact, Tabor Xtra (sport- en cultuurprogramma)
tabor.nl	Europese samenw., Spaans, Universitaire samenw.~ LOOT-school Tabor sportscholen~ Tweetalig onderwijs	Topsport Talent School (LOOT), Senior TTO-school (Tweetalig onderwijs op havo en vwo, onderbouw en bovenbouw), JetNed-school, Unesco-school, Tabor Xtra (sport en cultuurprogramma)
technischcollegevelsen.nl	Alg. sociale vaardigh., Europese samenw., Huiswerkbegeleider, LWOO, MBO samenw.~ Vakcollege en Technische MAVO~ Vakcollege~ Onderwijs concept "Ons Leren"	Als je goed bent in werken met je handen en het leuk vindt om op die manier te leren in het vmbo. Wij noemen dat manuele intelligentie!

** Scholen is de mogelijkheid geboden om zelf aan te geven hoe zij zich onderscheiden.

De VO Gids presenteert de vo-scholen bij jou in de buurt en soms iets verder! Je komt immers overal met fiets of openbaar vervoer. De keuze is groot; kies dus bewust! Lees ook de presentaties van de scholen op de volgende pagina's.

Bijzondere scholen die graag met je kennismaken. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wilt reizen.

naam	VWO	HAVO	VMBO				PRO / Praktijkonderwijs	richting afkorting*	adres	gemeente	telefoon
			VMBO-TL	VMBO-GL	VMBO-KB	VMBO-BB					
Tender College IJmuiden					●	●	●	AB/00	Eenhoornstraat 8	VELSEN	025 551 63 43
Trinitas College, locatie Han Fortmann	●	●						RK	Beukenlaan 1	HEERHUGOWAARD	072 571 01 44
Trinitas College, locatie Johannes Bosco			●		●	●		RK	Hectorlaan 7	HEERHUGOWAARD	072 574 10 21
Van der Meij College					●	●		PC/00	Gravin Jacobastraat 1	ALKMAAR	072 567 55 70
Vellesan College	●	●	●		●	●		00	Briniostraat 16	VELSEN	025 551 90 01

naam	VWO	HAVO	VMBO				PRO / Praktijkonderwijs	richting afkorting*	adres	gemeente	telefoon
			VMBO-TL	VMBO-GL	VMBO-KB	VMBO-BB					
Bonhoeffercollege Castricum	●	●	●					AB	Pieter Kieftstraat 20	CASTRICUM	025 165 91 19
College voor Beroepsopvoeding					●	●		00	Spinnekop 1	PURMEREND	029 943 55 79
Compagnie VMBO- OVO Zaanstad			●		●	●		00	Nieuwendamstraat 6	ZAANSTAD	075 612 63 03
Coornhert Lyceum	●	●	●					00	Lyceumlaan 1	HAARLEM	023 512 16 16
Da Vinci College Purmerend	●	●						IC	Johanna Naberstraat 218	PURMEREND	029 943 17 11
Daaf Gelukschool			●		●			00	Albert Verweyalaan 2	HAARLEM	023 526 16 44
De Pijler							●	00	Drs. F. Bijlweg 232	DEN HELDER	022 361 35 36
Dunamare Gunningschool VSO			●		●	●		AB	Planetenlaan 13	HAARLEM	023 541 19 12
Eerste Christelijk Lyceum	●	●						PC	Zuider Emmakade 43	HAARLEM	023 531 90 42
Haarlem College			●		●	●		00	Broekweg 1	HAARLEM	023 531 15 72
Hartenlust Mavo			●					AB/00	Vijverweg 31	BLOEMENDAAL	023 525 17 02
Jac P. Thijse College	●	●	●					AB/00	De Bloemen 65	CASTRICUM	025 165 25 71
Jan van Egmond Lyceum	●	●						00	Hoornselaan 10	PURMEREND	029 942 12 74
Kennemer College Beroepsgericht					●	●		AB	Van Riemsdijkstraan 103	HEEMSKERK	025 124 19 44
Kennemer College Havo en Vwo	●	●						AB	Büllerlaan 2	BEVERWIJK	025 123 41 50
Kennemer College MAVO			●					AB	Plesmanweg 450	HEEMSKERK	025 124 99 44
Kennemer Lyceum	●	●						AB	Adriaan Stoopplein 7	BLOEMENDAAL	023 522 10 60
Kennemer Praktijkschool en LWOO					●	●		AB	Jan van Kuikweg 12	HEEMSKERK	025 122 66 01

* Richting: AB: Algemeen Bijzonder, OO: Openbaar Onderwijs, PC: Protestants Christelijk, RK: Katholiek, OEC: Oecumenisch, IC: Interconfessioneel, GER: Gereformeerd, REF: Reformatorisch, ANT: Antroposofisch.

De VO Gids heeft alle scholen in de gelegenheid gesteld de actuele gegevens t.b.v. de VO Gids en de SchoolWijzer beschikbaar te stellen. Ondanks een zorgvuldige verwerking van de gegevens kunnen wij niet garanderen dat alle gegevens correct zijn. De VO gids is daarom niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden. Wij hanteren in de SchoolWijzer de volgorde: deelnemers aan de VO Gids bovenaan (blauw/witte tabel), gevolgd door scholen die uitsluitend zelf gegevens hebben verstrekt (roze/witte tabel). In enkele gevallen zijn deze gegevens uit openbare bronnen verkregen (grijs/witte tabel). Door het grote aanbod van scholen kan de opname van scholen in de roze en witte tabel beperkt zijn. Kijk voor een compleet overzicht op de vogids.nl.

Kijk voor een compleet overzicht op
www.devogids.nl

website	Overig aanbod	Waarom kiezen voor deze school?*
tendercollege.nl	Alg. sociale vaardigh., Huiswerkbegele., LW00~ Rots en Water training, entreeopleiding, techniekklas, ~ Gezonde school, iPad klas,	Onze school biedt kleinschalig, inspirerend, vernieuwend, kwalitatief goed en veilig onderwijs!
trinitascollege.nl	Tweetalig onderwijs	
trinitascollege.nl		
vandermeijcollege.nl		Het Van der Meij College is een school waar de leerling de keuze heeft uit een scala aan voorbereidende beroepsgerichte opleidingen. We werken samen met de leerlingen en ouders/verzorgers aan een goede basis voor het vervolgonderwijs en uiteindelijk voor de regionale arbeidsmarkt.
vellesancollege.nl	Huiswerkbegele., ICT klas, LW00, Sportklas~ Dansklas	Het Vellesan College is een bevlogen school met goed onderwijs en zorg voor leerlingen. Bijzonder zijn de sportklassen, dansklassen en opstroomklassen. In schooljaar 2015-2016 is een iPadklas gestart in de brugklassen havo-vwo.

website	Overig aanbod	Waarom kiezen voor deze school?*
bonhoeffer.nl	Alg. sociale vaardigh., Anglia Masterclass, Businessklas, Cambridge Engels, Europese samenw., Huiswerkbegele., ICT klas, Muziek, Theater, Universitaire samenw., Vwo+~ Betapartner Universumschool JetNetschool~ Technasium, VECON Business School~ Betaprofilering ICT-Tablets	Overzichtelijke en veilige school met een plezierige sfeer die stimuleert tot leren. Een school waar je je snel thuis voelt en jezelf kunt zijn.
psg.nl	MBO samenw.~ Klas 1 + Bovenbouw + MBO~ Doorlopende leerlijn	
compaenvmbo.nl	Huiswerkbegele., LW00, Spaans, Theater	Bovenbouw/sectoren: Techniek (Breed), Economie-Horeca, Bakkerij, Recreatie,Zorg en Welzijn Breed, Theoretische Leerweg. Onderbouw (Ijr. 1 en 2): Basis/Kader/TL/TL+
coornhert.nl	Alg. sociale vaardigh., Huiswerkbegele.	Het Coornhert Lyceum in Haarlem-Zuid maakt deel uit van Dunamare Onderwijsgroep. Het is een prestatiegerichte school met hart voor de leerlingen.
davinci.psg.nl	Universitaire samenw., Theater~, Tweetalig onderwijs	Da Vinci College. De school waar je wordt gezien!
daafgeluk.nl	LW00	De Daaf Geluk is een school waar je jezelf kunt zijn. Op de DG tel je mee!
de-pijler.nl		
gunningschool-vso.nl		De school biedt onderwijs aan ruim 130 leerlingen, waarvoor andere scholing geen - of onvoldoende voorzieningen kent.
ecl.nl	CultuurProfielSchool	Onze leerlingen voelen zich thuis op het ECL. Ze waarderen de sfeer waarin docenten en leerlingen met elkaar werken. Bij ons mag je zijn wie je bent.
haarlemcollege.nl	LW00	We zijn een degelijk, goed georganiseerde en veilige school met heldere regels en afspraken.
hartenlustschool.nl		In de school heerst een persoonlijk klimaat, waar leerlingen en leraren elkaar van naam en gezicht kennen.
jpthijsse.nl	Alg. sociale vaardigh., Anglia Masterclass, Businessklas, Cultuurklas, Europese samenw., HBO samenw., Huiswerkbegele., MBO samenw., Muziek, Spaans, Theater, Universitaire samenw., Vwo+~ International Baccalaureate, Cambridge English~ Tweetalig onderwijs	Ontwikkel je talenten door: een breed onderwijsaanbod, internationale uitwisselingen/werkweken, tweetalig onderwijs, International Baccalaureate, etc.
psg.nl	Anglia Masterclass, Cultuurklas, Sportklas, Universitaire samenw.~, Technasium, Entreprenasium	Ons uitgangspunt is: iedere leerling kan excelleren!
kennemercollege.nl	Alg. sociale vaardigh., Huiswerkbegele., LW00, MBO samenw.~ Vakcollege techniek en Mens&Dienstverlening, SDV ~ Vakcollege	Bij het KC Beroepsgericht staat de ontwikkeling van de leerling centraal en is er een ruime keus uit Beroepsrichtingen, zoals de Vakcolleges.
kennemercollege.nl		Onze school heeft: Gymnasium, projecten in de onderbouw internationalisering in de bovenbouw en een breed aanbod van activiteiten naast de lessen.
kennemercollege.nl	Alg. sociale vaardigh., Huiswerkbegele., MBO samenw., Spaans~ groot zorgaanbod~ Mavo+, VHBO, Talentstromen	
kennemerlyceum.nl		Kleinschaligheid. Kunst-en Cultuurlijn, Sportlijn, Robocup (techniek)
kennemercollege.nl	Alg. sociale vaardigh.~ lwoo speciaal	

** Scholen is de mogelijkheid geboden om zelf aan te geven hoe zij zich onderscheiden.

Vrijeschoolonderwijs mogen zijn wie je bent

Met een goede cijferlijst je eindexamen halen. Dat is belangrijk. Maar in je leven heb je meer nodig dan een mooi diploma. Zelfvertrouwen bijvoorbeeld. Doorzettingsvermogen. Weten wat je werkelijk wilt en waar je talent ligt. En de creativiteit om in een steeds veranderende wereld je weg te blijven vinden. Vrijescholen begeleiden leerlingen daarom in hun hepersoonlijke ontwikkeling als mens.

Mogen zijn wie je bent. Dat is hoe leerlingen de sfeer op vrijescholen beschrijven. Leraren kijken hier niet alleen naar leerprestaties. Ze kijken naar de leerling als mens en wat hij of zij nodig heeft om zich veelzijdig te ontwikkelen. Het gaat om de ontwikkeling van kennis, maar ook om de sociaal-emotionele ontwikkeling. Leraren hebben als doel leerlingen te begeleiden in hun ontwikkeling tot evenwichtige mensen: sociaal, maatschappelijk betrokken, kritisch denkend en besluitvaardig.

VEELZIJDIG LESPROGRAMMA

Vrijescholen bieden de opleidingen vmbo-tl, havo en vwo. Leerlingen krijgen een veelzijdig lesprogramma met cognitieve, kunstzinnige en ambachtelijke vakken. Voorbeelden van vakken zijn: toneel, muziek en fotografie. Daarnaast bijvoorbeeld ook grafische techniek, laboratoriumonderwijs en natuurlijk 'gewone' vakken als Engels en Nederlands.

Op vrijescholen krijgen leerlingen periode-onderwijs. Dit houdt in dat een aantal weken achter elkaar één thema centraal staat. Elke schooldag begint in de eerste uren met een verdieping van dit thema via

kennisoverdracht, literatuur, excursies of kunstzinnige vakken. Leerlingen verdiepen zich door deze onderwijsmethode intensief en geconcentreerd in een bepaald vak. De behandelde stof verwerken zij in een periodeschrift en zij schrijven zo als het ware een eigen leerboek.

AANSLUITING OP LEEFTIJDFASEN

Leren is leuk. Als je aansluiting wilt houden met een wereld die continu in beweging is, moet je voortdurend blijven leren. Daarom is het belangrijk dat leerlingen een houding ontwikkelen waardoor ze leergierig blijven. Uit onderzoek en interviews is gebleken dat de vrijescholen hier significant beter in scoren. Vrijescholen vinden het belangrijk dat leerlingen plezier hebben in het leren en zien het als hun taak hen een inspirerende omgeving te bieden. Het lesprogramma sluit aan bij de leeftijd, drijfveren en mogelijkheden van de leerling. Het onderwijs ondersteunt zo de ontwikkeling die het kind

"Op de vrijeschool leerde ik vooral mezelf te zijn. Maar ook discipline. Je moest dingen echt zelf uitzoeken. Daar heb ik nog altijd profijt van."*

Teun de Nooijer

internationaal hockeyer en
oud-leerling van een vrije school

doormaakt. Leerkrachten ontwerpen zelf de lessen aan de hand van de vastgestelde leerdoelen. Zo kan de docent ingaan op actualiteit, context en specifieke vragen.

OVER VRIJESCHOLEN

Vrijeschoolonderwijs is door de overheid erkend onderwijs. Wereldwijd zijn er 750 vrijescholen in 55 landen. Nederland telt zo'n honderd vrijescholen, waarvan dertien scholen voor voortgezet onderwijs. Rudolf Steiner is grondlegger en inspiratiebron van deze onderwijsvorm. Daarnaast baseren scholen zich op inzichten uit wetenschappelijk onderzoek naar bijvoorbeeld het belang van sociaal-emotionele ontwikkeling en op jarenlange onderwijservaring.

KOM NAAR EEN OPEN DAG

Het is belangrijk dat jongeren (en hun ouders) kiezen voor een school die bij hen past en die méér doet. Waar leerlingen zich onbelemmerd kunnen ontwikkelen en zich thuisvoelen. Alle vrijescholen in Nederland houden komend schooljaar open dagen, zodat mensen zelf de sfeer kunnen ervaren. Meer informatie: www.vrijeschoolonderwijs.nl

"Voor mij ging het daar altijd om het ideaal iets moois te maken. Niet zomaar iets prikken of kleien, maar echt iets creëren. Dat heb ik mijn hele leven meegenomen."

Journalist Liesbeth Staats

bekend van Eenvandaag en Jeugdjournaal
en oud-leerling van een vrijeschool

VERENIGING van vrijescholen

6

Vrijescholen in Nederland zijn o.a.

**Adriaan Roland
Holtschool**
Bergen Nh

**Bernard Lievegoed
School** Maastricht

De Vrije School
Den Haag

Geert Groote College
Amsterdam

Marecollege Leiden

Michael College
Prinsenbeek

Novalis College
Eindhoven

**Parcival College
Vrijeschool** Groningen

Rudolf Steiner College
Haarlem

Rudolf Steiner College
Rotterdam

Michael College Zwolle

Tobiasschool Amsterdam

VS Zeeland Zeeland

Kijk ook op:
www.vrijescholen.nl

Adriaan Roland Holstschool

Meer dan een volwaardig diploma

Welke school past het beste bij jou? Dat hangt niet alleen af van het advies dat je in het basisonderwijs meekrijgt. Zeker zo belangrijk is wat je zelf vindt. Je wilt naar een prettige, veilige school waar je jezelf thuis voelt. Een school waar je een mens bent en geen nummer. En waar je talenten zo goed mogelijk tot hun recht komen. Welkom op de Adriaan Roland Holstschool in Bergen.

WIJ ZIJN EEN VRIJESCHOOL

Bij ons wordt nét zo hard geleerd als op andere scholen. Alleen stemmen we onze lesstof meer af op jou. We besteden veel aandacht aan creativiteit en je ambachtelijke en sociale vaardigheden. Zo heb je straks een bredere basis waar je je hele leven méér aan hebt.

WIJ GEVEN JE DE RUIMTE OM JEZELF TE ZIJN

De komende jaren gaat er best veel voor je veranderen. Of je nu wilt of niet, je bent hard op weg volwassen te worden. Je gaat anders naar de wereld kijken en over dingen nadenken. Je krijgt veel duidelijker een eigen mening en persoonlijkheid. Wij geven je graag alle ruimte om te ontdekken hoe jij je leven vorm wil geven. Op basis van je eigen ideeën en idealen. Wij nemen je serieus en staan bij vragen of problemen altijd klaar om je te helpen. Ook als het gaat om

zaken die niet (direct) met school te maken hebben. Aan het begin en het eind van elke les schudden we elkaar de hand. Op die manier laten we steeds opnieuw aan elkaar merken hoe belangrijk een goed persoonlijk contact is.

NAAST LEREN VOORAL OOK INSPIREREN

Op de Adriaan Roland Holstschool krijg je alle lesstof die je nodig hebt om straks een diploma te behalen. Maar dat is niet ons enige doel. Om aansluiting bij de toekomst te houden moet je eigenlijk je hele leven blijven leren. En dus proberen we je vooral ook plezier in leren bij te brengen. Als je van je hobby je beroep maakt, hoef je eigenlijk nooit te werken. En zo is het ook met studeren. Wij bieden je volop mogelijkheden om je eigen interesses te volgen.

AL JE TALENT WORDT GEPRIKKELD

Op welke niveau je ook bij ons instapt, je bent altijd verzekerd van volop afwisseling. Binnen het VWO-programma krijg je naast de gewone lessen Engels ook de mogelijkheid om "Cambridge Advanced English" te leren, zodat je internationaal nog makkelijker de aansluiting maakt. Onze inzet is om je een plezierige schooltijd te bezorgen, waarin je al je talenten

*Leren én inspireren.
Want aan een brede
basis heb je méér.*

Leren én inspireren

ADRIAAN ROLAND HOLSTSCHOOL

www.arh.nl

11

Adriaan Roland Holstschool

Loudelsweg 38
1861 TG Bergen Nh
072 5897219
www.arh.nl

atheneum havo mavo vmbo-tl

Bijzonder thema:
Leren én inspireren.

Bijzonder onderwijsvariant:
Vrije School
750 leerlingen

Meer informatie:
g.schuth@arh.nl

Vragen?
Bel of mail Gerard Schuth
g.schuth@arh.nl
Hij neemt graag de tijd om je te
informereren (08.00 – 15.00 uur).

Rector: Freek op 't Einde

optimaal ontwikkelt.
Daarom bieden we je
een breed en gevarieerd programma. Naast de dagelijkse
lessen besteed je ook heel wat tijd en energie aan de meest
uiteenlopende projecten, excursies, buitenschoolse werkweken
en enkele jaarlijks terugkerende feesten. In het laatste jaar maak
je bovendien met je hele klas een uitgebreide kunstreis in
het buitenland

HOOFDONDERWIJS

Je begint je dag altijd met twee uur 'hoofdonderwijs' ofwel
lessen waarbij de leerstof wordt afgewisseld met de verwerking
ervan. Elke drie weken concentreren we ons op één ander
specifiek vak. Door steeds intensief met één vak bezig te zijn,
krijgt het onderwerp samenhang en diepgang. Tijdens de
lessen maak je aantekeningen en krijg je opdrachten die
je thuis uitwerkt in je periodeschrift. Zo'n schrift groeit
vaak uit tot een kunstzinnig naslagwerk waarin je alles
wat je hebt geleerd kunt terugvinden. Naast het schrift
maak je ook veel gebruik van de computer en internet.
De onderwerpen die in het hoofdonderwijs aan bod
komen, worden afgestemd op jouw leeftijdsfase.

*Kijk ook even op arh.nl.
Daar krijg je een nog betere
indruk van de school.
En je vindt er de data voor de
open dag en informatieavonden..*

Berger Scholengemeenschap

De kunst van het leren

Kiezen voor de Berger Scholengemeenschap (BSG) is kiezen voor een uitstekende openbare school met zes brugklassen, prachtig gelegen aan de rand van het Bergerbos, waar iedere leerling de kans krijgt het beste uit zichzelf te halen. Behalve aan intellectuele ontwikkeling schenkt de BSG veel aandacht aan culturele, sociale en persoonlijke vorming. Die aandacht is merkbaar in de lessen, de activiteiten buiten de les, de excursies, de leerlingbegeleiding en de goede sfeer.

ONDERWIJSAANBOD

De BSG haalt het maximale uit leerlingen door uitstekende lessen, goede begeleiding en culturele, sportieve en wetenschappelijke activiteiten. Accenten liggen op leren en kennis vergaren, maar ook op creativiteit en kunst, leren onderzoeken en oplossingsgericht werken in alle vakken. De BSG staat bekend om goed onderwijs en het kunst- en cultuurprofiel. Minder bekend is dat de school ook een vooruitstrevend exact programma biedt, met veel praktische opdrachten en deelname aan internationale kennisolympiades. Het onderwijs is traditioneel ingericht en leidt op voor vrijwel alle vervolgopleidingen. Dit betekent dat in de eerste plaats hard gewerkt moet worden voor vakken als Nederlands, wiskunde en Engels. We bieden in alle leerjaren kunstvakken aan, ook in het eindexamenprogramma. Voor zowel de onderbouw als de bovenbouw worden programma's voor excellente leerlingen ontwikkeld, die leerlingen de mogelijkheid geven om hun eigen talenten verder te verdiepen. De school heeft het Europees Talenlabel ontvangen voor innovatief taalonderwijs en biedt de mogelijkheid Cambridge- en Goethecertificaten te behalen.

BIJZONDERHEDEN EN ACTIVITEITEN

Leerlingen brengen veel tijd door op school, wij willen dan ook dat zij zich thuis voelen. Daarom organiseert de BSG

activiteiten buiten het reguliere lesprogramma. Muziek, toneel, film, theaterbezoeken en andere culturele zaken krijgen extra aandacht. We zijn actief op het gebied van internationalisering en binnen elke afdeling is er een buitenlandexcursie. De kunstvakken staan centraal op de jaarlijkse tentoonstellingsdag, waar de leerlingen een modeshow, beeldend werk en muziekuivoeringen presenteren. Ook produceren we elk jaar ons eigen muziektheater. Verder hebben we open podia en organiseren we voor verschillende vakken excursies en activiteiten zoals het Bergerbosproject en verschillende sportclinics en -toernooien (skiën, schaatsen, schermen etc.).

BRUGKLASSEN

De BSG kent een brugperiode van twee jaar. We hebben brugklassen op drie niveaus: mavo/vmbo-tl, havo en atheneum. Leerlingen kunnen tijdens of na de brugperiode doorstromen naar een hoger niveau door te voldoen aan de bevorderingsnormen. De brugklassen hebben binnen de BSG een eigen karakter: een bruggerplein, eigen studieplanner, muziek- en dramapresentaties, brugklasfeesten, een bovenbouwleerling als hulpmentor.

BEGELEIDING EN ZORG

Leren is een kunst. Dat proces begeleiden we vanaf de brugklas. Eerst leren leerlingen hun plek te vinden in de klas, plannen en huiswerk maken. In de Rots- en Watertraining leren ze respect voor andermans gevoelens, normen en waarden. Discipline en prestaties horen ook bij de kunst van het leren. Hierbij wordt de leerling begeleid door een mentor, afdelingsleider en orthopedagoog. Wij bieden bovendien een intern

"Ik heb voor de BSG gekozen vanwege de creatieve vakken, die zijn superleuk! Even niet stil op je stoel zitten en luisteren. Ook hebben we een eigen bruggerplein."

Floor, klas A1, Y

huiswerkinstituut, hulplessen Nederlands en rekenen en een actieve kennismakingsweek.

VIJF REDENEN OM VOOR DE BSG TE KIEZEN

1. De BSG biedt onderwijs van goede kwaliteit, waarbij de leerlingen een zo hoog mogelijk diploma halen.
2. Op de BSG heb je extra veel mogelijkheden in de kunstvakken tekenen/schilderen, handvaardigheid, textiel, muziek en drama.
3. De BSG heeft ook een uitdagend programma in de exacte vakken natuurkunde, scheikunde en biologie.
4. Er is veel aandacht voor een veilige sfeer in de klas, daardoor kan er goed worden geleerd.
5. De BSG is een mooie, overzichtelijke school aan de rand van het Bergerbos. Het is er gezellig, docenten en leerlingen kennen elkaar.

BSG

MAVO/VMBO-TL • HAVO • ATHENEUM

Berger Scholengemeenschap BSG

Rondelaan 34
1861 ED Bergen Nh
072 5894118
www.berger-sg.nl

atheneum vwo havo mavo vmbo-tl

Bijzonder thema:
Kunst en cultuur

Meer informatie:
info@berger-sg.nl

Ouderinformatieavond

do 19-11-2015 19.30-21.00

Leerlingmiddag

wo 25-11-2015 14.00-16.20

Ouderinformatieavond

do 14-01-2016 19.30-21.00

Leerlingmiddag

wo 03-02-2016 14.00-16.20

Open Dag

vr 05-02-2016 15.30-20.30

Tentoonstellingsdag

zo 13-03-2016 11.00-16.00

Waar komen de BSG'ers vandaan? Uit maar liefst 43 woonplaatsen, waaronder Alkmaar, Bergen, Bergen aan Zee, Schoorl, Groet, Egmond al d Hoef, Egmond aan Zee, Heiloo, Koedijk, Petten, Warmenhuizen, Tuitjenhorn, Broek op Langedijk, Heerhugowaard, De Rijk en Middenbeemster.

Clusius College

14

Groen licht voor succes in een dynamische wereld

Met een vmbo-advies van de basisschool kun je uitstekend terecht bij de vestigingen van het Clusius College. Het onderwijs op deze scholen is onderscheidend door de aandacht voor natuur, duurzaamheid, voeding en leefomgeving. Dat komt natuurlijk het meest terug in onze praktijkvakken, maar ook bij allerlei projecten waar de theorievakken bij betrokken worden.

Onze kernwaarden zijn betrokken, kwaliteit, professioneel en vertrouwen.

WAAROM HET CLUSIUS COLLEGE?

Van de basisschool naar de middelbare school is een belangrijke stap. Je zoekt dan een school waar je snel vertrouwd bent en waar je met plezier naartoe gaat. Bij ons zal dat zeker lukken, want bij ons kun je doen waar je goed in bent. En als je succesvol bent, bouw je met zelfvertrouwen aan je toekomst.

BREDE UITSTROOM

Onze vmbo-groenscholen bieden een wereld aan mogelijkheden. Naast de 'gewone' theorievakken krijg je lessen over planten, bloemen, dieren, voeding en groen. Maar ook is er aandacht voor techniek, economie en creatieve vakken. Dat maakt dat je met je diploma nog bij alle vormen van mbo door kunt leren. Onze uitstroomgegevens die in de schoolgids staan vermeld, bewijzen dat. De schoolgids en informatie uit 'Scholen op de kaart' zijn via www.clusius.nl beschikbaar.

ALLE LEERWEGEN

Omdat niemand op eenzelfde manier leert, kun je bij ons via verschillende leerwegen je vmbo-diploma halen. Welke leerweg bij je past, wordt aan het eind van het tweede leerjaar bepaald. Bij het Clusius College worden de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en gemengde leerweg aangeboden. Ook is het mogelijk om een TL-diploma te halen door bij de gemengde leerweg een extra theorievak te kiezen. Dus heb je een TL-advies maar wil je ook praktijkgericht bezig zijn, dan ben je bij ons aan het goede adres. Welke leerweg je ook volgt, bij ons haal je het beste in jezelf naar boven. Onze vestigingen hebben al jarenlang een zeer hoog percentage geslaagden.

WAT MAAKT VMBO-GROEN ZO LEUK EN INTERESSANT?

De naam zegt het al: het vmbo-groen is GROEN! En dat maakt onze school net even anders dan andere vmbo-scholen. Je krijgt leuke en interessante doe-lessen waarbij je van alles leert over de wereld waarin je leeft. Niet vreemd dat veel van onze leerlingen het liefst naar deze lessen gaan.

DIER: LEREN VERZORGEN

Op al onze vmbo-groenscholen is het een beestenboel. De meeste hebben vogels, vissen en knaagdieren. Sommige hebben zelfs geiten, schapen en pony's. We leren je alles over de verzorging van dieren, maar ook komt de verzorging van jezelf en andere mensen aan bod.

Ik vind het Clusius College een warme en sfeervolle school met een zeer gevarieerd aanbod in vakken. Laatst maakte Tessa tijdens de lessen voeding diverse soorten jam. Heerlijk!

Jacky Molenkamp (ouder)

PLANT: WERKEN MET GROEN

Hierbij gaan we bloemschikken maar we duiken ook de schoolkas in voor het telen van bloemen en groenten. Verder ga je in de tuin aan de slag waar je met verschillende gereedschappen leert werken en ook tuintjes leert aanleggen.

VOEDING: EEN LEKKER VAK

Van grondstof naar eindproduct. Geen vak zo interessant en smakelijk als 'voeding'. Je leert van alles over gezonde voeding maar ook over hoe je veilig werkt met eten. Elke les maak je iets eetbaars dat je met elkaar gaat proeven. Zo leer je je smaak te ontwikkelen en objectief te keuren.

BIJZONDERHEDEN

Buiten de normale lessen om, organiseren alle vestigingen extra activiteiten voor de leerlingen. De vestiging in Heerhugowaard is koploper voor wat betreft aandacht voor milieu en duurzaamheid. De vestiging is, net als Castricum, in bezit van de groene vlag van ECO-school. Castricum is voor de derde keer verkozen tot excellente school voor de BB-leerweg. Onze vestiging in Schagen heeft de officiële status van Toneelmakerijschool (cultuurschool) gekregen. In Alkmaar en Castricum zijn tenslotte onlangs geheel vernieuwde gebouwen in gebruik genomen.

Mijn zoon kan zich op het Clusius College goed ontwikkelen. Het is een veilige school die rekening houdt met de individuele leerling. De interactie tussen school en ouders is daarbij uitstekend.

June van Dorssen (ouder)

Clusius College Alkmaar

Drechterwaard 10
1824 EX Alkmaar
072 5610934
www.clusius.nl/vmbo/alkmaar/vmbo.aspx

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
270 leerlingen

Meer informatie: alkmaar@clusius.nl

Clusius College Heerhugowaard

Deimoslaan 11
1702 CK Heerhugowaard
072 5713051
www.clusius.nl/vmbo/heerhugowaard/vmbo.aspx

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
275 leerlingen

Meer informatie: heerhugowaard@clusius.nl

Clusius College Castricum

Oranjelaan 2A
1901 TX Castricum
0251 653600
www.clusius.nl/vmbo/castricum/vmbo.aspx

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
1025 leerlingen

Meer informatie: castricum@clusius.nl

Clusius College Schagen

De Boomgaard 9
1741 MD Schagen
0224-212725
www.clusius.nl/vmbo/schagen/vmbo.aspx

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
621 leerlingen

Bijzonder thema: Toneelmakerijschool

Meer informatie:
schagen@clusius.nl

OPEN HUIS

vrijdag 29 januari 2016
18.30 - 21.00 uur

Zaterdag 30 januari 2016
10.00 - 13.00 uur

CSG Jan Arentsz

Voor helden in wording

Onze leerlingen krijgen alle ruimte om zich te ontplooiën. Iedereen heeft een stem en mag zich laten horen. Luisteren vinden we net zo belangrijk. We verwachten van onze leerlingen dat ze zelfstandig zijn en we helpen je om dat te leren. Schoolprestaties en het diploma tellen, maar ook, en misschien wel vooral, telt dat je gelukkig bent. Alle leerlingen van vmbo t/m gymnasium zijn welkom. Na de brugperiode staan nog alle mogelijkheden open.

Wat is een goede school, vraagt u zich af. Wij ook. Ons antwoord: leerlingen leren NU, wat ze STRAKS nodig hebben. Problemen oplossen, kritisch denken, onderzoek doen, communiceren over grenzen heen, denken aan de ander, samenwerken, mediawijs worden. De wereld komt binnen met (gast)lessen, veldonderzoek, hoorcolleges, internationaliseringsprojecten, sportclinics en theaterproducties. Jan Arentsz heeft drie vestigingen, twee in Alkmaar en één in Langedijk die werken vanuit dezelfde gedachte: een leerling met een goed zelfbeeld kan méér.

LEREN DOOR TE DOEN

In het VMBO sluiten we aan op de basisschool met individuele aandacht. In de lessen is er veel structuur en door de weektaken weten de leerlingen waar ze aan toe zijn. Ons motto: 'van je fouten kán en mag je leren'. We helpen onze leerlingen bij het slimmer leren. We werken nauw samen met ouders. Bij ons hoeven kinderen niet heel vroeg te kiezen. In de TL kunnen leerlingen eigen keuzes maken, naast de normale vakken. In modules krijgen de leerlingen

extra ondersteuning of verdieping. In het creatieve vak JA DOEN (beeldende vorming, muziek, dans, turnen, drama) ontdekken bb-kb-leerlingen wat ze écht kunnen, waar ze trots op zijn. Leerlingen van de beroepsgerichte leerwegen vervolgen hun schoolloopbaan na twee jaar op de bovenbouwlocatie, het Van der Meij College.

VERLEG JE GRENZEN

De HAVO-leerling verlegt zijn grenzen en kan kiezen voor het technasium. De technasiumleerling krijgt ook het vak Onderzoek & Ontwerpen (O&O). Tijdens dit vak leren we niet uit boeken, maar werken we aan levensechte opdrachten vanuit de praktijk met echte bedrijven of instellingen als opdrachtgever. Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM) is een apart vak voor onze sportieve leerlingen.

ONDERZOEKEND LEREN

VWO'ers met een open, onderzoekende en kritische geest doen het goed op de universiteit. Onder het motto 'JAcademic' gaan we aan de slag met eigen Chromebooks samen met de Wetenschaps Oriëntatie Nederland Academie (WON). Onze school is ook lid van het Pre University College VU. Door de samenwerking met de Vrije Universiteit stimuleren wij talentontwikkeling (workshops, masterclasses op de VU en profielwerkstukbegeleiding). Ook bieden wij een Europese Leeromgeving (we zijn Elos-school). Spaans en Cambridge Engels zitten in ons onderwijsaanbod.

Onze leerlingen hebben oog voor anderen en zijn wereldwys: dit jaar gaan ze naar Cambodja (met Stichting World Mapping). Een ervaring voor de rest van je leven!

CSG Jan Arentsz

Mandenmakerstraat 11
1825 BB Alkmaar
072 5187676
www.ja.nl

gymnasium atheneum vwo havo vmbo-tl
vmbo-kb vmbo-gl vmbo-bb brugjaar
Technasium

Bijzonder thema:
Chromebookklas, JA Doen!
1800 leerlingen

Meer informatie:
info@ja.nl

CSG Jan Arentsz Langedijk

Bosgroet 14
1722 KA Langedijk
0226 343645
www.ja.nl

Gymnasium Atheneum HAVO VMBO-TL Brugjaar
CultuurProfielSchool
Technasium

Bijzonder thema:
Sport, Pre-University
455 leerlingen

Meer informatie:
info@ja.nl

SPORT & CULTUUR LATEN JE BEWEGEN IN LANGEDIJK

De vestiging in Langedijk is een kleinere school. Wij hechten waarde aan de "Kracht van Aandacht". Lessen van 75 minuten bieden de mogelijkheid om leerlingen extra aandacht te geven. Sport & Cultuur is ons profiel. De grote sporthal is een perfecte plek voor de lessen lichamelijke opvoeding, sportdagen en -toernooien. Leerlingen die nóg meer willen bewegen, kunnen examen doen in het vak lichamelijke opvoeding. Ons bijzondere schoolgebouw straalt één en al Cultuur uit met de bibliotheek, Atelier 6 en een écht theater. De leerlingen worden al snel uitgedaagd om het podium op te gaan tijdens de projecten "Someone like you" en "TheJAter".

WE HOUDEN CONTACT

In de driehoek school-leerlingen-ouders/verzorgers trekken wij gezamenlijk op om leerlingen maximaal te laten groeien in kennis en persoonlijke ontwikkeling. We stellen uw mening zeer op prijs, bijvoorbeeld in de contactoudergroepen of ouderpanels. U belt ons als uw kind ziek is, wij bellen u als wij uw kind missen. We zien elkaar jaarlijks op de Meet & Greet avonden.

De bovenbouwleerlingen Frank, Dorus & Thijs van leerlingvereniging Inspiration geven de onderbouwleerlingen les over de werking van een 3D-printer door een zelf ontwikkelde lessenserie!

De Viaan Praktijkonderwijs

De Viaan is een kleinschalige, openbare school voor praktijkonderwijs. De doelgroep van onze school bestaat uit leerlingen tussen de 12 en 18 jaar, afkomstig uit groep 7 of 8 van het (speciaal) basisonderwijs of uit de eindgroepen van het speciaal onderwijs. Wij leggen we de nadruk op persoonsvorming en het ontwikkelen van praktische en sociale vaardigheden.

ONDERWIJSAANBOD

In klas 1 en 2 krijgen de leerlingen naast de theorievakken meerdere praktijkvakken. Door de interne stage en het Stage Training Centrum wordt een eerste stap gezet in de richting van stagelopen. In klas 3 en de sectorklassen beginnen de leerlingen aan een zelfstandige stage. Naast de voortzetting van het theoretisch programma kunnen de leerlingen zich door deelname aan de praktijklessen in diverse sectoren oriënteren. De leerlingen kunnen na de 3e klas kiezen voor één van de volgende sectorklassen: techniek 1 (bouw, hout), techniek 2 (metaal, installatie, voertuigen), zorg & welzijn, plant & dier, handel of horeca. In alle sectorklassen kunnen er diverse erkende certificaten worden behaald. Na 4 of 5 leerjaren stromen de leerlingen uit met een schooldiploma Praktijkonderwijs.

BEGELEIDING

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zich thuis voelen op De Viaan. Onze klassen van maximaal 12 leerlingen hebben een eigen mentor. De mentor heeft een centrale taak in de begeleiding van de leerling. Het zorgteam ondersteunt het schoolteam daarbij. Er is een vaste cyclus van leerlingbesprekingen en coachinggesprekken met leerlingen en hun ouders.

BIJZONDERHEDEN EN ACTIVITEITEN

Buiten de les- en stageactiviteiten wordt er van alles georganiseerd. Er worden regelmatig toneel-, film- en muziekvoorstellingen bezocht. Tevens zijn er excursies naar musea of bijzondere bedrijven. De leerlingen doen mee aan sportieve activiteiten in en rond de school. Ook worden er jaarlijks meerdaagse schoolkampen georganiseerd.

AANMELDEN

Voor vragen en aanmelding kunt u tussen 9.00 en 16.00 uur contact opnemen met mw. A.S. Zijp, tel. 072) 511 52 13.

*Aandacht
voor iedereen*

De Viaan
praktijkonderwijs

De Viaan (praktijkonderwijs)

Havinghastraat 11
1817 DA Alkmaar
072 5115213
www.de-viaan.nl

praktijkonderwijs
255 leerlingen

Meer informatie:
info@de-viaan.nl

Voorlichtingsavond voor leerlingen en ouders

woensdag 24 februari 2016
van 19.30 tot 21.30 uur

Onderwijs Noord Kennemerland

19

Het expertisecentrum onderwijs Noord Kennemerland, afdeling OPDC is een bovenschoolse voorziening en biedt voor een beperkte periode onderwijs aan leerlingen in de onderbouw met onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, die het regulier voortgezet onderwijs tijdelijk overstijgen.

De ondersteuning kan zich richten op onder andere het inhalen van achterstanden, verbeteren van werkhouding, ondersteuning bij sociaal emotionele problematiek en nauwe samenwerking met eventuele jeugdhulpverlening

Samen met ouders en leerling willen we werken aan het verwerven van kennis en vaardigheden om na een periode van maximaal twee jaar succesvol door te stromen naar het regulier voortgezet onderwijs, zonder daarbij leerjaren te verspelen. Er wordt lesgegeven in alle vakken van het voortgezet onderwijs, met uitzondering van Frans.

BIJZONDERHEDEN EN ACTIVITEITEN.

Leerlingen en ouders die via het Loket Passend Onderwijs een positief advies voor het ECO krijgen worden uitgenodigd voor een kennismaking en rondleiding. Natuurlijk zijn er ook schoolavonden, activiteiten rond Sinterklaas en Kerst, af en toe een excursie en diverse sportactiviteiten.

SOORTEN BRUGKLAS

Het ECO biedt vmbo-onderwijs van basisberoepsgerichte leerweg t/m de theoretische leerweg aan.

BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING

Omdat de pedagogische relatie zo belangrijk is, geven de mentoren zoveel mogelijk les aan de eigen klas. Daarnaast is er extra begeleiding op: taal- en rekenproblemen, hulp en dyslexie en hulp bij de persoonlijkheidsontwikkeling. Ook na uitstroom naar het regulier VO blijft het ECO begeleiden. Hoewel het ECO heel goed kan inspelen op grote problemen in het leren, bij de ontwikkeling van een goede werkhouding en bij gedragsproblemen, hebben we wel onze grenzen. Soms heeft een leerling zoveel sturing en begeleiding nodig dat doorstromen naar een andere voorziening of school een passende vervolgstap is.

OVERIGE INFORMATIE

Het ECO is een bovenschoolse voorziening van het Samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland. Plaatsing kan alleen via het Loket Passend Onderwijs. De aanmeldprocedure is te vinden op de website van het Samenwerkingsverband (www.swwnk.nl).

ECO Noord Kennemerland

Slochterwaard 179
1824 KV Alkmaar
072 540 1818
www.econk.nl

vmbo-tl vmbo-kb vmbo-gl vmbo-bb
Meer informatie:
info@econk.nl

www.econk.nl

Focus

Praktijkonderwijs werkt!

**Focus is een Sovon school:
Een kleinschalige school waar
iedere leerling de kans krijgt
het beste uit zichzelf te halen.
Iedere Sovon school doet
dat op een eigen manier.**

Focus is een school voor praktijkonderwijs. Praktijkonderwijs is een vorm van onderwijs dat bestemd is voor kinderen met een integrale leerachterstand die (nog) niet in staat worden geacht om een diploma te halen in één van de leerwegen van het vmbo.

Het onderwijs op Focus richt zich vooral op de praktische en sociale vaardigheden van een leerling, waarbij geldt dat de leerlingen worden voorbereid op een toekomstige arbeidssituatie en een zo zelfstandig mogelijke plaats in de maatschappij. Elke leerling op Focus stelt, in samenspraak met ouders en mentor, een eigen "Individueel Ontwikkel Plan" op. Het onderwijsprogramma voor de betreffende leerling wordt hierop afgestemd.

De onderbouw van de school (fase 1) wordt gevormd door de groepen 1 en 2. In deze fase staat de zelfredzaamheid van de leerling en oriëntatie op uitstroom-profielen centraal.

Interne stages en het arbeidstrainingsprogramma bereiden de leerlingen voor op het stageprogramma van de bovenbouw.

De bovenbouw (fase 2 en 3) wordt gevormd door de groepen 3 t/m 5. De leerlingen maken geleidelijk een keuze voor een uitstroom-profiel zoals Techniek, Groen, Zorg en Welzijn, Horeca of Handel. De mentoren van de bovenbouwgroepen begeleiden de leerlingen tevens in hun stages.

In het markante gebouw aan de Umbriëllaan zijn, op de tweede verdieping, ook de beroepsgerichte opleidingen van het Huygens College gehuisvest. Tezamen met het MBO onderwijs aan de overkant (Horizon College) biedt dit veel kansen en uitdagingen voor onze praktijkonderwijsleerlingen; een kwalitatief goed ingerichte praktijkschool die voor elke leerling een passend aanbod kan verzorgen.

Op de begane grond van het gebouw vind je, naast het gezellig ingerichte Atrium waar de pauzes plaats vinden, voornamelijk de

FOCUS

Focus

Umbriëllaan 1
1702 AJ Heerhugowaard
072 5400205
www.focus-heerhugowaard.nl

praktijkonderwijs
184 leerlingen

Meer informatie:
info@focus-hhw.nl

praktijkonderwijswerkplaatsen met de, daarbij behorende, instructieruimten. De eerste verdieping is ingericht met 6 theorielokalen, een leerplein met twee computereilanden en een sportafdeling

Op de tweede verdieping zijn alle ruimtes ingericht voor de beroepsgerichte opleiding van het Huygens College.

*"Ik vind Focus
een coole school waar altijd
een gezellige sfeer hangt!"
Daphne*

Murmellius Gymnasium

Eigentijds Klassiek

Het Murmellius Gymnasium is het enige zelfstandige gymnasium boven het Noordzee-kanaal, met jaarlijks zeer hoge slagingscijfers. Ons monumentale gebouw staat in het centrum van Alkmaar. Wij zijn een kleinschalige school waar iedere leerling de kans krijgt het beste uit zichzelf te halen.

Murmellius
gymnasium

ONDERWIJSAANBOD

Het Murmellius Gymnasium is een openbaar zelfstandig gymnasium, dat ruim 110 jaar bestaat. Wij zien het als onze taak de leerlingen kennis en inzicht op een breed terrein bij te brengen en specifieke studievaardigheden te ontwikkelen, waaronder het vermogen om zelfstandig te werken. Belangrijk onderdeel van het onderwijs is kennismaking met de klassieke cultuur, onder meer door les in de klassieke talen Latijn en Grieks, gecombineerd met Klassieke Culturele Vorming (KCV). De gymnasiumopleiding is een VWO-opleiding met minimaal één klassieke taal in het eindexamen, die erop gericht is de leerlingen voor te bereiden op verdere studie op universitair niveau.

BIJZONDERHEDEN EN ACTIVITEITEN

Het Murmellius Gymnasium biedt Engels op Cambridge niveau met de mogelijkheid van internationaal erkende examens (tevens voor Frans - Delf scolaire en Duits - Goethe). Wij hebben een keur aan buitenschoolse activiteiten: feestavonden, toneel-, muziek- en sportactiviteiten, werkweken (o.a. Limburg en Rome), internationale uitwisselingen en de door de leerlingen georganiseerde IMUNA van Alkmaar (nabootsing Verenigde Naties).

BRUGKLASSEN

In de brugklas krijg je de vakken: Nederlands, Latijn, Grieks, Engels, Frans, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Wiskunde, Biologie, Tekenen, Muziek en Gymnastiek. Ook krijg je gedurende 10 weken extra lessen rekenen en spelling voor een goede aansluiting met de basisschool. Je mentor helpt je met leren leren en ondersteunt je het hele jaar zodat je je snel thuis voelt op onze school.

BEGELEIDING EN ZORG

- Wij werken met mentoren per klas en conrectoren per leerjaar.
- In het kader van Passend Onderwijs bieden wij elke leerling de gewenste ondersteuning. Onder meer beschikken wij over een Remedial Teacher (o.a. voor hulp bij dyslexie en taal- problemen); een Counselor (o.a. voor sociaal-emotionele ondersteuning) en een Trajectgroep.
- Voor onderbouwleerlingen is er 4 dagen per week huiswerkbegeleiding.
- Leerlingen uit de bovenbouw geven individuele bijlessen aan onderbouwleerlingen.
- Voor de eerste klassen hebben we een (facultatieve) faalangstreductietraining

Murmellius Gymnasium

Bergerhout 1
1815 DA Alkmaar
072 5272072
www.murmellius.nl

gymnasium zelfstandig
863 leerlingen

Meer informatie:
info@murmellius.nl

*Snuffelmiddag voor
leerlingen van groep 8
10 februari 2016, 13.45 uur*

*Open dag
zaterdag 20 februari 2016
10.00 - 14.00 uur*

Huygens College Heerhugowaard

Voor een geslaagde schooltijd

Dit schooljaar is een belangrijk jaar voor jou. Je moet gaan nadenken over de school waar je volgend jaar naar toe gaat: een school waar je je fijn voelt en goed onderwijs krijgt. Als je naar een school wilt met veel mogelijkheden en een fijne sfeer dan is het Huygens College zeker een goede keuze voor jou. Het Huygens College heeft twee locaties in Heerhugowaard: locatie Bergmolen (vwo, havo, vmbo-tl) en locatie Umbriëllaan (vmbo-kb, vmbo-bb). Want kies je slim, dan kies je Huygens!

ENTHOUSIASTE LERAREN

Op onze school werken enthousiaste leraren. Zij doen er alles aan om het beste uit jou naar boven te halen. In de les word je uitgedaagd om net dat stapje meer te zetten. De lessen bestaan niet alleen uit het luisteren naar de leraar, maar ook uit het actief bezig zijn met de lesstof. Op deze manier wordt de lesstof beter begrepen en onthouden. De leraren zijn ook heel toegankelijk, je kan gemakkelijk naar ze toe stappen als je een vraag hebt. Op het Huygens College word je heel goed voorbereid op je diploma; wij helpen je om er een geslaagde schooltijd van te maken.

TIJD OM TE LATEN ZIEN WAT JE KAN

Het Huygens College heeft een tweejarige brugperiode. Wij kiezen hiervoor, omdat we je de tijd willen geven om aan

het voortgezet onderwijs te wennen en ons te laten zien wat je kunt. Er zijn vijf soorten brugklassen: op de locatie Bergmolen zijn de brugklassen vwo, havo/vwo en vmbo-tl/havo, op de locatie Umbriëllaan de brugklassen vmbo-kb/-tl en vmbo-bb/-kb. Zo zit je vanaf het begin met leerlingen in de klas die qua niveau goed bij jou passen. Samen met de leerkracht van groep 8 bekijken we welke brugklas het meest geschikt voor jou is. Als aan het eind van het eerste jaar blijkt dat een ander niveau toch beter bij jou past, dan kan je overstappen.

BERGMOLEN EN UMBRIËLLAAN

Het Huygens College is niet zo'n heel grote school. Het voordeel hiervan is dat wij je al snel van naam en gezicht kennen. Ook het beregezellige kennismakingskamp in Egmond maakt dat je snel gewend raakt bij ons op school. De leerlingen van de locatie Bergmolen worden opgeleid tot zelfstandige leerlingen die goed kunnen samenwerken. Vaardigheden die later in het vervolgonderwijs of de samenleving goed van pas komen. Op het vwo wordt de leerlingen daarnaast geleerd onderzoek te doen, te analyseren en te reflecteren. Al deze vaardigheden zorgen later voor een goed resultaat op de universiteit of hogeschool. Op de locatie Umbriëllaan worden de leerlingen intensief begeleid door een hecht lerarenteam. De klassen op deze locatie hebben maximaal 25 leerlingen. Als het leren op school of thuis niet zo gemakkelijk gaat dan kun je je opgeven voor huiswerkbegeleiding. Meerdere keren per week zorgen wij dat er een leraar voor je klaarstaat om je te helpen bij het leren en plannen van je huiswerk.

Alvast kennismaken met het Huygens College? Bezoek de leerlingmiddagen in november of januari! Lees alles hierover op www.huygens.nl en meld je snel aan. Voor je ouders is er een informatieavond in november 2015 of januari 2016.

EXTRA ACTIVITEITEN

Naast de goede kwaliteit staat de school ook bekend om de vele keuzemogelijkheden. Zo kan je in de eerste twee leerjaren kiezen om deel te nemen aan een sport- of theaterklas. In deze klassen wordt twee uur per week extra besteed aan sport of theater. In het eerste leerjaar op de locatie Bergmolen is het daarnaast mogelijk om gedurende negen weken deel te nemen aan de scienceklas. Verder kunnen leerlingen deelnemen aan de internationaal erkende examens Anglia (beheersing Engels taal) of EBCL (European Business Competence License). Leren doe je niet alleen tijdens de reguliere lessen. Drie keer per jaar worden er projectdagen georganiseerd. Tijdens deze projectdagen heb je een workshop of excursie over de lesstof van één of meerdere vakken. Verder worden er activiteiten georganiseerd die op een andere manier bijdragen aan jouw persoonlijke ontwikkeling. Een aantal voorbeelden: Eilandspoldertocht, stad van de toekomst, poëzieproject, energiesymposium, bezoek aan de Tweede Kamer, Artis, voorstelling Boom Chicago, Stedelijk museum. Jaarlijks vindt er een grote muziekhappening 'Huygens on stage' plaats en kan je deelnemen aan een theaterproductie. In de voorexamenjaren van alle afdelingen zijn er buitenlandse reizen.

Kom jij ook met je familie naar onze open dagen?
Wij zijn trots op onze school en laten deze graag aan je zien!

Huygens
College

23

Huygens College Heerhugowaard locatie Bergmolen

Bergmolen 13
1703 NX Heerhugowaard
072 5765700
www.huygens.nl

vwo havo vmbo-tl
850 leerlingen

Meer informatie:
info@huygens.nl

Huygens College Heerhugowaard locatie Umbriëllaan

Umbriëllaan 3
1702 AJ Heerhugowaard
072-5765700
www.huygens.nl

vmbo-kb vmbo-bb
275 leerlingen

Meer informatie:
info@huygens.nl

'jouw school!'

- *Kwalitatief goed onderwijs*
- *Breed onderwijsaanbod*
- *Kleinschalig*
- *Meer dan onderwijs alleen*
- *Persoonlijk en vriendelijk*

OSG Willem Blaeu

Zoek, ontdek, leer en verbeter door te oefenen

Het Willem Blaeu heeft een breed onderwijsaanbod. Iedere leerling verlaat de school met een passend diploma. De docenten stimuleren de leerling het beste van zichzelf te laten zien vanuit de opdracht: "Zoek, ontdek, leer en verbeter door te oefenen". Naast de reguliere lessen zijn er ook extra activiteiten waarin leerlingen leren én doen. Dit zijn projecten waarin ze de samenhang tussen de vakken leren begrijpen en vaardigheden leren als samenwerken, onderzoeken, verslagen maken en presenteren. Vanaf schooljaar 15-16 is de school gestart met e-classes, met een mix van lesboeken en digitaal materiaal.

Het Willem Blaeu biedt de volgende leerniveaus:

- gymnasium
- atheneum
- havo
- mavo
- vmbo(bb-kb)

Voor leerlingen die moeite hebben met het reguliere vmbo-programma, bieden wij vmbo met leerwegondersteuning aan. De lwoo leerling zit in leerjaar 1 en 2 in een kleine klas en krijgt extra ondersteuning. Leerlingen van de vmbo-beroepsge-richte leerwegen vervolgen hun schoolloopbaan na twee jaar op de bovenbouwlocatie voor vmbo: het Van der Meij College.

BIJZONDERHEDEN EN ACTIVITEITEN

Tweetalig onderwijs (havo en vwo) Voor leerlingen met een speciaal talent voor talen bieden wij al ruim 10 jaar tweetalig onderwijs (TTO). De helft van de lessen wordt tot en met de derde klas in het Engels gegeven. Naast het

havo- of vwo-diploma behaalt de leerling ook een Internationaal Baccalaureaat (IB). In 2010 zijn wij als enige in de regio door het Europees Platform erkend als TTO-school.

Gymnasium vanaf klas 2

Vanaf 2 vwo start het gymnasium. Een leerling die het vwo doorloopt met Latijn en/of Grieks, behaalt het gymnasiumdiploma.

Topsport samen met school

Willem Blaeu is een erkende topsport- talentschool i.s.m. de Stichting Loot. Topsporters krijgen speciale begeleiding en faciliteiten, zodat zij studie en sport goed kunnen combineren.

SportXtra

Leerlingen die graag extra willen sporten kunnen kiezen voor SportXtra. Buiten lestijd sporten de leerlingen ook op externe locaties (denk aan de schaatsbaan, de skibaan, de wielervedbaan).

Voetbalacademie

Voor talentvolle voetballers wordt het onderwijsprogramma gecombineerd met voetbaltrainingen i.p.v. LO.

SOORTEN BRUGKLAS

Bij de plaatsing volgen we het advies van de basisschool en betrekken we de uitslag van een onafhankelijke test. We delen brugklassers in overleg met de basisschool op één niveau in: vmbo kb of bb, mavo, havo of vwo. We hebben combinatieklassen met

*Het Willem Blaeu is een
Sorvon school: een kleinschalige
openbare school waar iedere
leerling de kans krijgt het beste
uit zichzelf te halen.
Iedere Sorvon school doet dat
op een eigen manier.*

OSG Willem Blaeu

Robonsbosweg 11
1816 MK Alkmaar
072 5122477
www.willemblaeu.nl

gymnasium atheneum vwo havo mavo
vmbo-tl vmbo-kb vmbo-bb
Tweetalig onderwijs

Bijzonder thema:

SportXtra en Voetbalacademie
845 leerlingen

Meer informatie:

osg@willemblaeu.nl

Wij hebben aandacht voor ontwikkeling en begeleiding voor alle leerlingen, waaronder:

- > e-klassen
- > tweetalig onderwijs voor havo en vwo
- > gymnasiasten
- > topsporters
- > sportievelingen (sportXtra en Voetbalacademie)

twee niveaus. Leerlingen krijgen dus ook toetsen op hun eigen niveau. We zien graag dat leerlingen veel van zichzelf laten zien en we geven mogelijkheden tot opstrooming.

BEGELEIDING EN ZORG

De school zorgt ervoor dat de leerlingen zich veilig voelen door veel aandacht te schenken aan begeleiding en verschillende activiteiten te organiseren met de klas. Er is aandacht voor studievaardigheden en sociale vaardigheden. Iedere klas heeft een mentor die verantwoordelijk is voor de studiebegeleiding en het welzijn van zijn leerlingen. De mentor informeert de ouders over studie- resultaten, gedrag en motivatie van hun zoon/ dochter. Er is ook veel aandacht voor veiligheid, zoals het voorkomen van (digitaal) pesten en het omgaan met elkaar. Nieuwe brugklassers nodigen we nog vóór de zomer- vakantie uit voor een introductiemiddag. Aan het begin van het schooljaar organiseren we een introductieweek voor de brugklassers. De school beschikt over een goed systeem van speciale leerlingbegeleiding (dyslexieonderzoek, dyslexiebegeleiding, remediale hulp en faalangstraining). Verder is onze school een opleidingsschool voor studenten van de lerarenopleiding. Daardoor hebben we veel jonge, energieke studenten in school. Ze zijn betrokken bij de huiswerkbegeleiding en bij de opvang bij lesuitval.

OVERIGE INFORMATIE

Wij vinden contact met ouders belangrijk. Het eerste rapport reikt de mentor graag persoonlijk aan ouders en leerling uit. De mentor en de school nemen regelmatig contact op. Er zijn ouderavonden en spreekuren met vakdocenten en mentoren. Klankbordgroepen van ouders wisselen met de schoolleiding van gedachte over algemene schoolzaken.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

Ontdekkingsmiddag:

Woensdag 6 januari 2016, 14.00 uur
Woensdag 27 januari 2016 14.00 uur

Ouder informatieavond:

Woensdag 18 november 2015, 19.30 uur
Woensdag 20 januari 2016, 19.30 uur
Donderdag 28 januari 2016, 19.30 uur

Open huis (ontdek de school)

Vrijdag 12 februari 2016, 19.00 - 21.00 uur
Zaterdag 13 februari 2016, 10.00 - 12.30 uur

*Lees elke maand onze digitale
nieuwsbrief op www.willemblaeu.nl
en bezoek onze open dagen!*

PETRUS CANISIUS COLLEGE

Succes én geluk in de wereld van vandaag en morgen!

Het PCC, een katholieke scholengemeenschap met vestigingen in Alkmaar, Bergen en Heiloo, is een school vól ambitie! Naast gymnasium, atheneum, havo, mavo en bijna alle richtingen van het vmbo, biedt het PCC daarom een aantal bijzondere mogelijkheden: vwo-Xtra, Mavo+, Vakcollege Techniek en Vakcollege Mens & Dienstverleners. Leerlingen kunnen daarnaast ook meedoen aan een aantal 'specials', zoals Sportklassen, Anglia, Cambridge Engels, Kunstklas en 'Science, Design & Media'.

GOEDE SFEER, MOOIE GEBOUWEN

Het Petrus Canisius College (PCC) heeft vijf mooie schoolgebouwen met mooie lokalen, praktische werkruimtes en laboratoria, die allemaal heel modern zijn ingericht. Je vindt bij ons alles wat je nodig hebt om lekker aan de slag te gaan en goed te presteren. De schoolgebouwen zijn ook gezellig! In de aula (of bij mooi weer buiten) kun je prima pauzeren, je broodje opeten en bijkletsen met vrienden en vriendinnen.

TIJD GENOEG OM TE WENNEN

Je komt in een 'dakpanklas' met leerlingen van ongeveer jouw niveau. Pas aan het eind van het tweede schooljaar bespreken we samen welke opleidingskeuze het beste bij jou past. Onder jouw docenten is er eentje, waarop je altijd kunt terugvallen: je mentor. Die leert je studeren en je huiswerk te organiseren, maar hij zorgt er ook voor dat je je prettig voelt

in de klas. Vanaf de allereerste lesdag leren wij je om goed je eigen werk te plannen. Stap-voor-stap helpen we je op weg naar grotere zelfstandigheid. In de onderbouw bestaat het onderwijs op het PCC voor gemiddeld 25% uit projecten. Ook in de bovenbouw laten wij je buiten de muren van de school leren en ervaren. Natuurlijk vieren we de christelijke feestdagen en onze leerlingen zetten zich jaarlijks in voor een goed doel.

ZELF KIEZEN UIT BIJZONDERE MOGELIJKHEDEN

Het PCC is een sportieve school! Wanneer je kiest voor de sportklas, volg je wekelijks extra lessen sport en clinics. Zo maak je kennis met veel verschillende sporten. Misschien ga je met school wel een keer mee op skiweek? Als je wilt, kun je op het PCC gedurende je hele opleiding kiezen voor extra sport.

Op de meeste vestigingen kun je kiezen voor Anglia - op PCC Het Lyceum ook voor Cambridge - en daarmee kun je internationaal erkende certificaten verdienen. Prima idee als je van de Engelse taal houdt, of juist wanneer je die moeilijk vindt. Onze leerlingen doen meestal mee op de hoogste niveaus en ze slagen bijna allemaal!

Op elke PCC-vestiging valt wel iets bijzonders te beleven. De bijzondere opleiding vwo-Xtra op PCC Het Lyceum is voor jou geschikt, als je een vwo-advies hebt gekregen en je wel wat meer werk aankunt dan de gemiddelde vwo-leerling. Op PCC Fabritius volgen alle leerlingen in de onderbouw masterclasses van 'Science, Design & Media'. Mooie ontwerpen maken, onderzoek doen,

*Voor wiskunde haal ik mooie cijfers, maar eigenlijk is het gewoon rekenen. Sommige hoofdstukken zijn heel leuk, als je er veel bij moet tekenen, zoals een assenstelsel en figuren.
Sanne, brugklasleerling mavo/kb van PCC Bergen*

fotoreportages en filmpjes maken! Op PCC Oosterhout kun je kiezen uit het Vakcollege Techniek of Vakcollege Mens & Dienstverleners. Je gaat dan meteen voor minimaal 30% van de tijd praktisch aan de slag. Prima keuze als jij het leuker vindt om met je hoofd én je handen te leren, dan om alleen met je neus in de studieboeken te zitten. PCC Bergen en PCC Heiloo zijn onze gezellige kleinschalige en sportieve vestigingen.

JE BENT HARTELIJK WELKOM OP HET PCC!

Als je ouders meer willen weten, mogen ze telefonisch contact opnemen met een vestiging; de team- of afdelingsleider van de brugklas is dan degene die graag al hun vragen beantwoordt. Wanneer jij wilt weten hoe onze leerlingen het op onze school vinden, lees dan de verhalen van de 'ontdekkingsreizigers' op onze website.

We hopen natuurlijk dat je voor het PCC kiest. Daarom nodigen we je uit om een keer te komen sfeerproeven. De exacte data van leerlingmiddagen, open huis en ouderinformatieavonden vind je elders in deze gids en op www.pcc.nu.

Tot ziens op het PCC!

Mijn zoon ervaart de kleinschaligheid van de school, betrokkenheid van medewerkers en aanwezigheid van uitsluitend leeftijdsgenoten als zeer positief. Dat maakt PCC Bergen een ideale tussenstap in het groeiproces van het kind.

*Richard Heijmans,
vader van Ruben,
leerling van PCC Bergen*

PCC Het Lyceum

Blekerskade 11
1814 CG Alkmaar
072 5353540
www.pcc.nu

gymnasium atheneum vwo
havo brugjaar
1000 leerlingen

Meer informatie:
info@pcc.nu

PCC Bergen

Geestweg 19
1861 TL Bergen Nh
072 5813437
www.pcc.nu

atheneum vwo havo mavo
vmbo-kb brugjaar
190 leerlingen

Meer informatie:
info@pcc.nu

-PCC Heiloo

De Dors 2
1852 RG Heiloo
072 5332780
www.pcc.nu

atheneum vwo havo mavo
vmbo-tl vmbo-kb brugjaar
330 leerlingen

Meer informatie:
info@pcc.nu

PCC Fabritius

Fabritiusstraat 1
1816 EA Alkmaar
072 5181818
www.pcc.nu

atheneum vwo havo mavo
vmbo-tl vmbo-gl brugjaar
560 leerlingen

Meer informatie:
info@pcc.nu

PCC Oosterhout

Vondelstraat 41
1813 BA Alkmaar
072 5410333
www.pcc.nu

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
Vakcollege

Bijzonder thema:
Vakcollege-opleidingen!
730 leerlingen

Meer informatie:
info@pcc.nu

Opleidingen:

- Gymnasium
- Vwo-Xtra
- Atheneum
- Havo
- mavo+
- vmbo
- Vakcollege Techniek
- Vakcollege Mens & Dienstverleners

Alle informatie: www.pcc.nu

Regius College Schagen

Kleinschaligheid in een prettige en veilige omgeving

Je staat voor een grote stap en een spannende tijd, want: welke school kies je? Het Regius College is een brede scholengemeenschap. Dat betekent dat we alle opleidingen aanbieden. We hebben vier gezellige locaties. Iedere opleiding heeft een eigen gebouw met een eigen docententeam. Dit zorgt voor kleinschaligheid in een prettige, groene en veilige omgeving aan de rand van de vriendelijke stad Schagen. Wij heten je van harte welkom!

ONS ONDERWIJS

Bij het Regius College bieden we onderwijs aan van Praktijkonderwijs tot Gymnasium. In de brugklas kun je kiezen voor:

Regius College Emmalaan Vmbo BL/KL en praktijkonderwijs

Regius College Oranjelaan Vmbo TL

Regius College Wilhelminalaan Havo/Vwo

De gebouwen staan dicht bij elkaar op de mooie campus en worden met elkaar verbonden door brede paden en veel groen. Er is op de campus ook een Cruyff Court. Je komt dus absoluut je vrienden en vriendinnen van de basisschool weer tegen.

REGIUS COLLEGE WILHELMINALAAN (HAVO/VWO)

Voor de locatie Wilhelminalaan kies je om te leren voor een Havo-, Atheneum- of Gymnasiumdiploma. De Wilhelminalaan is een levendige locatie! Ook al lijkt het gebouw groot, je vindt er je weg snel. Op de Wilhelminalaan bieden we onderstaande brugklassen aan:

- brugklas Havo/Vwo regulier
- Vwo-brugklas
- brugklas Havo/Vwo 'Accent'

REGIUS COLLEGE ORANJELAAN (VMBO TL)

De Theoretische Leerweg (voorheen Mavo) biedt een brede algemene opleiding. Met een TL-diploma kun je naar het hoogste niveau (niveau 4) binnen het MBO en het biedt je de mogelijkheid door te stromen naar het Havo. Leerlingen voelen zich snel thuis, de Oranjelaan is een gezellige locatie. Na het tweede jaar maak je een keuze voor een sector. Op de locatie Oranjelaan bieden we ook de brugklas Vmbo TL/Havo aan.

REGIUS COLLEGE EMMALAAN (VMBO BL/KL)

Als je kiest voor Vmbo Basis- en Kaderberoepsgerichte Leerweg (BL/KL) krijg je les op de Emmalaan, waar doen en leren hand in hand gaan. Op de locatie Emmalaan werk je in leerdomeinen. Een aantal vakken dat met elkaar te maken heeft, is hier aan elkaar gekoppeld. In de leerdomeinen wordt er rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. Aan het einde van het tweede leerjaar kies je voor een beroepsgerichte opleiding. Als je hele goede cijfers hebt kun je, als je dit wilt, doorstromen naar de Theoretische Leerweg.

*Wil je meer weten? Op onze website staat informatie over ons onderwijs, maar bijvoorbeeld ook over onze activiteiten.
Kijk op www.regiuscollege.nl*

REGIUS COLLEGE EMMALAAN PRAKTIJKONDERWIJS

Het Praktijkonderwijs is een afdeling voor leerlingen van 12 tot 18 jaar die gebaat zijn bij het leren via de praktijk. De afdeling is kleinschalig georganiseerd: in totaal ongeveer 140 leerlingen en maximaal 14 leerlingen per groep. De school bereidt de leerlingen voor op zelfstandige deelname aan het arbeidsproces en de maatschappij.

SNEL THUIS OP HET REGIUS

Wij vinden een goede sfeer ontzettend belangrijk. Als je je prettig en veilig voelt, presteer je beter. Door de vier locaties is kleinschaligheid gewaarborgd. Voor de zomervakantie kom je al een keer op school om kennis te maken met je klasgenoten en mentor. De periode na de zomervakantie staat in het teken van kennismaken met de school, de klas, de mentor en de lessen. Hiervoor worden per locatie verschillende activiteiten georganiseerd.

LEREN IN EN BUITEN DE LES

Een complete opsomming van alle activiteiten is niet mogelijk maar we hebben sportdagen, projecten, culturele activiteiten, klassenfeesten, excursies etc. De school organiseert allerlei activiteiten die je mogelijkheden geven om je verder te ontwikkelen. Want leren doe je niet alleen in, maar ook buiten de les!

*Kom naar onze Open Dag op
vrijdag 5 februari 2016
15.30-20.30 uur*

*Informatieavonden ouders:
1 en 3 februari 2016*

*Doemiddagen leerlingen: 28 en 29 januari
2016 (uitnodiging via basisscholen)*

Regius College Wilhelminalaan

Wilhelminalaan 4
1741 CN Schagen
0224 297841
www.regiuscollege.nl

vwo havo

Meer informatie:
info@regiuscollege.nl

Regius College Hofstraat

Hofstraat 11
1741 CD Schagen
0224 297841
www.regiuscollege.nl

vmbo-kb vmbo-bb

Meer informatie:
info@regiuscollege.nl

Regius College Oranjelaan

Oranjelaan 2
1741 CP Schagen
0224 297841
www.regiuscollege.nl

vmbo-tl

Meer informatie:
info@regiuscollege.nl

Regius College Emmalaan

Emmalaan 2
1741 CX Schagen
0224 297841
www.regiuscollege.nl

vmbo-kb vmbo-bb praktijkonderwijs

Meer informatie:
info@regiuscollege.nl

RSG Wiringherlant

RSG Wiringherlant is een kleinschalige, openbare scholengemeenschap die alle vormen van voortgezet onderwijs aanbiedt. Onze school is een ontmoetingsplaats waar iedereen een veilige omgeving wordt geboden. Ons onderwijs kenmerkt zich door structuur en steun met aandacht voor de ontwikkeling en ontplooiing van de individuele leerling. Rsg Wiringherlant biedt inspirerend en grensverleggend onderwijs, waarbij de leerlingen worden voorbereid op de volgende stap in hun leven.

KLEINSCHALIGE ONTMOETINGSPLAATS

Door het kleinschalige karakter kent de school een grote betrokkenheid van docenten, leerlingen en ouders/verzorgers. De school is daarmee een belangrijke ontmoetingsplaats. We hebben een veilige leer- en werkomgeving met een continue aandacht voor verdere verbetering en optimalisering. Onze pedagogisch-didactische benadering speelt in op individuele verschillen van leerlingen. Wij bieden maatwerk voor al onze leerlingen, zowel in onderwijsaanbod als in specifieke aandacht en zorg.

ELOS-SCHOOL

Rsg Wiringherlant maakt deel uit van het netwerk van ELOS- scholen. ELOS staat voor Europese leeromgeving op scholen. Dat betekent dat wij onze leerlingen goed voorbereiden op de toekomst door gericht aandacht te besteden aan de rol van Europa in de wereld.

In de lessen in de 1e en 2e klassen wordt regelmatig aandacht besteed aan Europa. Rsg Wiringherlant wisselt al een aantal jaren groepen leerlingen uit met diverse landen binnen de EU. Tevens wordt deelgenomen aan internationale projecten. Scholen die Elos aanbieden zorgen voor inbedding van Europese en Internationale Oriëntatie in hun curriculum. Leerlingen krijgen de mogelijkheid versterkt talenonderwijs te volgen en een Anglia of Cambridge diploma te behalen waarmee ze aantonen de Engelse taal op een hoger niveau te beheersen.

LEERLINGBEGELEIDING

De leerlingenzorg en -begeleiding zijn een integraal onderdeel van het onderwijsconcept zoals rsg Wiringherlant dat hanteert. Dat wil zeggen dat onderwijs niet alleen gebaseerd is op kennisoverdracht, maar dat daarnaast pedagogische, didactische en sociaal-emotionele begeleiding geboden wordt om leerlingen optimaal naar eigen vermogen te laten functioneren en zich te kwalificeren voor hun rol in het vervolgonderwijs en in de samenleving. Geïntegreerde leerlingbegeleiding wil zeggen dat de school de leerlingen zoveel mogelijk begeleidt binnen de lessituatie. De mentor is de spil in de leerlingbegeleiding.

Vind je het ook leuk om eens buiten je eigen klaslokaal te kijken, bijvoorbeeld bij leeftijdgenoten op een school in Frankrijk? Of zelfs in Turkije? Dankzij ELOS kan dat op rsg Wiringherlant!

RSG Wiringherlant

Dokter Tamsmalaan 1a
1771 AB Hollands Kroon
0227 513830
www.wiringherlant.nl

atheneum vwo havo vmbo-tl vmbo-kb vmbo-bb

Bijzonder thema:
ELOS-school
1140 leerlingen

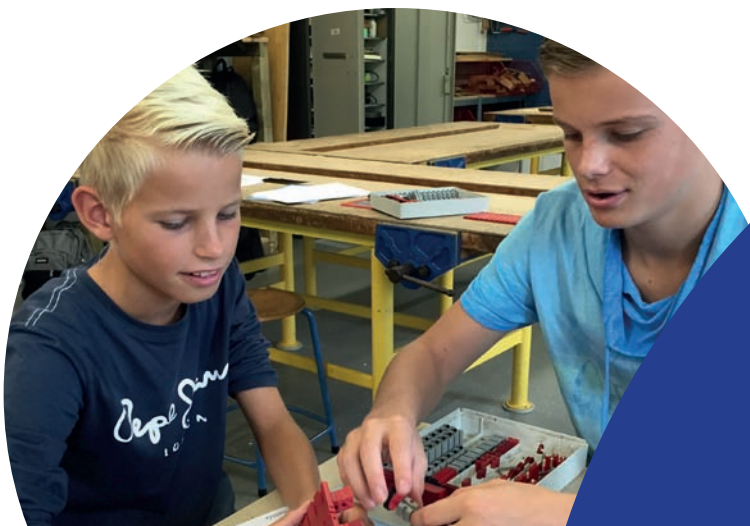
Meer informatie:
info@wiringherlant.nl

NIEUW SCHOOLGEBOUW

Na jarenlang het onderwijs op de oude locaties aan de Ir. Ovingestraat en de Terpweg verzorgd te hebben, beschikt rsg Wiringherlant met ingang van augustus 2013 over een nieuw schoolgebouw aan de Dokter Tamsmalaan in Wieringerwerf. De nieuwe school voldoet geheel aan de eisen van deze tijd. In het hele gebouw is een WiFi-netwerk beschikbaar waar ook de leerlingen vrij gebruik van kunnen maken. Het gebouw is licht en ruim en de luchtbehandeling zorgt voor een gezond binnenklimaat. Met alle leerlingen op één locatie zijn we nu echt één school. Doordat elke groep leerlingen een thuisbasis binnen het gebouw heeft gekregen, is de voor de school kenmerkende kleinschaligheid bewaard gebleven.

De sfeer op rsg Wiringherlant was altijd al heel goed, en nu zit de school ook nog in een prachtig nieuw gebouw.

Scholen in Velsen

32

Goed onderwijs voor iedereen!

In Velsen staan 7 scholen voor voortgezet onderwijs. Samen bieden ze alle onderwijssoorten: praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo, vwo, atheneum, gymnasium en technasium. Werk je liever met je handen of juist liever met je hoofd? In Velsen is er altijd een school die bij je past. Ook als je niet in Velsen woont, kun je bij ons terecht. We hebben leerlingen uit de wijde omgeving, ook uit plaatsen boven het kanaal. Velsen heeft goed onderwijs voor iedereen!

OVERZICHTELIJK EN VEILIG

Velsen heeft elke vorm van voortgezet onderwijs. De verschillende scholen voor voortgezet onderwijs staan in een overzichtelijk, klein en mooi gelegen gebied. Elke school heeft zijn eigen specialiteit. We nodigen je van harte uit om op de open dagen te komen en de mogelijkheden van het Velsense onderwijs te leren kennen.

PERSOONLIJKE AANDACHT VANAF HET BEGIN

Op onze scholen krijg je veel persoonlijke aandacht. Dat begint al bij de aanmelding. We vinden het prettig om kennis te maken met onze nieuwe leerlingen. We organiseren dan ook speciale aanmeldingsdagen op school waar we jou en je ouders ontvangen. Als je je hebt aangemeld, gaan we persoonlijk bij jouw leerkracht langs. Die neemt dan met ons door hoe jij je hebt ontwikkeld op de basisschool. Door die informatie kunnen we je in de juiste groep plaatsen en je op de juiste manier begeleiden. Je basisschoolleerkracht en wij zorgen er zo voor dat voor jou de overgang naar de nieuwe school zo soepel mogelijk verloopt.

WE HELPEN JE

Zit je eenmaal op een van onze scholen, dan mag je erop rekenen dat onze docenten erop letten dat het goed met je gaat. Ze helpen je om de school goed te doorlopen en te ontdekken wat jouw sterke punten zijn. Daarnaast zijn er op al onze scholen medewerkers die je kunnen helpen in bijzondere situaties, bijvoorbeeld als je dyslexie hebt of als er thuis problemen zijn.

KENNISMAKEN

Er zijn volop mogelijkheden om kennis te maken met de Velsense scholen. Je kunt met je ouders naar open dagen gaan, of je kunt een proefles of een doe-middag meemaken. Ook kun je met je hele klas op bezoek komen. Maak gebruik van die mogelijkheden, want dat is de beste manier om erachter te komen of een school bij jou past.

VELSENSE AANMELDINGSPROCEDURE

Tot en met 18 maart 2016 kun je je aanmelden voor een van de Velsense scholen. Onze scholen hebben allemaal dezelfde aanmeldingsprocedure en we gebruiken een gezamenlijk aanmeldingsformulier. Je ouders vullen dat gedeeltelijk samen met je leerkracht in. Met het ingevulde formulier kom je je dan persoonlijk aanmelden bij de school van je keuze.

Speciale interesse in sport, dans, techniek, maritiem onderwijs, onderwijs met tablets, Advanced English, een technasium, internationalisering of kunst en cultuur? Juist daarvoor kun je terecht op onze scholen.

Gymnasium Felisenum

Van Hogendorpstraat 2
1981 EE Velsen-zuid
0255 545710
www.felisenum.nl

gymnasium zelfstandig
660 leerlingen

Meer informatie: info@felisenum.nl

Maritiem College IJmuiden

Briniostraat 10
1971 HM Velsen
0255 546900
www.maritiemcollegeijmuiden.nl

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
Vakcollege

Bijzonder thema: Maritiem
121 leerlingen

Meer informatie:
informatie@maritiemcollegeijmuiden.nl

Ichthus Lyceum Driehuis

Wolff en Dekenlaan 1
1985 HP Driehuis
0255-546400
www.ichthuslyceum.nl

gymnasium atheneum vwo havo
Technasium
1120 leerlingen

Meer informatie: info@ichthuslyceum.nl

Tender College IJmuiden

Eenhoornstraat 8
1973 XT Velsen
0255 516343
www.tendercollege.nl

vmbo-kb vmbo-bb praktijkonderwijs

Bijzonder thema:
Gezonde school, iPad klas,
281 leerlingen

Meer informatie: info@tendercollege.nl

Technisch College Velsen

Briniostraat 12
1971 HM Velsen
0225 546900
www.technischcollegevelsen.nl

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
Vakcollege

Bijzonder thema:
Onderwijs concept "Ons Leren"
418 leerlingen

Meer informatie:
informatie@technischcollegevelsen.nl

Vellesan College

Briniostraat 16
1971 HM Velsen
0255 519001
www.vellesancollege.nl

vwo havo mavo vmbo-kb vmbo-bb
1200 leerlingen

Meer informatie:
info@vellesancollege.nl

Duin en Kruidberg mavo

Nicolaas Beetslaan 3
1985 HH Driehuis
0255-510526
www.duinenkruidbergmavo.nl

havo mavo vmbo-tl

Bijzonder thema:
Onderwijs met gebruik van iPad
285 leerlingen

Meer informatie:
info@duinenkruidbergmavo.nl

Gegarandeerd plaats
Als je gewoon voldoet aan
de toelatingseisen van de school
waar je naartoe wilt, is er
gegarandeerd plaats voor je.
We loten dus niet. De toelatingseisen
vind je op de site van de school.

Duin en Kruidberg mavo

De Duin en Kruidbergmavo is een kleinschalige school in Driehuis waar veel aandacht is voor persoonlijke ontwikkeling en begeleiding. De school biedt plaats voor leerlingen met een mavo-advies of een mavo/havo-advies en is uitstekend bereikbaar voor leerlingen uit Velsen, Haarlem en Beverwijk. Er wordt in een goede sfeer uitstekend onderwijs geboden.

WERKEN MET IPADS: GEEN DOEL, MAAR MIDDEL

Het klinkt leuk, op de school werken met je eigen iPad. Veel leerlingen hebben al eerder kennis gemaakt met iPads, waarop ze spelletjes doen en hun contacten onderhouden met vriendjes en familie, etc. Het zal niemand verbazen dat de iPads die op school gebruikt worden daar niet voor zijn. De iPads op de Duin en Kruidbergmavo staan vol met lesmateriaal, soms alleen de gewone lesmethode, maar dan digitaal, maar vaker de lesmethode met speciale apps met verdiepingsstof en uitdagende opdrachten voor de verschillende vakken.

MIDDEL

Het gebruik van iPads is uiteraard geen doel op zich. Wat zijn dan de uiteindelijke beweegredenen om leerlingen gedurende hun schoolcarrière uit te rusten met iPads?

DIFFERENTIATIE.

Differentiatie is het bewust, doelgericht aanbrengen van verschillen in instructie, leertijd of lesstof binnen een groep lof

klas leerlingen. Door het gebruik van de iPad (en het digitaal toetsen) is het voor docenten makkelijker te constateren welke leerlingen op een bepaald onderdeel van een vak achterblijven, of welke leerlingen er juist meer verdiepingsstof aan kunnen, welke leerlingen meer of juist minder tijd voor bepaalde opdrachten moeten hebben, welke specifieke ondersteuning ze nodig hebben, enz.

MBO

Uit contacten met het MBO blijkt dat vele leerlingen met een laptop of tablet werken. Ook het lesmateriaal is veelal gedigitaliseerd. Om de aansluiting met het MBO zo soepel mogelijk te laten verlopen is gekozen om leerlingen al in een vroeg stadium daar op voor te bereiden.

DIGITAAL TOETSEN

Het digitaal toetsen is een uitstekende manier om de leerbehoeften van leerlingen beter in kaart te brengen. Door het gebruik van de iPad is digitaal toetsen makkelijk uit te voeren.

DIGITAAL LESMATERIAAL

Uitgeverijen zijn al een aantal jaren bezig om steeds meer lesmateriaal digitaal aan te bieden. De verwachting is dat in de nabije toekomst digitaal lesmateriaal het papieren lesmateriaal zal gaan verdringen.

Duin en Kruidberg mavo

Nicolaas Beetslaan 3
1985 HH Driehuis
0255-510526
duinenkruidbergmavo.nl

mavo (vmbo-tl)
mavo/havo-brugklassen

Bijzonder thema:
Onderwijs met gebruik van iPad
285 leerlingen

Meer informatie:
info@duinenkruidbergmavo.nl

*Fendi en Sylvia
(brugklasleerlingen
2014-2015)*

"De iPadklas heeft veel voordelen: het is makkelijk om dingen op te zoeken, je kan je iPad als agenda gebruiken en in de les werkt het heel fijn. Docenten halen er allerlei interessante zaken bij die niet in het boek (op de iPad) staan. Ook een vak als wiskunde is leuk, de docent werkt met Socrative, een quiz/toetsprogramma".

Gymnasium Felisenum meer dan onderwijs

Het Gymnasium Felisenum is een kleine school met ongeveer 650 leerlingen. Er heerst een veilige sfeer en iedereen kent elkaar. Iedere leerling krijgt op onze school de kans z'n talenten te ontplooiën: of je nu houdt van toneel, cultuur, talen of debatteren. En voor onderzoekende leerlingen is er in de onderbouw het verdiegingsproject.

DE EERSTE KLAS

Er overkomt je nogal wat als je naar de eerste klas gaat. Een nieuwe school, nieuwe klasgenoten, nieuwe vakken en andere docenten. Dat is wel even wennen. Om de overstap naar onze school goed te laten verlopen is er een introductieprogramma. Tijdens de introductiedagen leer je je mentor, je loods, de docenten en natuurlijk de andere eersteklassers goed kennen. Hierdoor voel je je al snel thuis! Je mentor is het aanspreekpunt voor jou en je ouders. Je loods is een leerling uit klas 5 die jou het eerste jaar je weg helpt te vinden in de school en aan wie je alles mag vragen!

LATIJN EN GRIEKS

In de eerste klas volgen alle leerlingen Latijn. Je leert niet alleen de taal, maar je komt ook veel te weten over mythologie en de geschiedenis van het Romeinse Rijk. In klas twee krijg je Grieks erbij. Latijn en Grieks helpen je ook bij het leren van andere vakken, zoals Frans, Duits of Engels. In de vijfde klas ga je naar Italië of Griekenland, waar je met eigen ogen kunt zien wat je in de voorgaande jaren geleerd hebt.

VERSTERKT ENGELS EN KEUZEAANBOD

In klas vijf kun je examens doen voor

het Cambridge Certificate in Advanced English. Dat is heel nuttig als je later in het buitenland wilt studeren. Vanaf klas twee word je hierop voorbereid. In de bovenbouw hebben we verschillende keuzevakken, zoals tekenen, muziek, drama, filosofie, NLT en wiskunde D.

MEER DAN ONDERWIJS

In klas 1 heb je dramalessen en elke leerling kan meedoen aan de auditie voor het jaarlijkse schooltoneel. Als je goed bent in de meeste vakken, kun je in de eerste klas al meedoen aan het verdiegingsproject. Tijdens de lestijd ga je je een aantal weken verdiepen in een onderwerp waar je meer van wilt weten. Dit wordt afgesloten met een presentatieavond. Behalve leren doen we op onze school ook andere dingen. Er is een projectweek met bijzondere activiteiten als muziek en dans en bezoek aan o.a. het Archeon en het Van Gogh museum. Er zijn regelmatig sportdagen en schoolfeesten en er is schooltoneel.

MEER INFORMATIE?

Kijk op onze website! Hier vind je alles over onze school en er is een speciaal gedeelte voor leerlingen van groep 8. En natuurlijk ben je van harte welkom op onze Open Dag!

Gymnasium Felisenum

Van Hogendorplaan 2
1981 EE Velsen-zuid
0255 545710
www.felisenum.nl

gymnasium zelfstandig
660 leerlingen

Meer informatie:
info@felisenum.nl

*Bij Nederlands
wordt echt
gedifferentieerd
bij het onderwerp
grammatica. Dat is
heel fijn, dan hoef ik
niet alles nog een keer
te horen als ik het
al begrijp.*

Ichthus Lyceum Driehuis

Op het Ichthus Lyceum zit je goed!

36

Het Ichthus Lyceum in Driehuis is een middelgrote school met ongeveer 1100 leerlingen. Kenmerkend voor het Ichthus is het goede onderwijs en de veilige en prettige sfeer. Het Ichthus Lyceum heeft een erkend Technasium. Of je nu op het gymnasium, atheneum of het havo zit, op het Ichthus zit je goed! We hebben leerlingen uit de buurt en de hele regio.

GYMNASIUM, ATHENEUM OF HAVO MET OF ZONDER TECHNASIUM

Het Ichthus Lyceum heeft een officieel Technasium. Zowel voor gymnasium-, atheneum- als havo leerlingen is het Technasium een interessante keuzemogelijkheid. In de brugklas maak je kennis met ons Technasium en vanaf de tweede klas kan je kiezen of je verder gaat met het Technasium, of liever met een van de andere talentstromen: Kunst en Cultuur of Internationalisering. We hebben voor alle leerlingen ruime keuzemogelijkheden!

ALTIJD LES OP HET JUISTE NIVEAU

Onze school heeft aparte gymnasium, atheneum en havo brugklassen. Dat heeft als voordeel dat je in de klas zit met leerlingen die hetzelfde advies van de basisschool hebben gekregen en je altijd op het juiste niveau les krijgt. Blijkt het toch te makkelijk of te moeilijk? Dan kan je aan het einde van de brugklas nog van niveau wisselen! Leerlingen die in de havobrugklas hele goede cijfers halen, kunnen opstromen naar de tweede klas van het atheneum.

LAPTOPS VOOR MAATWERK

Vanaf volgend jaar werken alle brugklasleerlingen met een eigen laptop in de les. Daarnaast gebruiken ze ook nog de boeken. Dit is nu al zo in twee

brugklassen en een tweede klas en de leerlingen en hun docenten zijn hier erg tevreden over. Het voordeel is dat je zo nog beter kunt leren en oefenen wat jij nodig hebt. Maatwerk dus!

SCHOOL IS MEER DAN LES ALLEEN

Op het Ichthus doen we veel aan sport en halen we geregeld de landelijke finales voor schoolkampioenschappen van voetbal, hockey en softbal. We hebben de beschikking over een eigen fitnessruimte en buitensportvelden. Op cultureel gebied heeft het Ichthus ook veel in huis. We hebben een eigen theaterzaal en doen mee aan het VISTival, we bezoeken culturele evenementen en organiseren een Grand Gala classique waar onze leerlingen optreden met hun muziekinstrument.

DE MENTOR IS JOUW COACH

Iedere brugklas heeft een eigen mentor, die je wegwijs maakt in de school, van wie je vak- en mentorlessen krijgt, en die je helpt met het plannen van je huiswerk. Bij je mentor kan je altijd terecht voor hulp of vragen. Je mentor is het eerste aanspreekpunt voor jou en je ouders.

NIUWSGIERIG GEWORDEN?

We nodigen je van harte uit om zelf een kijkje te komen nemen op het Ichthus! Neem deel aan onze kennismakingslessen en kom naar de Open Dag op zaterdag 13 februari 2016 van 10.00-13.00 uur. Op donderdag 28 januari om 19.30 uur organiseren we een informatieavond uitsluitend voor de ouders.

Ichthus Lyceum
Gymnasium, Atheneum, Havo

Ichthus Lyceum Driehuis

Wolff en Dekenlaan 1
1985 HP Driehuis
0255-546400
www.ichthuslyceum.nl

gymnasium atheneum havo
Technasium
1120 leerlingen

Meer informatie:
info@ichthuslyceum.nl

Rector
ir. D.A. Volmer
afdelingsleider brugklassen
mw. L.D.J.M. Leurs

Open Dag

voor groep 8- leerlingen én hun ouders
Zaterdag 13 februari 2016, 10.00-13.00 u.

Informatieavond

voor de ouders van groep 8-leerlingen
Donderdag 28 januari 2016, 19.30-21.30 u.

We organiseren kennismakingslessen op een aantal woensdagmiddagen van dec. tot feb. starttijd 14.00 uur. Opgeven via onze website, tabblad Groep 8. Onze school ligt op 1 minuut loopafstand van station Driehuis.

"Er is altijd een fijne en gezellige sfeer, zowel binnen als buiten de lessen. De leraren op het Ichthus zijn aardig en de leerlingen gaan goed met elkaar om. Nieuwe vrienden maken in de brugklas is zeker niet moeilijk!" Enzo Konst

Maritiem College IJmuiden (Dunamare Onderwijsgroep) De leukste school van Nederland!

Het MCIJ is een vmbo-school voor een maritieme opleiding. Maritiem betekent dat je op deze school leert voor een beroep op een schip. Dat kan op rivieren en kanalen zijn maar ook op zee. Wij zijn onderdeel van de Maritieme Academie Holland waardoor er een doorlopende leerlijn met het mbo en het hbo is.

ONZE SCHOOL BIEDT DRIE VMBO NIVEAUS AAN:

- Basisberoepsgericht
- Kaderberoepsgericht
- Gemengde leerweg (Maritieme mavo)

Het MCIJ is een kleine school met ruim 100 leerlingen. Daardoor krijg je veel persoonlijke aandacht.

LEREN OP EEN SCHIP

Op het Maritiem College IJmuiden leer je van alles over varen. De school heeft drie heel moderne opleidingsschepen: de 'Prinses Máxima', de 'Prinses Amalia' en de 'Emeli'. Elke week heb je praktijklessen op het schip van een echte schipper. Andere maritieme vakken zijn 'Knopen en Splitsen' en Roeien en Wrikken!

HET ONDERWIJS IN DE BRUGKLAS

In de onderbouw van het MCIJ leer je naast praktijk natuurlijk ook theorie, net zoals op elk ander vmbo. Maar dat doe je op een andere manier: veel vaker door te doen. De maritieme vakken zijn voor de theorie ook heel belangrijk. We werken met het lesprogramma 'Matroos Op Koers'. Dat is een digitale methode, je werkt er aan op je eigen laptop.

BOVENBOUW

In de bovenbouw leer je steeds meer van het maritieme werk, zoals marifonie (het bedienen van een zend- en

ontvanginstallatie op het schip), basisveiligheid (VCA), EHBO en zelfs lassen! Daarom is deze school ook uniek: als je je eindexamen hebt gehaald, heb je een zgn. 'startkwalificatie'. Je mag meteen werken als matroos. Dat betekent dat je wel verder kán leren voor stuurman of kapitein, maar dat het niet hoeft! En wil je toch naar een andere richting door in het mbo, dan kan dat ook. Je hebt een volwaardig vmbo diploma aan het eind van het vierde leerjaar.

HUISVESTING

Als je aan boord van een schip wilt werken, moet je goed 'van huis kunnen zijn'. Daarom is het in de bovenbouw van het Maritiem College IJmuiden verplicht om tijdens weekdagen in het internaat te wonen. Voor de eerste en tweede klassen is dit niet verplicht. Toch doen veel leerlingen van de onderbouw dat! Het is dan ook best stoer om op maandag met je reistas naar school te gaan, en pas op vrijdag weer terug naar huis te gaan. Jouw ouders zijn in de huisvesting natuurlijk altijd welkom. Ook op 'speciale' dagen (Kerstmis, spelletjes avonden, portfoliogesprekken) worden zij op school verwacht.

DOORSTROOM

Het Maritiem College IJmuiden hoort bij de Maritieme Academie Holland. Dat heeft een vmbo/mbo/hbo-aanbod. In deze academie kun je opklimmen van matroos naar stuurman en zelfs kapitein of schipper - eigenaar.

MARITIEM COLLEGE IJMUIDEN

Maritiem College IJmuiden

Briniostraat 10
1971 HM Velsen
0255 546900
www.maritiemcollegeijmuiden.nl

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
Vakcollege

Bijzonder thema:
Maritiem en ICT
121 leerlingen

Meer informatie:
informatie@maritiemcollegeijmuiden.nl

Je kunt de school heel goed per openbaar vervoer bereiken. Vanuit Uitgeest, Amsterdam en Haarlem ben je met de bus binnen een half uur op school. Onze leerlingen komen uit het hele land! Dat kan omdat je van maandag t/m vrijdag bij ons kunt wonen in de school.

Technisch College Velsen

Techniek is jouw wereld!

Het Technisch College Velsen is een Vakcollege, een échte school voor techniek. Het is belangrijk dat véél meer jongens en meisjes al na de basisschool voor een technische opleiding gaan kiezen. Omdat ze daar goed in zijn en omdat er later werk voor ze is. En dat kan op deze school!

Je kunt op het Technisch College Velsen op drie VMBO-niveaus eindexamen doen:

- Basisberoepsgericht
- Kaderberoepsgericht
- Gemengde leerweg (Technische Mavo)

ONDERBOUW

Onze onderbouw bestaat uit een programma van twee jaar. Je leert vooral door te doen. Techniekopdrachten vullen een groot deel van het programma. Natuurlijk krijg je ook theorie les, maar ook de leervakken hebben op onze school veel met techniek te maken. De lessentabel zie je op onze website. Belangrijk is ook dat wij de brugklas en de tweede klas als één periode zien waarin je alle kans krijgt om je te ontwikkelen.

OUDEBETROKKENHEID

Drie keer per jaar presenteert je jouw voortgang. Samen met de mentor en je ouders bespreek je dan wat er goed gaat en wat beter kan. Je legt dit vast in een portfolio; je ziet zo goed wat je gedaan hebt en wat je al kunt. En je leert zelf keuzes maken voor de periode die daarna komt.

BOVENBOUW

In de bovenbouw specialiseer je je verder. Je gaat ook stage lopen in een technisch bedrijf. We hebben in de bovenbouw drie richtingen waaruit je kunt kiezen:

- Bouwen, wonen en interieur
- Produceren, installeren en energie
- Mobiliteit en transport

Als je gekozen hebt voor één van deze richtingen, kun je je in de bovenbouw verder specialiseren in bepaalde vakgebieden zoals motorvoertuigtechniek, bouwkunde, installatietechniek, elektrotechniek of metaaltechniek.

LEERLINGBEGELEIDING

Het Technisch College Velsen kan extra hulp geven aan leerlingen die dat nodig hebben. Je mentor is de eerste met wie je bepaalde problemen bespreekt. Heb je moeite met sommige vakken, dan krijg je extra steunles van de docent van dat vak. Gaat het op een andere manier niet goed, dan hebben we het schoolmaatschappelijk werk, de vertrouwenspersonen en de zorgcommissie om ervoor te zorgen dat je geholpen wordt.

VERVOLGOPLEIDINGEN

Als je op het Technisch College Velsen eindexamen gedaan hebt, kun je naar alle beroepsopleidingen op mbo-niveau, ook als je niet in techniek doorgaat. De leerlingen die een eindexamen gemengde leerweg hebben gedaan en sommige kader leerlingen, kunnen op niveau 4 mbo instromen en gaan daarna vaak door naar het hbo. Het Technisch College Velsen heeft daar speciale afspraken voor met de ROC's in de regio.

TECHNISCH COLLEGE VELSEN

Technisch College Velsen

Briniostraat 12
1971 HM Velsen
0225 546900
www.technischcollegevelsen.nl

vmbo-gl vmbo-kb vmbo-bb
Vakcollege

Bijzonder thema:
Onderwijs concept "Ons Leren"
418 leerlingen

Meer informatie:
informatie@technischcollegevelsen.nl

De school is goed bereikbaar. Het gebouw ligt op vijf minuten afstand van de pont vanuit Velsen-Noord. Met de bus ben je in een half uur vanuit Uitgeest, Amsterdam en Haarlem op school. Omdat wij een gespecialiseerde technische school zijn, hebben wij veel leerlingen die reizen.

Vellesan College

de meest veelzijdige school van de regio

Het Vellesan College biedt vmbo basis en kader, mavo, havo en vwo. De school is verdeeld in vijf afdelingen. Je hebt vooral met je eigen afdeling te maken, met je eigen docenten en met je eigen mentor. Die zorgen ervoor dat je een prettige tijd hebt op onze school!

Vellesan College

Briniostraat 16
1971 HM Velsen
0255 519001
www.vellesancollege.nl

vwo havo mavo vmbo-kb vmbo-bb
1200 leerlingen

Meer informatie:
info@vellesancollege.nl

AANDACHT

In elke afdeling van onze school heb je te maken met een kleine, vaste groep docenten die hun leerlingen goed kennen. Je klasmentor houdt de schoolprestaties van jou en je klasgenoten in de gaten en let erop of het goed met je gaat. Docenten en mentor zorgen voor een goede sfeer in de klas, tussen leerlingen onderling en tussen klas en docenten. Want we willen dat je je niet alleen bij ons thuisvoelt tijdens de hoogtepunten in het jaar - zoals survivaldag, sportdagen, excursies, werkweken, open podium, VISgala - maar ook in het dagelijkse schoolleven.

TWEEJARIGE BRUGPERIODE

De brugperiode duurt twee jaar. Die periode vinden we nodig om goed te beoordelen in welk schooltype je het beste tot je recht komt. In principe worden leerlingen met hetzelfde schooladvies bij elkaar geplaatst. Die blijven in de hele brugperiode bij elkaar in dezelfde klas of groep.

DANSKLAS EN SPORTKLAS

Als je graag danst of van dansen je beroep wilt maken en als je schooladvies mavo, havo of vwo hebt, geef je dan op voor de dansklas. Daar krijg je danslessen naast de gewone lessen. Sport je graag? Kies dan de sportklas. Je hebt extra lessen sport en bewegen - theorie en praktijk - naast de gewone lessen. Je kunt ook examen doen in dans en sport. Met je diploma kun je naar een vervolgopleiding dans of sport op mbo- of hbo-niveau.

OPSTROOMKLAS

Met een basisschooladvies 'vmbo-kader/mavo' of 'mavo/havo' kun je kiezen voor een opstroomklas. In de opstroomklas heb je een jaar de tijd om te laten zien of je het hogere niveau aankunt en of je er prettig bij voelt.

GEBOUWEN

Mavo, havo en vwo zitten in het hoofdgebouw. De binnentuin tussen oud- en nieuwbouw is speciaal voor brugklassers. De onder- en bovenbouw van het vmbo zitten nu nog in twee gebouwen, maar in augustus 2016 staat er een gloednieuw gebouw voor het hele vmbo.

Kijk verder op www.vellesancollege.nl onder 'groep 8'.

"Ik moet met de pont naar school. Dat vond ik eerst wel spannend, maar dat valt hartstikke mee! Het is eigenlijk maar een klein stukje. Alle leraren zijn top! Ik ben heel blij dat ik naar het Vellesan College ben gegaan."

Stedelijk Dalton College Alkmaar

Dit is Dalton Alkmaar!

Op onze daltonschool halen leerlingen een vmbo-, havo- of vwo-diploma. We werken volgens de daltonprincipes: zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken. Naast het basisprogramma kiest de leerling een richting die past bij zijn talenten: creatief, exact of een breed keuzeprogramma. Leerlingen kiezen iedere dag zélf hoe ze het daltonuur besteden. Onze leerlingen en leraren leren van en met elkaar in een goede sfeer én er is altijd veel te beleven.

WORDT HET VOLGEND JAAR DALTON ORIGINAL, DALTON TECH, DALTON ON STAGE OF DALTON SKILLS?

Leerlingen met een vwo, havo of vmbo-tl advies kunnen kiezen uit drie richtingen: Dalton Original, Dalton On Stage of Dalton Tech. Voor elke richting is het basisprogramma hetzelfde. Tijdens de special (drie klokuren per week) gaat de leerling zijn talent verder ontwikkelen.

Leerlingen met een vmbo-bb, vmbo-bb/kb of vmbo-kb/tl advies worden geplaatst in Dalton Skills. Ook leerlingen met vmbo-tl advies kunnen in Dalton Skills worden geplaatst. Het eerste leerjaar van Dalton Skills is een goede basis voor het tweede leerjaar vmbo-tl.

DALTON ORIGINAL

Leerlingen volgen het basisprogramma en daarnaast worden drie klokuren per week besteed aan vier keuzemodules: Spaans, kunst, bèta en sport. Geschikt voor iedere leerling die graag een breed pakket wil volgen.

DALTON ON STAGE

In onze muziektheaterklassen staan drie klokuren per week dans, drama en muziek op het programma. We baseren ons in deze klassen mede op de theorie van de meervoudige intelligentie zodat deze leerlingen zich in alle vakken kunnen ontwikkelen in het creatief denken en doen. Hoogtepunt is ieder jaar onze presentatie waarin onze leerlingen hun talenten op het podium laten zien. In de bovenbouw kan dans én drama als examenvak worden gekozen.

DALTON TECH

Leerlingen volgen het basisprogramma en daarnaast volgen zij drie uur per week het vak "Onderzoeken en Ontwerpen". In dit vak wordt aandacht besteed aan leren onderzoeken, probleemoplossend werken en het leren omgaan met techniek. De opdrachten zijn praktijkgericht. Zo is er bijvoorbeeld een module waar leerlingen een dierenverblijf voor Artis ontwerpen! Dalton Tech is de basis voor onze Technasium-afdeling (vwo en havo). Ook in de bovenbouw vmbo-tl kan een variant van dit vak worden gekozen (M-Tech).

*Kom 24 februari 2016
naar onze Open Dag
of bezoek een leerlingmiddag
in november of januari.
Voorlichtingsavond voor ouders
op 24 november 2015 en
21 januari 2016,
aanvang 19.30 uur.
Kijk op onze website voor
meer informatie!*

DALTON SKILLS

Leerlingen volgen het basisprogramma maar met samengestelde vakken waardoor zij van minder verschillende docenten les krijgen. Daarnaast besteden zij drie uur per week aan het ontwikkelen van hun Skills (vaardigheden). In de eerste klas krijgt dit vorm door aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling en het ontdekken van talent en interesse. In de tweede klas volgen onze Skills-leerlingen beroepsgerichte vakken en worden zij intensief begeleid bij het maken van keuzes. Vanaf het derde leerjaar vervolgen onze leerlingen hun schoolloopbaan op onze vestiging: het Van der Meij College.

*"Als je goed werkt,
ook in je daltonuren, dan
heb je buiten school meer vrije
tijd." Kees, 2 havo/tl*

*"Tijdens de pauze zit er
nooit iemand alleen."
Selena, 2 havo/tl*

Stedelijk Dalton College Alkmaar

Arubastraat 4
1825 PV Alkmaar
072 5625000
www.daltonalkmaar.nl

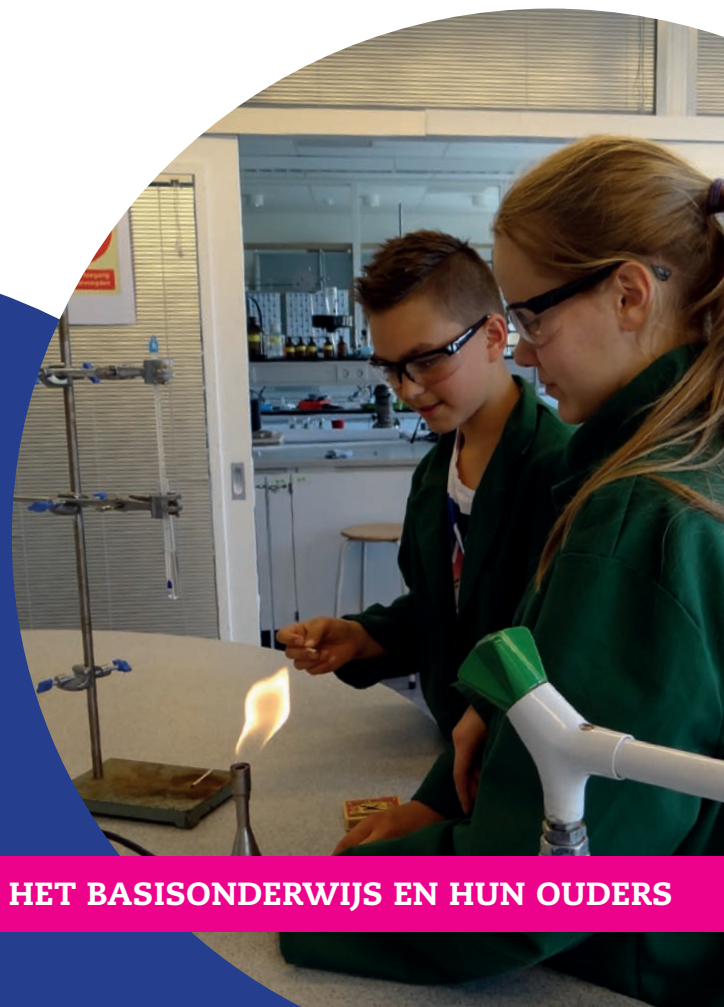
vwo havo mavo vmbo-tl vmbo-kb vmbo-bb

Bijzonder onderwijsvariant:
Dalton
1100 leerlingen

Meer informatie:
info@daltonalkmaar.nl

Rector/directeur: mevr. drs. A.P. Smits

Contactpersoon
1e leerjaar: mevr. A.W. Ensing (vmbo bb/kb/tl)
mevr. J.G. Veldstra (vwo, havo en vmbo-tl)

Trinitas College

Jouw talent telt!

Het Trinitas College is een rooms-katholieke scholengemeenschap met twee locaties: de locatie Han Fortmann voor gymnasium, (tweetalig) atheneum en havo, en de locatie Johannes Bosco voor vmbo en tl/havo. We bieden onderwijs dat bij jou past in één van onze twee prachtige schoolgebouwen. Een school waar je met plezier leert, waar een prettige en veilige sfeer hangt, en waar je veel persoonlijke aandacht krijgt.

HAN FORTMANN - VOOR HAVO EN VWO

Het Han Fortmann heeft drie verschillende soorten brugklassen: havo/vwo, tweetalig atheneum en gymnasium. Onderbouw en bovenbouw hebben een eigen lesvleugel.

De brugklas: je leert leren

In de brugklas leer je studeren! Dat doe je samen met je mentor, je nieuwe klasgenoten en je docenten in een veilige en plezierige sfeer. Je maakt kennis met veel verschillende vakken zodat je later een goede keuze kunt maken. Op het Han Fortmann zijn bijna alle keuzes mogelijk. Na de brugklas stroom je door naar het tweede leerjaar van de havo of het atheneum. Zowel op het havo als het vwo valt er veel te kiezen. Zo kun je ook examen doen in het vak lichamelijke opvoeding, tekenen, muziek en handvaardigheid. En voor de denkers op school is er het vak filosofie.

Gymnasium

Het Han Fortmann heeft ook een gymnasium. Op het gymnasium maak je kennis met de wereld van de klassieke oudheid en volg je de vakken Latijn en Grieks.

Or would you prefer English?

Op het atheneum kun je tweetalig onderwijs volgen. De helft

van je lessen gaat dan in het Engels. Natuurlijk heb je al Engels gehad op de basisschool. We bieden je de kans om je Engels verder te ontwikkelen en te perfectioneren. Handig voor later!

Méér dan alleen les

Bepaalde dingen leer je in een les, andere daarbuiten. Daarom is er op het Han Fortmann veel aandacht voor sport, theater, muziek, feesten, vieringen en excursies. In de bovenbouw zijn er werkweken en uitwisselingen met scholen in het buitenland.

JOHANNES BOSCO - VOOR VMBO EN TL/HAVO

Je kunt kiezen voor één van de volgende brugklassen: theoretische leerweg/havo, theoretische leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg/theoretische leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg/basisberoepsgerichte leerweg, basisberoepsgerichte leerweg. De theoretische leerweg en de beroepsgerichte leerweg hebben hun eigen lesvleugel.

theoretische leerweg (tl) en tl/havo

Op de tl en tl/havo krijg je les in verschillende vakken, zoals Engels, aardrijkskunde, biologie, geschiedenis, Nederlands en wiskunde. Ook krijg je les in talentvakken als muziek, gym, tekenen en techniek. Een prachtige combinatie van theorie- en praktijklessen. In al deze vakken kun je later ook examen doen.

Het onderwijs programma in de tl wordt aankomend jaar verder uitgebreid. Leerlingen in de bovenbouw kunnen ook een beroepsoriënterende leerroute als examenprogramma gaan kiezen. Deze leerroute is specifiek bedoeld voor de technische-, de ondernemende- of de dienstverlenende tl-leerling.

Wil je alvast meer weten over het Trinitas College, kijk dan op onze website met informatie over de school, over de aanmelding en toelating, en over de vele activiteiten.

Trinitas
college

43

Trinitas College, locatie Han Fortmann

Beukenlaan 1
1701 DA Heerhugowaard
072 5710144
www.trinitascollege.nl

gymnasium atheneum vwo havo
Tweetalig onderwijs
1945 leerlingen

Meer informatie:
infohf@trinitascollege.nl

Trinitas College, locatie Johannes Bosco

Hectorlaan 7
1702 CL Heerhugowaard
072 5741021
www.trinitascollege.nl

vmbo-tl vmbo-kb vmbo-bb
1575 leerlingen

Meer informatie:
infojb@trinitascollege.nl

beroepsgerichte leerweg (vmbo (kb en bb))

Volgend schooljaar veranderen in de bovenbouw de beroepsgerichte programma's. Dit is een landelijke ontwikkeling. De leerlingen in leerjaar 3 en 4 kunnen kiezen uit verschillende profielen en keuzedelen die zullen aansluiten bij de bestaande afdelingen:

- afdeling Techniek
- afdeling Zorg en Welzijn
- afdeling Dienstverlening & Productenontwikkeling (nu nog SDV)

Met een diploma kun je prima doorstromen naar mbo of andere opleidingen.

Plezierige sfeer

Wij vinden een fijne sfeer op onze school heel belangrijk. Naast het leren besteden we uitgebreid aandacht aan 'omgaan met elkaar'. En elke leerling heeft een mentor. Er worden op de Johannes Bosco diverse extra activiteiten voor alle klassen georganiseerd. In de brugklas staat o.a. een tweedaags introductiekamp op het programma.

*Kom naar
de open avonden op 15 en
16 februari 2016 (Han Fortmann)
en 17 en 18 februari 2016
(Johannes Bosco).*

*Je krijgt dan een goede indruk van de
school waar jij naar toe wilt!*

Van der Meij College

Ontdek je toekomst!

Het vmbo is de voorbereiding op het middelbaar beroepsonderwijs. Het Van der Meij College kent na het tweede leerjaar:

- de kaderberoepsgerichte leerweg = kbl
- de basisberoepsgerichte leerweg = bbl

Met dit aanbod kun je op het Van der Meij College onderwijs volgen waarmee je voor elk opleidingsniveau van het middelbaar beroepsonderwijs toelaatbaar bent en een optimale kans van slagen hebt. Het maakt daarbij niet uit of je praktisch ingesteld bent (bbl) of meer theoretisch (kbl).

SECTOREN EN AFDELINGEN

Het vmbo verandert met ingang van 2016-2017. De leerlingen in klas drie kiezen voor een profielvak in een beroepsgerichte sector. Naast het profielvak mogen leerlingen vier keuzevakken kiezen binnen de sector en in klas 4 eventueel buiten de sector. Zo kunnen de leerlingen ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Het Van der Meij College sluit aan bij de vraag op de regionale arbeidsmarkt.

SECTOR TECHNIEK

Profielvak Produceren, Installeren en Energie

De vraag naar technisch personeel wordt steeds groter. Leerlingen die interesse hebben in een vervolgonopleiding in de techniek maken binnen dit profielvak kennis met diverse aspecten van het werk in deze sector. Je leert een technisch product te ontwerpen en te maken. Veel richtingen komen aan bod: houtbewerking, elektrische installaties, sanitair, robotica, domotica, energie en vervoer.

Het Van der Meij College is een samenwerkingslocatie voor de bovenbouw van de beroepsgerichte leerwegen in het vmbo waar de leerling de keuze heeft uit een scala aan voorbereidende beroepsgerichte opleidingen. We werken samen met de leerlingen en ouders aan een goede basis voor het vervolgonderwijs en uiteindelijk voor de regionale arbeidsmarkt. Wij bieden dat in een prettige, rustige sfeer waarbinnen iedereen op zijn eigen niveau optimaal kan werken.

SECTOR ECONOMIE

Profielvak Horeca, Bakkerij en Recreatie

Dit profiel is gericht op de gastvrijheidsindustrie. Een bloeiende sector in onze regio! Leerlingen leren koken voor gasten, maaltijden serveren en dienstbaar te handelen, creatief omgaan met grondstoffen en tastbare eindproducten maken. Ook wordt geleerd andere mensen te helpen met het regelen van recreatieve activiteiten in hun vrije tijd. Jouw talent ontdek je bij deze sector!

SECTOR ZORG EN WELZIJN

Profielvak Zorg en Welzijn

Dit brede profielvak is geschikt voor leerlingen die graag klaar staan voor een ander. Je leert hoe je voor jezelf en voor anderen kunt zorgen. Je kunt na het vmbo een vervolgonopleiding doen in de zorgsector, het welzijnswerk, uiterlijke verzorging, maar ook bijvoorbeeld in de facilitaire dienstverlening en de laboratoriumtechniek.

PROFIELVAK DIENSTVERLENING EN PRODUCTEN

Dit profielvak is niet aan een bepaalde sector gebonden. Het is een breed oriënterend profiel dat leerlingen de mogelijkheid

*Bezoekt u ook eens
onze nieuwe website!
www.vandermeijcollege.nl*

Meij
van der
college
top
vmbo

45

geeft de keuze uit te stellen en zich langer te oriënteren op de wereld van arbeid en beroep. De leerling ontwikkelt zich op het gebied van loopbaancompetenties en leert, door het uitvoeren van opdrachten, ontdekken waar zijn kwaliteiten liggen. Er zijn opdrachten voor het organiseren van een evenement, het ontwerpen en maken van een technisch/creatief product en een multimediaal product en opdrachten die zijn gericht op ondernemen. Via de keuzevakken kunnen leerlingen zich verdiepen in beroepen in de economische sector, de richting sport, dienstverlening en veiligheid en de richting grafimedia.

ZO WERKEN WIJ

In het derde en vierde leerjaar heb je avo-vakken (algemene vakken), zoals Nederlands en Engels en beroepsgerichte profielvakken en beroepsgerichte keuzevakken. Waar mogelijk, wordt de theorie aangepast aan de beroepsgerichte richting die je hebt gekozen. Bijvoorbeeld: hoe pas je Engels toe in een restaurant of hoe gebruik je wiskunde bij techniek? Op school doen we de situatie in een bedrijf zo goed mogelijk na. Bijvoorbeeld: een multimediaal product ontwerpen, een website maken en lanceren, zoals een echte vormgever dit doet en het liefst voor echte klanten.

*Al onze huisregels
zijn terug te voeren op de volgende
vijf stelregels. Deze regels gelden voor
alle betrokkenen bij de school:*

*Ik ben hier om te leren en te werken.
Ik behandel een ander met respect.*

*Ik werk actief mee aan een prettige en
veilige omgeving.*

Ik houd mij aan de afspraken en de regels.

*Ik ben verantwoordelijk voor
mijn eigen handelen.*

Van der Meij College

Gravin Jacobastraat 1
1823 DS Alkmaar
072 5675570
www.vandermeijcollege.nl

vmbo-kb vmbo-bb

Meer informatie:
info@vandermeijcollege.nl

Het Stedelijk Dalton College Alkmaar,
osg Willem Blaeu en csg Jan Arentsz
vormen samen één topvmbo in Alkmaar-Noord:

Het Van der Meij College is een middelgrote
school met ongeveer 500 leerlingen. De school ligt
tegenover het station Alkmaar-Noord en is goed
bereikbaar met openbaar vervoer en met de auto.

Nieuws . Graviant

“Leren vanuit de gedachte van het kind”

SPELLEN

METHODEN

BOEKEN

EDUCATIEF SPEELGOED

Slingereeks serie | Laag leesniveau en oudere belevingswereld

Complete serie van 7 boeken.
Voor kinderen/(jong)volwassenen met een laag leesniveau, AVI M4

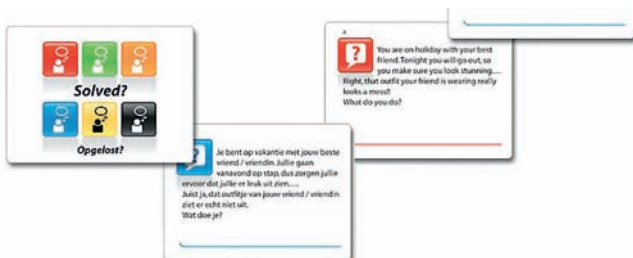
CGT Flipperkast | Cognitieve gedragstherapie in beeld

Heb jij al geflipperd met G's?
Een methode die cognitieve gedragstherapie leuk maakt!
De Flipperkast brengt begrippen uit cognitieve gedragstherapie op een pakkende wijze in beeld. De kracht van de Flipperkast ligt in de eenvoud. Op begrijpelijke wijze worden complexe interacties uitgebeeld. Dit maakt de Flipperkast bruikbaar in therapie, maar ook in coaching of begeleiding op school.

Solved?/Opgelost? | Geschikt voor VMBO G/T HAVO VWO en TTO

Sociaal vaardigheidspel in het Nederlands en Engels.
Bedenk oplossingen voor problemen uit het dagelijks leven. Een spel waarbij leerlingen oplossingen bedenken voor problemen in hun dagelijkse leven. De sociale vaardigheden van de leerlingen worden bij dit spel op de proef gesteld!

Graviant | educatieve uitgaven

Wij ...
zijn al meer dan 30 jaar gespecialiseerd in het ontwikkelen en uitgeven van diverse leermiddelen. Wij lopen hierdoor al jaren voorop op het gebied van o.a. Adhd, Autisme, Dyslexie, Dyscalculie, Hoogbegaafdheid en Sociaal emotioneel welzijn, ontwikkeling en vaardigheden.

Lees alles over onze uitgaven op:
www.graviant.nl

Gratis Graviant Kiosk App

Malala en
Anne Frank
zijn jouw
voorbeelden

47

Kinderen kunnen de wereld veranderen. Verander jij mee?

Hebben alle kinderen recht op een smartphone? Nee. Maar je hebt wel het recht om met andere kinderen te praten, om informatie in te winnen en om je mening te uiten. Net zoals je het recht hebt op een dak boven je hoofd, goed eten en de zorg van een dokter als dat nodig is. En ja: je heb zelfs het recht om naar school te gaan, mocht je daar aan twijfelen. Al die rechten, en nog veel meer, staan in het VN-Kinderrechtenverdrag. Dit verdrag geldt voor bijna alle kinderen in de wereld. In 2014 hebben we het 25-jarig bestaan ervan gevierd.

MALALA EN ANNE FRANK KWAMEN IN ACTIE

Om die viering kracht bij te zetten is het boek *Kinderen die de wereld hebben veranderd* uitgekomen. Daarin staan verhalen over 22 kinderen van wie de rechten zijn geschonden. Sommigen ken je al: Malala en Anne Frank. Maar deze kinderen hebben niet bij de pakken neergezeten. Ze zijn in actie gekomen om hun situatie te veranderen. En daarmee hebben ze ook het leven van veel andere kinderen verbeterd.

LEES GRATIS HET EBOOK OF DOWNLOAD DE APP

Wil je hun verhalen lezen en misschien de wereld ook een stukje veranderen? Ga naar www.ikverandermee.nl > Onderwijs. Download daar gratis het ebook met meer dan de helft van de verhalen (code BO 6252790), of installeer de app. Als je volgend jaar begint in het voortgezet onderwijs, is de kans groot dat je deze verhalen weer tegenkomt, dit keer als (extra) lesstof. Tenminste, als jouw school gebruikmaakt van de (digitale) Stercollectie van StudioVO. Dat is bij één op de drie scholen het geval.

Lees hoe Malala en 21 andere kinderen de wereld hebben verbeterd in het boek Kinderen die de wereld hebben veranderd. Je kunt 12 verhalen gratis downloaden als ebook of installeren als app.

KOM NU IN ACTIE VIA KINDERHULP

Popel je nu al om de wereld te verbeteren? Kom dan in actie voor de vierhonderdduizend kinderen in Nederland die opgroeien in armoede. Zij kunnen vaak niet sporten, niet een dagje uit of hebben zelfs geen fiets - laat staan een smartphone. Die kinderen kun je helpen via Nationaal Fonds Kinderhulp. Ga bijvoorbeeld flessen verzamelen, organiseer een filmavond, bak koekjes of zet een speciale kerstactie op touw. Je kunt dit alleen doen, met vrienden of met de hele klas. Kijk voor meer informatie op www.kinderhulp.nl/groep8

Met dank aan het College voor de Rechten van de Mens (lesstof, app) en de ASN Bank (aanbieder gratis ebook).

Help een
kind in
Nederland

Ook in Nederland kan het lot van kinderen worden verbeterd, zoals dat van Jos (9). Hij is een kind van gescheiden ouders. Zijn vader heeft het gezin in de steek gelaten en zijn moeder heeft psychische problemen. Hij woont nu bij zijn grootvader en vindt daar liefde, rust en regelmaat. Dankzij Nationaal Fonds Kinderhulp is hij nu ook lid van een voetbalclub. Daar was eerst geen geld voor. Kom jij ook in actie?

Gratis ebook!
Ga naar
www.ikverandermee.nl

Aantekeningen

Neem de VO Gids samen met de checklist op pagina 69 (gids omdraaien) mee naar de open dagen. Dan heb je alles bij de hand en ben je goed voorbereid. Gebruik deze pagina voor het maken van aantekeningen.